

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GOSTYNIU
63-800 Gostyń, ul. Przy Dworcu 4
tel. 65 572 14 75, 65 572 14 66, e-mail: sekretariat.psse.gostyn@sanepid.gov.pl

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU GOSTYŃSKIEGO W ROKU 2024

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	26
Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	50
Jakość wody przeznaczonej do spożycia	71
Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	83
Warunki sanitarne w szkołach i w innych placówkach oświatowo-wychowawczych	100
Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia	119
Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	132
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	157
Zakończenie	160

WSTĘP

W 2024 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu gostyńskiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizując ustawowe obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu objął nadzorem 1718 obiektów.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji z terenu powiatu gostyńskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną w powiecie gostyńskim w 2024 roku można uznać za zadowalającą. W przypadku niektórych jednostek chorobowych obserwowano niekorzystną tendencję wzrostową zapadalności, jednak tego typu zmiany notowane są każdego roku i zwykle mają charakter sezonowy.

Najgorzej przedstawiała się sytuacja w zakresie zachorowalności na krztusiec – podobnie jak w całym kraju, odnotowano gwałtowny wzrost liczby osób zakażonych.

W przypadku pozostałych chorób wahania nie były aż tak znaczne, ale w kwestii grypy trudno dokonać oceny, ponieważ raporty za lata poprzednie obejmowały również infekcje grypopodobne, zdiagnozowane jedynie na podstawie objawów klinicznych, a obecnie zawierają wyłącznie dane o zachorowaniach potwierdzonych szybkimi testami antygenowymi bądź badaniami laboratoryjnymi. Poza tym diagnostyka w kierunku grypy u pacjentów wykazujących objawy grypopodobne nie jest wykonywana we wszystkich placówkach medycznych, zatem dane statystyczne dotyczące występowania tych zakażeń pozostają niedoszacowane.

W 2024 roku, podobnie jak w latach poprzednich nie zgłoszono do nadzoru zachorowań na choroby zakaźne, które mogłyby stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2020-2024

Jednostka chorobowa	2020	2021	2022	2023	2024
1. Dur brzuszny	-	-	-	-	-
2. Dury rzekome A, B i C	-	-	-	-	-
3. Salmonelozy – ogółem:	6	7	11	7	10
w tym: zatrucia pokarmowe	5	7	10	6	9
zakażenia pozajelitowe	1	-	1	1	1

Jednostka chorobowa	2020	2021	2022	2023	2024
4. Bakteryjne zatrucia pokarmowe inne – ogółem:	-	-	-	-	-
w tym: zatrucia toksyną botulinową	-	-	-	-	-
5. Bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem	12	37	47	60	22
6. Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	12	19	76	67	85
7. Biegunki u dzieci do lat 2	32	73	92	80	62
8. Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	2	-
9. Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	3	9	7	2
10. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	4	5	7	7	5
11. Tęžec	-	-	-	-	-
12. Krztusiec	-	1	1	3	55
13. Odra	-	-	-	-	-
14. Różyczka	-	-	-	-	-
15. Ospa wietrzna	206	279	435	380	573
16. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	-	1	1	-	1
17. Płonica (szkarlatyna)	5	1	30	160	132
18. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14	-	-	-	1	-
19. Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu – ogółem	2	4	2	12	4
20. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	1	-
21. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	-	4	1	6	6
22. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Neisseria meningitidis</i>	-	-	-	1	-
23. Grypa i infekcje grypopodobne do 2023 roku	129	1105	2584	4449	
24. Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych					377
25. Zakażenia SARS-CoV-2/COVID-19	2659	3524	2365	717	570
26. Zakażenia wirusem RSV (od 25.02.2023 r.)	-	-	-	20	144
27. Włośnica	-	-	-	-	-
28. Borelioza z Lyme	1	6	6	14	22
29. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny	5	2	2	4	8

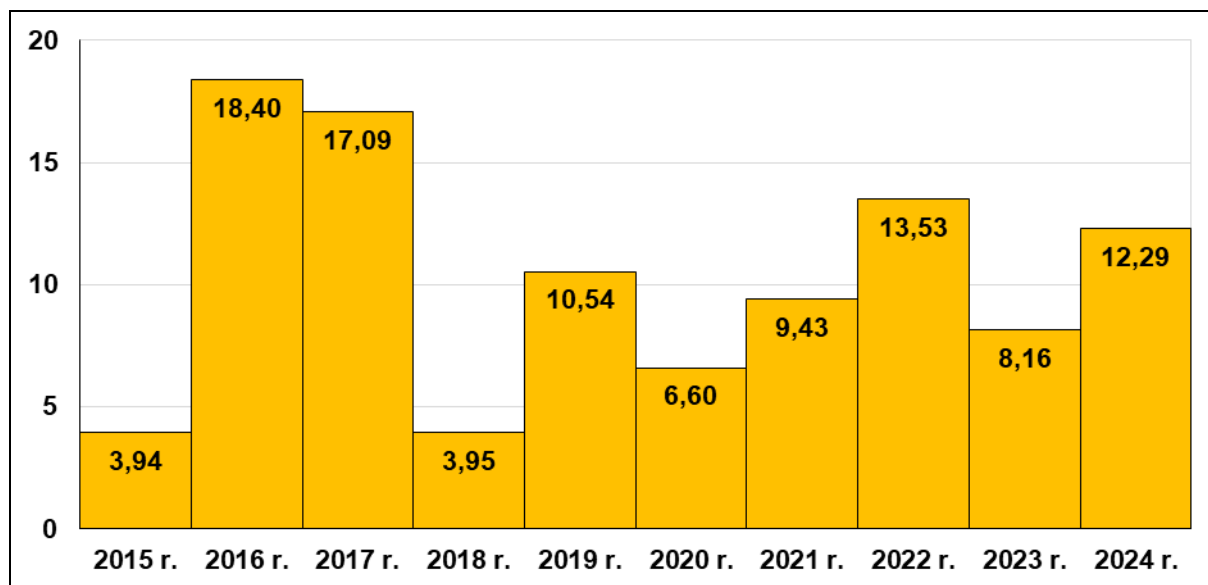
Jednostka chorobowa	2020	2021	2022	2023	2024
30. Kiła – ogółem	-	-	3	2	5
31. Rzeżączka	-	-	-	1	-
32. Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	-	-	-	-	-
33. Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	-	-	1	1	-

1. 1. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Zapadalność na **zatrucia pokarmowe** w 2024 roku była wyższa niż w roku poprzednim, jednak nadal utrzymywała się na stosunkowo niskim poziomie.

Wszystkie zachorowania wywołane zostały przez pałeczki z rodzaju *Salmonella*, które od wielu lat są wyłącznym czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych w powiecie gostyńskim (wykres 1).

Wykres 1. Zapadalność na zatrucia pokarmowe/salmonelozy w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

Łącznie zarejestrowano 9 przypadków **salmoneloz jelitowych** (wsp. zap. – 12,29).

Odnotowano 3 domowe ogniska epidemiczne, w których zachorowało 6 osób; oprócz tego u jednego z uczestników ognisk rozpoznano zakażenie bezobjawowe, które nie podlega raportowaniu w sprawozdaniach statystycznych.

W analizowanym okresie zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki *Salmonella* głównie występowały u dzieci w wieku od 1 do 9 lat, jedynie 3 przypadki zakażeń dotyczyły osób dorosłych. Siedmioro chorych wymagało hospitalizacji.

Zapadalność była 2-krotnie wyższa wśród mężczyzn, natomiast w mieście i na wsi kształtowała się na takim samym poziomie.

W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, zarówno w przypadku zachorowań sporadycznych, jak i zachorowań w ogniskach epidemicznych, nie wytypowano nośników zakażenia. Chorzy nie uczestniczyli w spotkaniach czy innych uroczystościach okolicznościowych, głównie spożywali posiłki przygotowywane w domu.

Przypuszcza się, iż w przypadku jednego ogniska epidemicznego, zatrucia pokarmowe były związane z pobytem wakacyjnym i żywieniem w restauracji hotelowej w Międzyzdrojach (u jednego z trojga chorych dzieci objawy zapalenia jelit wystąpiły właśnie podczas pobytu na wakacjach, natomiast u następnego – w ciągu 2 dni od powrotu do domu).

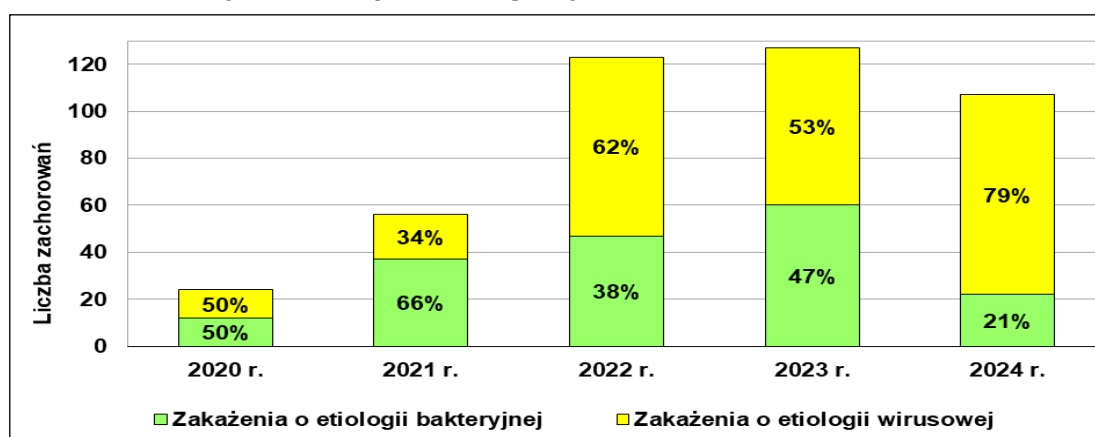
Najwięcej zakażeń jelitowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* odnotowano w okresie od maja do sierpnia 2024 roku (8 zachorowań).

W 2024 roku odnotowano nieznaczny spadek liczby **zakażeń jelitowych**. Zapadalność w porównaniu do roku 2023 była niższa o 15%, jednak można przyjąć, że od trzech lat utrzymuje się ona na zbliżonym poziomie (wykres 2).

Ogółem zgłoszono 107 zachorowań (wsp. zap. – 146,13), w tym 85 o etiologii wirusowej i 22 o etiologii bakteryjnej. 67 osób hospitalizowano.

W odróżnieniu od roku poprzedniego udział zakażeń wirusowych w ogólnej puli zachorowań był znacznie wyższy niż zakażeń bakteryjnych. W szczególności zauważalny był znaczny wzrost wskaźników zachorowalności na zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy i adenowirusy oraz duży spadek liczby zakażeń wywołanych przez laseczki *Clostridium difficile*. Na uwagę zasługuje również fakt, iż w 2024 roku po raz pierwszy od wielu lat zarejestrowano przypadek jersiniozy jelitowej.

Wykres 2. Zakażenia jelitowe w powiecie gostyńskim w latach 2020-2024

Ponad 42% zachorowań zaklasyfikowanych przez lekarzy do grupy wirusowych zakażeń jelitowych zdiagnozowanych zostało wyłącznie na podstawie objawów klinicznych, w warunkach ambulatoryjnych (36 przypadków).

Badania laboratoryjne w celu ustalenia czynnika etiologicznego zakażeń wykonano u wszystkich pacjentów hospitalizowanych, tj. u 48 osób oraz u jednego dziecka leczonego ambulatoryjnie, przy czym było to badanie z inicjatywy rodziców:

- ✓ w 25 przypadkach stwierdzono obecność rotawirusów,
- ✓ w 18 – adenowirusów,
- ✓ natomiast w 6 – norowirusów.

Zachorowania u dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 18 lat stanowiły 78% wszystkich przypadków. Zapadalność na wirusowe zakażenia jelitowe według płci była wyższa wśród mężczyzn, natomiast według środowiska zamieszkania u osób mieszkających w miastach.

W grupie zachorowań o etiologii bakteryjnej niezmiennie dominowały zakażenia jelitowe wywołane przez laseczki *Clostridium difficile* (18 przypadków). Podobnie jak w latach poprzednich diagnozowane były one wyłącznie u osób dorosłych – 44% z nich stanowiły zakażenia szpitalne.

Pozostałe 4 przypadki zachorowań wstąpiły u dzieci w wieku od 1 do 9 lat – dwa z nich wywołane zostały przez pałeczki z rodzaju *Campylobacter*, jedno – przez pałeczki *Yersinia enterocolitica*, a jedno zaklasyfikowano jako nieokreślone (w próbce kału pobranej od dziecka wykryto obecność antygenu bakterii z rodzaju *Campylobacter*, jednak w nadzorze epidemiologicznym dodatni wynik badania uzyskany przy użyciu testu antygenowego nie jest kryterium wystarczającym do rozpoznania kampylobakteriozy).

Wszystkie dzieci, u których wykryto bakteryjne zakażenia jelitowe wymagały hospitalizacji; w żadnym przypadku nie ustalono nośników ani okoliczności narażenia na zakażenie.

Zapadalność na zakażenia jelitowe o etiologii bakteryjnej była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast.

W analizowanym okresie nie obserwowano wyraźnej sezonowości zakażeń jelitowych, najwięcej zachorowań wystąpiło w drugim a najmniej w czwartym kwartale 2024 roku.

Strukturę zakażeń jelitowych według czynnika etiologicznego oraz analizę porównawczą zapadalności w odniesieniu do roku 2023 przedstawiono na wykresie 3.

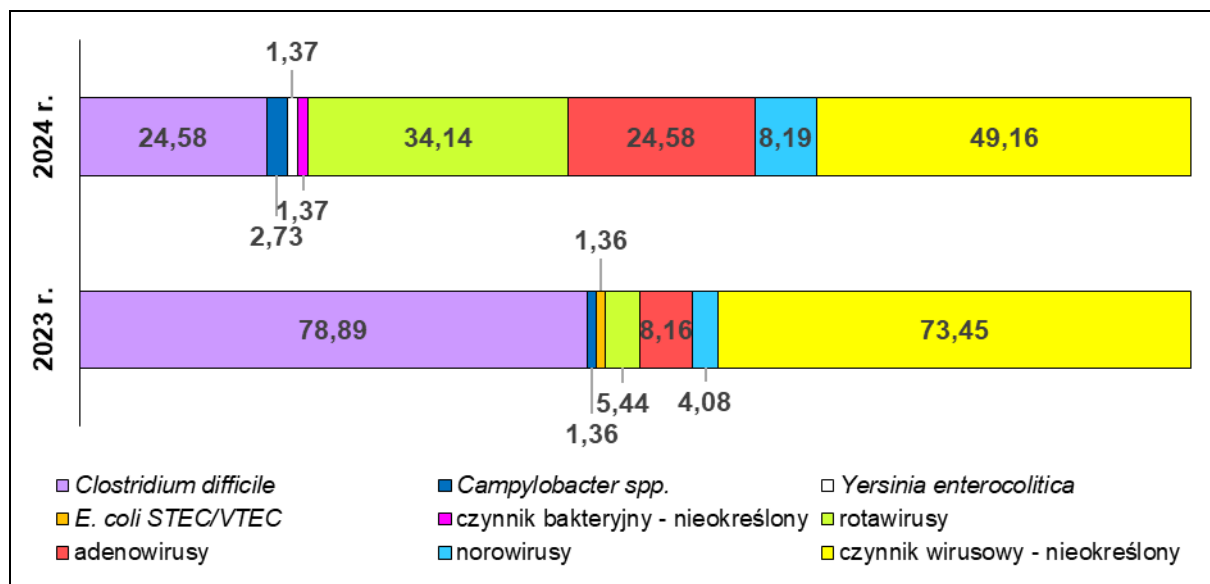
Zachorowalność na **biegunki u dzieci do lat 2** była niższa niż w roku poprzednim a spadek zapadalności stanowił kontynuację trendu obserwowanego od roku 2023 (wykres 4). Ogółem zgłoszono 62 przypadki zachorowań (wsp. zap. – 4893,45), w tym 32 hospitalizowane i 30 leczonych w warunkach ambulatoryjnych.

U połowy dzieci wykonano badania laboratoryjne w celu ustalenia czynnika etiologicznego biegunki, przy czym tylko w jednym przypadku badanie dotyczyło dziecka leczonego ambulatoryjnie. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż w 9 przypadkach objawy chorobowe wywołane zostały przez adenowirusy, w 5 – przez rotawirusy, a w dwóch odpowiednio przez norowirusy i *Campylobacter jejuni*. U pozostałych 15 przebadanych pacjentów nie wykryto obecności drobnoustrojów chorobotwórczych.

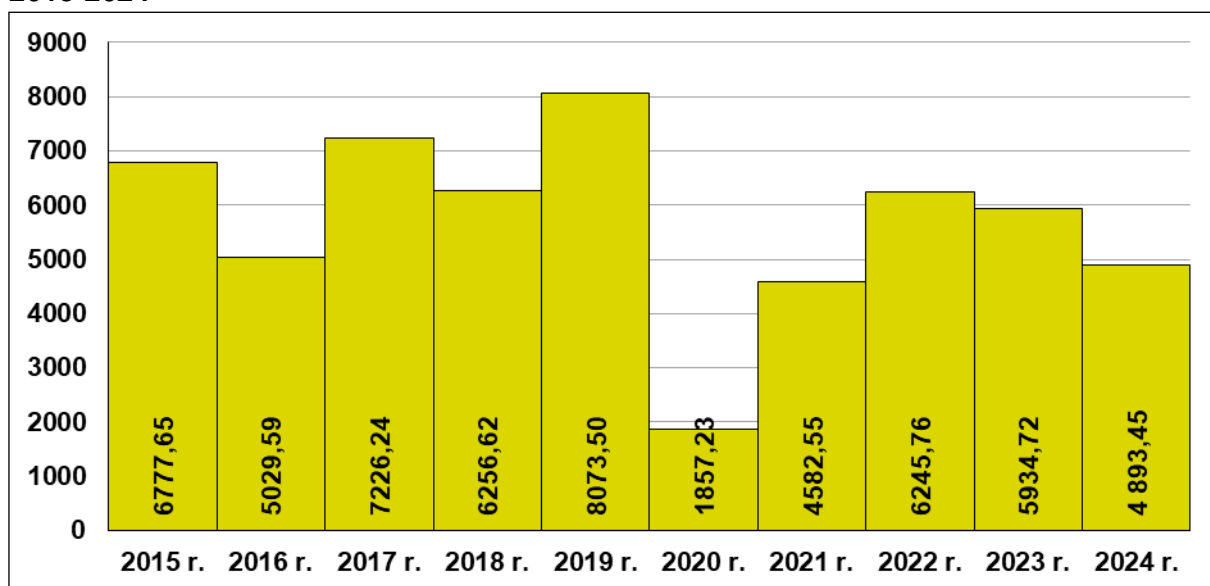
Zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w 2024 roku była wyższa wśród chłopców, natomiast w mieście i na wsi kształtowała się mniej więcej na takim samym poziomie.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w III kwartale 2024 roku.

Wykres 3. Struktura zakażeń jelitowych według czynnika etiologicznego w powiecie gostyńskim w latach 2023-2024

Wykres 4. Zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2024 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono przypadków zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwone bakteryjne oraz botulizm, nie zarejestrowano również zatruc grzybami czy zatruc innymi toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm.

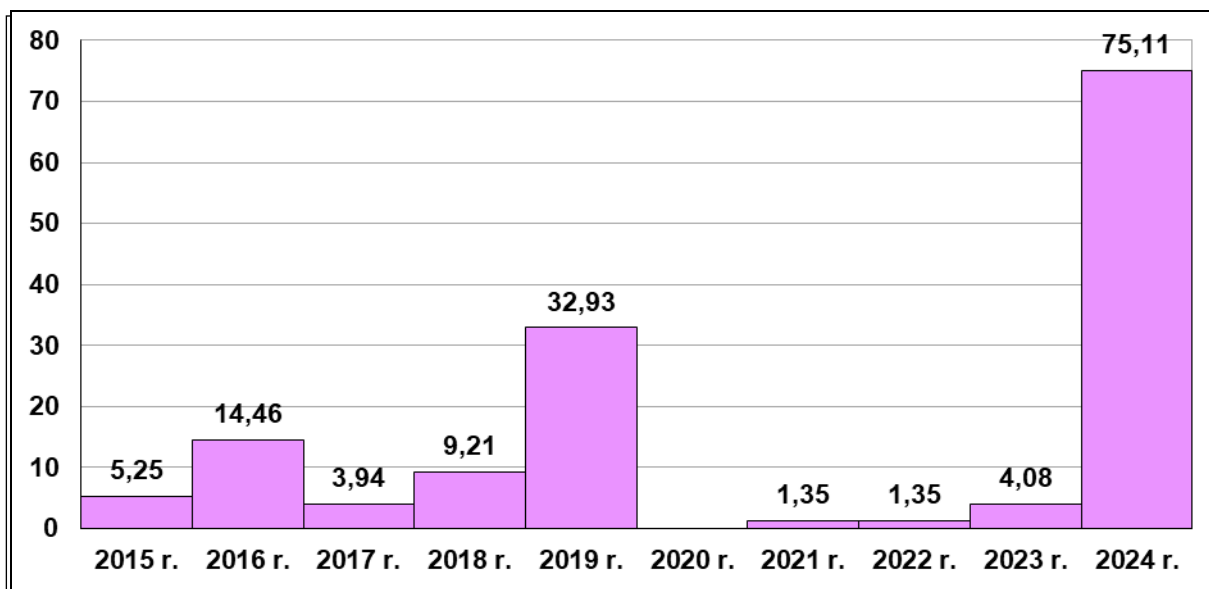
1. 2. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Jednym z większych problemów epidemiologicznych w 2024 roku był wzrost zachorowalności na krztusiec.

W powiecie gostyńskim zapadalność na tą chorobę była najwyższa w ciągu ostatniej dekady (wykres 5) – łącznie zgłoszono 55 przypadków zachorowań (wsp. zap. – 75,11), z czego 25 potwierdzonych zostało badaniami laboratoryjnymi, natomiast pozostałe zaklasyfikowano jako możliwe na podstawie obrazu klinicznego.

Wzrost zachorowalności na krztusiec stanowił odzwierciedlenie sytuacji epidemiologicznej obserwowanej w całym kraju, bowiem wskaźnik zapadalności w powiecie gostyńskim był niższy niż w Polsce tylko o około 13% (dane na podstawie meldunku opublikowanego przez NIZP PZH – PIB).

Wykres 5. Zapadalność na krztusiec w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

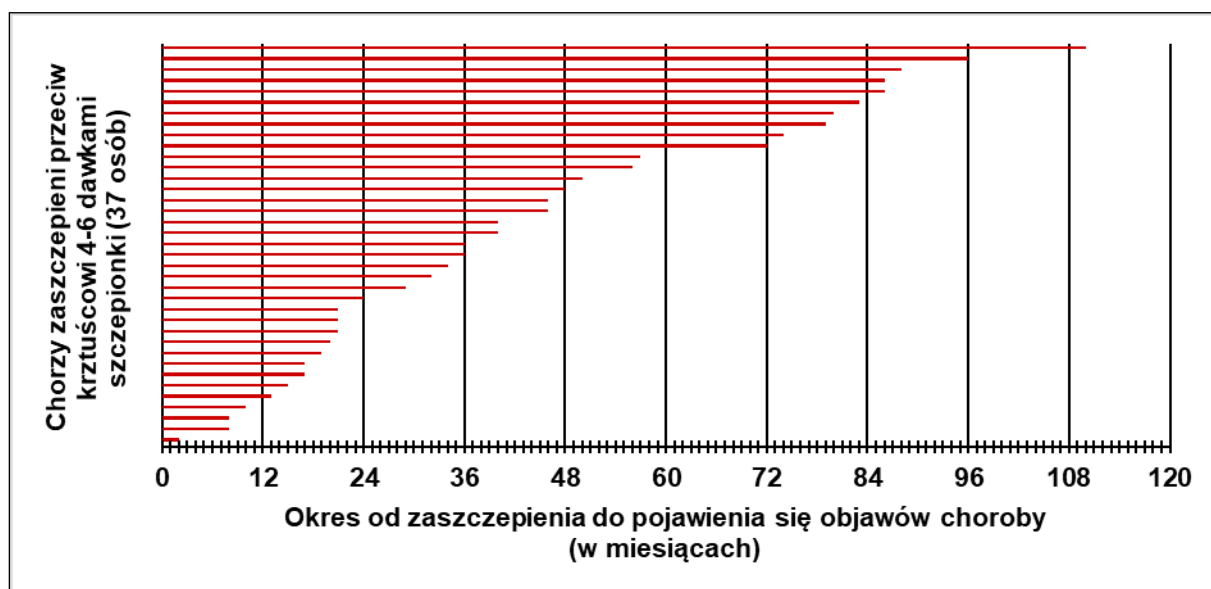

Najwięcej zachorowań odnotowano u dzieci w wieku od 0 do 14 lat (38 przypadków – 69%), zapadalność na krztusiec w tej grupie wiekowej była 11-krotnie wyższa niż u osób w wieku 15 lat i powyżej; najmłodszy chory ukończył miesiąc, natomiast najstarszy 72 lata. Dziesięcioro dzieci hospitalizowano, dorośli leczeni byli ambulatoryjnie.

Zakażenia pałeczką krztusca częściej diagnozowano u kobiet oraz mieszkańców miast; największą falę zachorowań obserwowano w sezonie od sierpnia do listopada 2024 roku.

W przypadku 38 osób, które otrzymały pełny cykl szczepień przeciw krztuścowi, tj. od 4 do 6 dawek szczepionki stosownie do wieku określonego w Programie Szczepień Ochronnych, najkrótszy czas od zaszczepienia do zachorowania wyniósł około 2 miesięcy, natomiast najdłuższy – ponad 9 lat, nie licząc osoby szczepionej w latach 90., u której objawy choroby wystąpiły po 33 latach (wykres 6). Dane pokazują, iż szczepienie przeciw krztuścowi nie zapewnia długotrwałej odporności, dlatego też, w celu poprawy efektywności szczepień w populacji, ważne jest podawanie dawek przypominających szczepionki.

Wykres 6. Zachorowania na krztusiec w 2024 roku wśród osób zaszczepionych przeciw krztuścowi – okres od zaszczepienia do pojawienia się objawów choroby

Zachorowalność na **ospę wietrzną** w 2024 roku wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 51% i była najwyższa w ciągu ostatnich 10 lat (wykres 7).

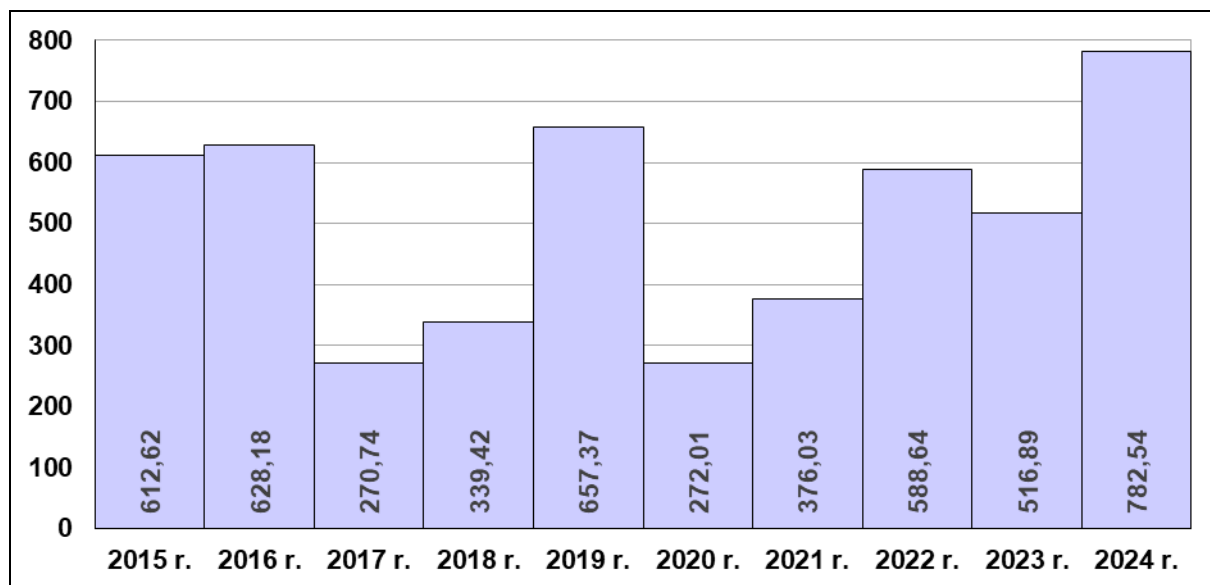
Podobnie jak w latach ubiegłych była to najczęściej występująca choroba zakaźna wieku dziecięcego w powiecie gostyńskim.

Ogółem zarejestrowano 573 przypadki ospy wietrznej (wsp. zap. – 782,54), przy czym zakażenia głównie rozpoznawano u dzieci w grupach wieku od 0 do 4 lat (277 zachorowań – 48%) oraz od 5 do 9 lat (215 zachorowań – 38%). Zapadalność była wyższa wśród mężczyzn oraz mieszkańców wsi.

11 przypadków ospy wietrznej wystąpiło u osób, które były uprzednio szczepione przeciw tej chorobie – ośmioro dzieci otrzymało 2 dawki szczepionki, pozostałe – 1 dawkę. W przypadku dzieci, które otrzymały pełny cykl szczepień przeciw ospie wietrznej, najkrótszy

czas od zaszczepienia do wystąpienia objawów choroby wyniósł 25 dni, natomiast najdłuższy – ponad 9 lat.

Wykres 7. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

Poprawie uległa sytuacja w zakresie zachorowalności na **szkarlatynę**. Po okresie gwałtownego wzrostu obserwowanego w 2023 roku, liczba zachorowań zaczęła stopniowo spadać, choć w 2024 roku wskaźnik zapadalności nadal był stosunkowo wysoki w porównaniu do lat poprzednich (wykres 8).

W analizowanym okresie sprawozdawczym do nadzoru zgłoszono 132 przypadki płonicy (wsp. zap. – 180,27), tj. o 28 zachorowań mniej niż rok wcześniej. 3 z nich potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi, natomiast pozostałe zdiagnozowane zostały na podstawie objawów klinicznych; żaden pacjent nie wymagał leczenia szpitalnego.

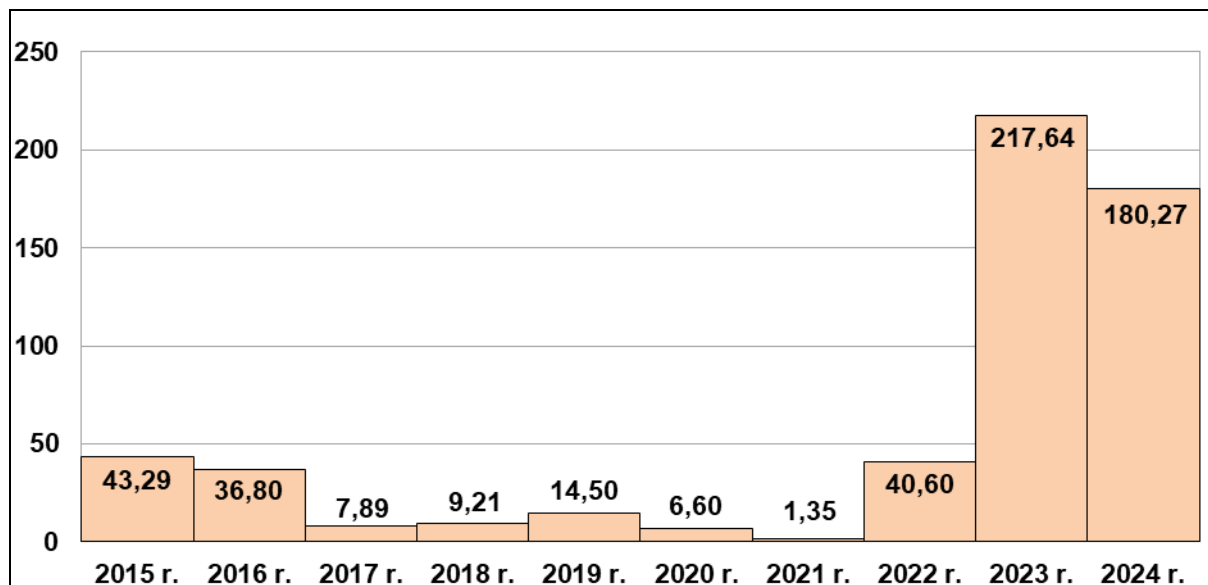
Z ogólnej liczby chorych 95% stanowiły dzieci w wieku od 0 do 14 lat. Zapadalność na szkarlatynę była wyższa wśród mężczyzn oraz wśród mieszkańców miast.

Po rocznej przerwie, odnotowano 1 przypadek **naqminnego zapalenia przyusznic** (wsp. zap. – 1,37). Objawy świnki, między innymi obrzęk prawej ślinianki przyusznej oraz gorączka, wystąpiły u 5-letniego chłopca mieszkającego na wsi, po upływie 1,5 miesiąca od przyjęcia drugiej dawki szczepionki skojarzonej przeciw odrze, śwince i różyczce.

Dziecko leczone było ambulatoryjnie, diagnoza nie została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na świnkę w powiecie gostyńskim jest stabilna, w ciągu ostatnich kilku lat zgłaszano pojedyncze przypadki zachorowań.

Wykres 8. Zapadalność na szkarlatynę w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

W 2024 roku nie zarejestrowano zachorowań na odre i różyczkę. Po raz ostatni przypadki odry w powiecie gostyńskim odnotowano w 2019 roku (wsp. zap. – 2,63), natomiast różyczki – w 2016 roku (wsp. zap. – 1,31).

1. 3. Gruźlica

Po raz pierwszy od wielu lat nie zgłoszono zachorowań na gruźlicę płuc, nie zarejestrowano również gruźlicy pozapłucnej.

Zachorowalność na gruźlicę płuc w powiecie gostyńskim od kilku lat utrzymuje się na stosunkowo wyrównanym, niskim poziomie (tabela 2), natomiast w przypadku postaci pozapłucnej – pojedyncze zakażenia odnotowano jedynie w latach 2017-2019 oraz w 2022 roku.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na gruźlicę płuc w powiecie gostyńskim jest stabilna – zapadalność od kilku lat utrzymuje się na stosunkowo wyrównanym poziomie (tabela 2).

Tabela 2. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

Lata	Postać kliniczna	Gruźlica płucna		Gruźlica pozapłucna		Ogółem
		BK+	BK-	BK+	BK-	
2015		1	2	-	-	3
2016		3	1	-	-	4
2017		1	-	1	-	2
2018		2	4	1	-	7
2019		3	-	1	-	4
2020		2	-	-	-	2
2021		4	-	-	-	4
2022		2	-	1	-	3
2023		1	1	-	-	2
2024		-	-	-	-	-

1. 4. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2024 roku nie zgłoszono zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A – sytuacja epidemiologiczna dotycząca zakażeń HAV w powiecie gostyńskim jest korzystna, w ciągu ostatnich 6 lat odnotowano tylko 2 zachorowania – wystąpiły one u dwojga małżonków i zostały zarejestrowane w 2023 roku (wsp. zap. – 2,72).

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w 2024 roku był ponad 3-krotnie niższy w porównaniu do roku poprzedniego i ponad 4-krotnie niższy w stosunku do roku 2022 (wykres 9).

Ogółem w 2024 roku zakażenie HBV potwierdzono u 2 mężczyzn w wieku 46 lat (wsp. zap. – 2,73). U jednego z nich zachorowanie miało charakter przewlekły (markery diagnostyczne HBV zostały wykryte w wieku 19 lat, jednak przypadek nie został wówczas zgłoszony do nadzoru), natomiast u drugiego – bliżej nieokreślony. Chorzy nie byli uprzednio szczepieni przeciw WZW typu B.

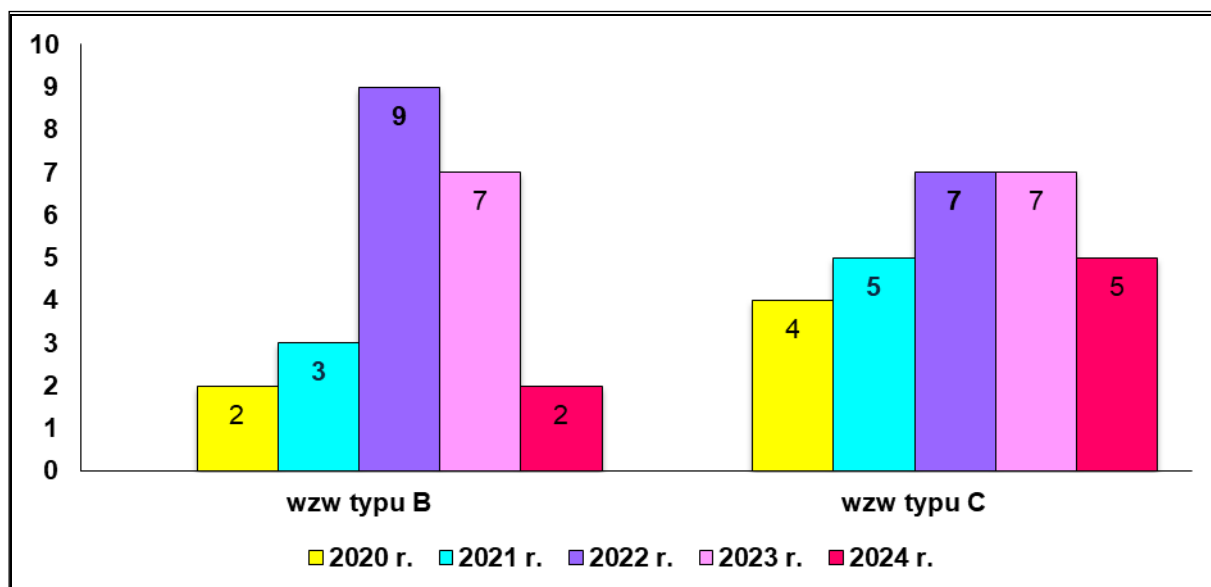
W trakcie wywiadów epidemiologicznych pacjenci najczęściej wskazywali zabiegi medyczne jako potencjalną drogę nabycia zakażenia, chociaż w przypadku jednego z mężczyzn, zakażenie mogło być również związane z narażeniem zawodowym (praca przy usuwaniu odpadów) czy prowadzeniem niehigienicznego trybu życia, tj. nadużywaniem alkoholu.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C w 2024 roku była nieco niższa niż w latach 2022-2023 (wykres 9). Łącznie zarejestrowano 5 zachorowań (wsp. zap. – 6,83), które wystąpiły u 3 kobiet w wieku od 30 do 76 lat oraz u 2 mężczyzn w wieku 37 i 43 lat; jeden przypadek dotyczył osoby narodowości ukraińskiej.

Ustalono, iż w jednym przypadku zakażenie HCV mogło być związane z narażeniem zawodowym (chora pracowała niegdyś jako sprzątaczką w placówce ochrony zdrowia), natomiast u pozostałych osób do transmisji prawdopodobnie dochodziło podczas zabiegów medycznych; osoba narodowości ukraińskiej wskazała również na kontakt z matką chorą na WZW typu C. W innym przypadku dodatkowym czynnikiem ryzyka mogło być uzależnienie od alkoholu i związany z tym niehigieniczny tryb życia.

Wykres 9. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim w latach 2020-2024

1. 5. Grypa, COVID-19 i zakażenia RSV

Grypa

W 2024 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano ogółem 377 zachorowań na grypę (wsp. zap. – 514,87), w tym:

- ✓ 6 przypadków potwierdzonych testem PCR,
- ✓ 371 przypadków potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego.

Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowalności na grypę w odniesieniu do lat poprzednich jest trudna do przeprowadzenia ze względu na zmianę sposobu raportowania danych dotyczących zachorowań na ww. jednostkę chorobową.

Do 30.06.2023 r. podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych zobowiązane były do tygodniowego raportowania danych o zachorowaniach/podejrzeniach zachorowań na grypę na formularzach MZ-55, natomiast obecnie raportowaniu podlegają wyłącznie przypadki zachorowań na grypę potwierdzone wynikiem testu antygenowego lub badania laboratoryjnego. Z tego względu porównywanie danych, które uwzględniały również przypadki zachorowań rozpoznane jedynie na podstawie objawów klinicznych, z danymi o zachorowaniach potwierdzonych pozytywnymi wynikami badań byłoby niemiarodajne.

Zapadalność na grypę w 2024 roku była wyższa wśród osób mieszkających w miastach, natomiast u kobiet i mężczyzn kształtowała się na takim samym poziomie.

Ponad połowę ogólnej liczby chorych (56%) stanowiły dzieci od 0 do 14 lat (wsp. zap. – 1718,69); zapadalność na grypę w tej grupie wiekowej była 6-krotnie wyższa w porównaniu do grupy osób w wieku powyżej lat 14 (wsp. zap. – 270,99).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w I kwartale 2024 roku (84%) – szczyt wystąpił w lutym (wykres 10).

31 osób wymagało hospitalizacji, nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

COVID-19/zakażenia SARS-CoV-2

Zapadalność na COVID-19 w 2024 roku była najniższa od czasu pojawienia się pierwszych infekcji SARS-CoV-2 w 2020 roku (wykres 11). Ogółem zgłoszono 570 przypadków zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 (wsp. zap. – 778,44), wszystkie potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi.

Hospitalizowano 36 pacjentów, zarejestrowano 1 zgon.

W odróżnieniu od grypy, zapadalność na COVID-19 u dzieci w wieku od 0 do 14 lat była niższa niż u osób w następnych grupach wiekowych (o 6%). Dokładniejsza analiza w przedmiotowym zakresie wskazuje, iż podobnie jak w latach poprzednich najwięcej zachorowań odnotowano u osób w wieku od 65 do 74 lat (11,6%) oraz w wieku 75 lat i powyżej (10%), natomiast najmniej u dzieci w wieku od 10 do 14 lat (2,5%).

Niezmiennie zachorowalność na COVID-19 była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast.

Najwyższą liczbę zakażeń SARS-CoV-2 obserwowano od sierpnia do października 2024 roku – szczyt wystąpił we wrześniu (wykres 10).

Zakażenia syncytialnym wirusem oddechowym (RSV)

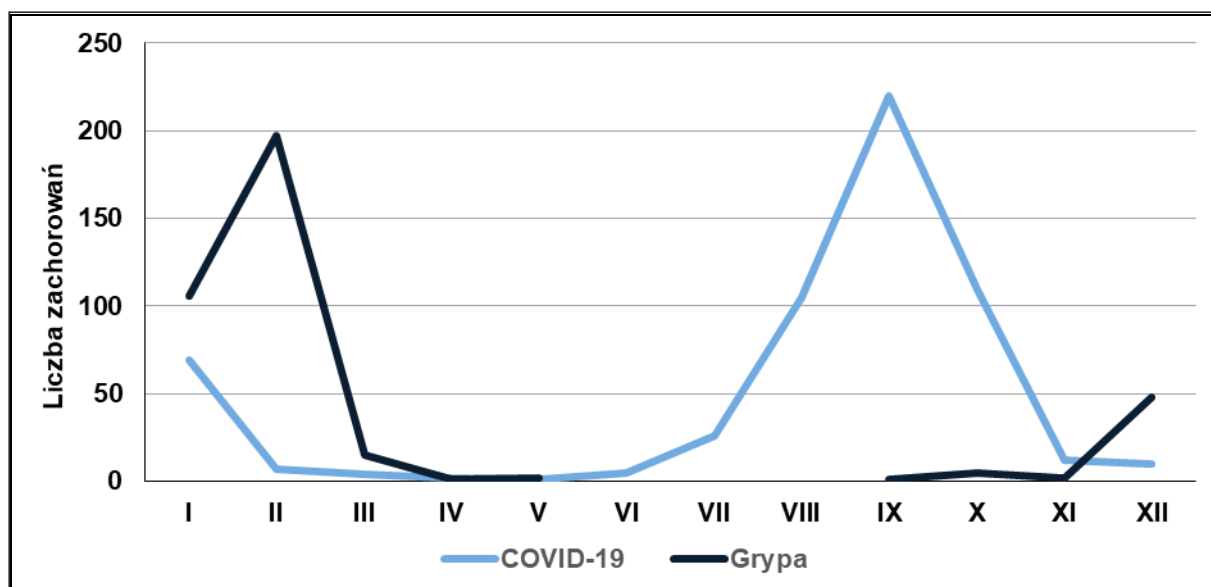
W 2024 roku zarejestrowano 144 przypadki zakażeń RSV (wsp. zap. – 196,66), w tym 71 zachorowań u dzieci do lat 2 (wsp. zap. – 5603,79). Wskaźniki zachorowalności wyraźnie pokazują, że podatność na zakażenie syncytialnym wirusem oddechowym była szczególnie duża właśnie wśród dzieci; osoby dorosłe powyżej 18 lat stanowiły jedynie 19% ogólnej liczby chorych.

Leczenia w warunkach szpitalnych wymagało łącznie 58 pacjentów, przy czym należy podkreślić, iż wśród hospitalizowanych była tylko jedna osoba dorosła. Roczne dziecko zmarło z powodu zapalenia płuc wywołanego przez wirusa RS.

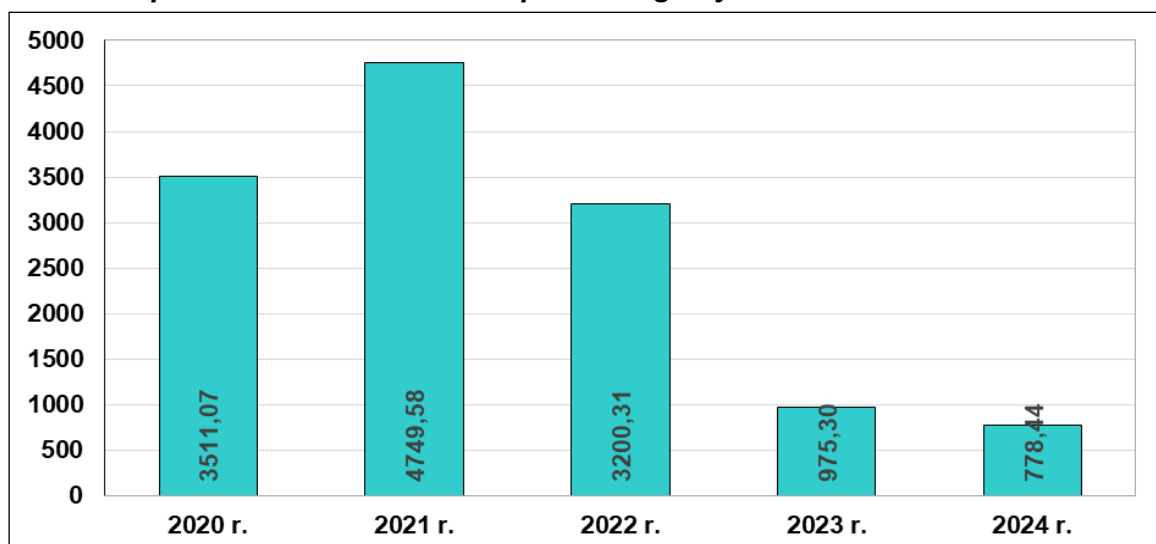
Zachorowalność była nieznacznie wyższa wśród mężczyzn oraz mieszkańców wsi.

Większość zachorowań wystąpiło w styczniu i lutym 2024 roku (83%).

Wykres 10. Sezonowość zachorowań na grypę i COVID-19 w powiecie gostyńskim w 2024 roku

Wykres 11. Zapadalność na COVID-19 w powiecie gostyńskim w latach 2020-2024

W 2024 roku kontynuowano zintegrowany nadzór wirusologiczno-epidemiologiczny nad grypą, RSV oraz SARS-CoV-2 w ramach programu SENTINEL.

Ogółem w powiecie gostyńskim program realizowany jest we współpracy z pięciorgiem lekarzy w dwóch przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu koordynuje pobieranie i dostarczanie wymazów pobranych od pacjentów do diagnostyki wirusologicznej w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W 2024 roku od pacjentów z objawami infekcji dróg oddechowych ogółem pobrano 9 próbek do badań laboratoryjnych – w 5 przypadkach uzyskano wynik dodatni, przy czym w jednym przypadku wykryto materiał genetyczny wirusa RS a w czterech – materiał genetyczny wirusa grypy typu A.

Badania w ramach programu SENTINEL pozwalają uzyskać dane na temat aktualnie krążących szczepów wirusów w populacji na danym terenie, niezbędne do ustalenia składu antygenowego szczepionki przeciw grypie.

1. 6. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Neuroinfekcje

Zapadalność na neuroinfekcje była niemal 3-krotnie niższa niż w roku 2023. Ogółem zgłoszono 4 przypadki zachorowań (wsp. zap. – 5,46), u wszystkich chorych rozpoznano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Badania laboratoryjne w celu wykrycia czynnika etiologicznego neuroinfekcji wykonano u trojga pacjentów: u 38 letniej kobiety objawy choroby wywołane zostały przez wirusa ospy wietrznej, u 48-letniego mężczyzny – przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*, natomiast u innego, 36-letniego chorego, w wyniku przeprowadzonych badań nie udało się ustalić etiologii zakażenia.

Czwarty chory, 80-letni mężczyzna, zdiagnozowany został przez lekarza specjalistę na podstawie objawów klinicznych; pacjent zmarł, przy czym jako wyjściową przyczynę zgonu wskazano nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

W 2024 roku nie odnotowano zachorowań na **inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* czy *Haemophilus influenzae***.

Rokrocznie w powiecie gostyńskim utrzymuje się korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na ww. choroby inwazyjne – w niektórych latach rozpoznawano pojedyncze przypadki zakażeń wywołanych przez te patogeny, bywały również długie okresy, w których zachorowania nie występowały w ogóle.

Ostatnie przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae* w powiecie gostyńskim odnotowano w 2023 roku (wsp. zap. – 1,36).

Inaczej przedstawia się sytuacja dotycząca zachorowań na **inwazyjną chorobę pneumokokową**, która wykrywana jest u jednego bądź kilku pacjentów niemal każdego roku.

W analizowanym okresie, podobnie jak w roku poprzednim, zarejestrowano 6 przypadków zakażeń wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* (wsp. zap. – 8,19). Zachorowania wystąpiły wyłącznie u osób dorosłych, tj. 3 kobiet i 3 mężczyzn w wieku od 48 do 86 lat. W czterech przypadkach zakażenie przebiegało pod postacią posocznicy, przy czym u dwojga osób dodatkowo zdiagnozowano pneumokokowe zapalenie płuc, w jednym przypadku rozpoznano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, natomiast w jeszcze innym – wyłącznie infekcję płuc.

Zarejestrowano 2 zgony związane z zachorowaniem na ww. chorobę zakaźną.

1. 7. Choroby odzwierzęce

W 2024 roku, podobnie jak w latach 2015-2023, nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce u ludzi, takie jak **włośnica**, **leptospiroza**, **bąblowica czy wągryca**.

Nie zarejestrowano również **listeriozy** czy **toksoplazmozy wrodzonej** – ostatni przypadek zakażenia *Listeria monocytogenes* w powiecie gostyńskim odnotowano w 2019 roku (wsp. zap. – 1,32), natomiast toksoplazmozy – w 2022 roku (wsp. zap. – 1,35).

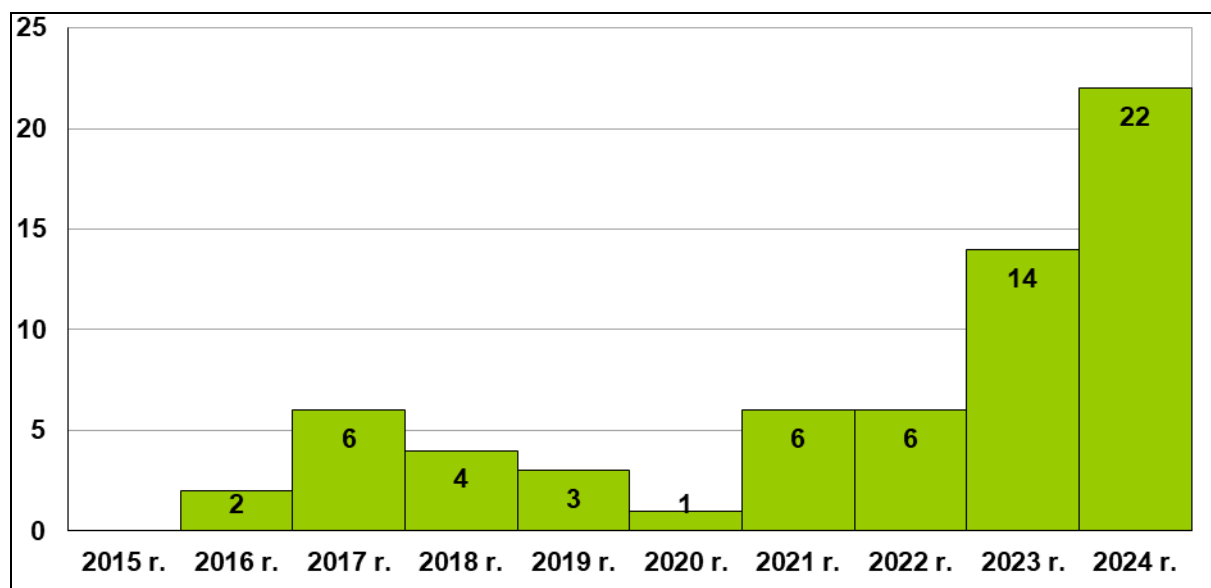
W analizowanym okresie obserwowano dalszy wzrost zapadalności na **boreliozę** (wykres 12). Ogółem zgłoszono 22 przypadki zachorowań (wsp. zap. 30,05) – podobnie jak w roku poprzednim u wszystkich pacjentów rozpoznano postać skórny choroby z Lyme (rumień wędrujący).

W 2024 roku na boreliozę chorowały głównie osoby dorosłe w wieku od 25 do 75 lat, tylko 3 przypadki zakażeń krętkami *Borrelia burgdorferi* dotyczyły dzieci w wieku 2, 5 i 6 lat. Zapadalność była wyższa wśród kobiet, natomiast w mieście i na wsi kształtowała się na zbliżonym poziomie.

Wszyscy pacjenci leczenia byli ambulatoryjnie, nie stwierdzono przynależności chorych do grup kluczowych, szczególnie narażonych na zakażenie.

W 2024 roku zgłoszono 69 przypadków **pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę**. Szczepienie przeciw wściekliznie podjęto u 8 osób; nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

Wykres 12. Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

1. 8. Choroby przenoszone drogą płciową

Sytuację epidemiologiczną w zakresie zachorowalności na choroby przenoszone drogą płciową w powiecie gostyńskim można uznać za stabilną – od objęcia nadzoru nad ww. jednostkami chorobowymi przez powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne, tj. od 2014 roku, okresowo notuje się do kilku przypadków zakażeń patogenami odpowiedzialnymi za wywołanie tych zakażeń.

W 2024 roku nie zgłoszono zachorowań na **rzeżączkę, ziarnicę weneryczną wywołaną przez Chlamydie**, czy **innych chorób wywołanych przez Chlamydia trachomatis**, zarejestrowano natomiast **2 przypadki kiły wczesnej** i **3 przypadki kiły nieokreślonej** (wsp. zap. – 6,83).

Kiłę rozpoznano u mężczyzny w wieku od 23 do 34 lat oraz u 40-letniej kobiety. Zachorowania potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi.

W 3 przypadkach stwierdzono przynależność chorych do populacji kluczowych, w sposób szczególny narażonych na zakażenie – u mężczyzny do infekcji prawdopodobnie doszło

drogą kontaktów seksualnych z osobami tej samej płci. W pozostałych dwóch przypadkach nie ustalono drogi zakażenia.

Zapadalność na kiłę w 2024 roku była niemal dwukrotnie wyższa w populacji osób mieszkających w miastach.

2. Nadzór nad szczepami pałeczek *Enterobacteriaceae* wytwarzających karbapenemazy (CPE)

W 2024 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 36 osób, u których w badaniach laboratoryjnych potwierdzono obecność pałeczek z rzędu *Enterobacterales* wytwarzających karbapenemazy – CPE.

Ogółem wykonano 51 badań, w 48 przypadkach szczep CPE wykryto w próbkach materiału biologicznego pobranych podczas hospitalizacji, natomiast w 3 przypadkach – u pacjentów objętych opieką ambulatoryjną bądź na prywatne zlecenie.

U 20 osób potwierdzono wyłącznie nosicielstwo szczepów CPE w przewodzie pokarmowym.

Podobnie jak w latach poprzednich najczęściej izolowanym patogenem wytwarzającym karbapenemazy była *Klebsiella pneumoniae*:

- ✓ u 18 pacjentów wyhodowano szczepy produkujące karbapenemazy typu MBL-NDM,
- ✓ w 15 przypadkach – OXA-48,
- ✓ w 1 przypadku – MBL-NDM i OXA-48,
- ✓ w 1 przypadku – MBL-NDM i KPC.

U jednego pacjenta w badaniu przesiewowym wykryto obecność szczepu *E. coli* MBL-NDM.

Antybiotykooporność stanowi obecnie jedno z największych zagrożeń dla zdrowia publicznego. Główną jej przyczyną jest nadużywanie lub nieprawidłowe stosowanie antybiotyków.

Istotnym problemem jest zdolność niektórych bakterii do wytwarzania β -laktamaz, czyli specyficznych enzymów katalizujących hydrolizę pierścienia β -laktamowego w cząsteczce leku, w tym karbapenemaz, dzięki którym bakterie są odporne na karbapenemy (tzw. „antybiotyki ostatniej szansy”) stosowane w leczeniu ciężkich zakażeń.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zakażeń/kolonizacji CPE w powiecie gostyńskim w 2024 roku nie odbiegała znacząco od roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 32 pacjentów zakażonych/skolonizowanych szczepami wytwarzającymi karbapenemazy,

jednak mając na względzie dużą łatwość rozprzestrzeniania się ww. patogenów oraz skalę problemu antybiotykooporności, prowadzenie działań na rzecz ograniczania szerzenia się tych szczepów stanowi jedno z głównych wyzwań współczesnej medycyny.

3. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w powiecie gostyńskim w 2024 roku

W 2024 roku w szpitalach funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego łącznie zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne, tj. o 5 mniej niż w roku poprzednim.

2 ogniska wywołane zostały przez szczepy szczepy *Klebsiella pneumoniae* wytwarzające karbapenemazy typu OXA-48, natomiast jedno przez wirusa SARS-CoV-2.

W ogniskach zarejestrowanych w analizowanym okresie zakażeniu drobnoustrojem epidemicznym uległo 11 osób, w tym 1 osoba z personelu medycznego; ponadto u 6 osób stwierdzono kolonizację biologicznym czynnikiem chorobotwórczym.

W 2024 roku nie odnotowano zgonów związanych z zakażeniem patogenami odpowiedzialnymi za wystąpienie ognisk.

4. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne na terenie powiatu gostyńskiego w 2024 roku wykonywano w 21 punktach (według stanu na dzień 31.12.2024 r.), w tym:

- ✓ w 16 gabinetach lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ w 4 innych poradniach, w których realizowane były wyłącznie szczepienia obowiązkowe u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (2 poradnie chirurgiczne, ambulatorium Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, stacja dializ),
- ✓ w oddziale noworodkowym Szpitala w Gostyniu.

W analizowanym okresie skontrolowano wszystkich świadczeniodawców realizujących Program Szczepień Ochronnych – nadzór sprawowano przede wszystkim nad czynnym uodpornieniem populacji, warunkami przechowywania oraz dystrybucją preparatów szczepionkowych; podobnie jak w roku poprzednim nie wykazano nieprawidłowości w ww. zakresie.

W wyniku kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2024 roku, a także na podstawie wnikliwej, comiesięcznej analizy dokumentacji dotyczącej aktualnego stanu ilości preparatów

szczepionkowych znajdujących się u świadczeniodawców, nie stwierdzono przypadków przechowywania preparatów szczepionkowych z przekroczonym terminem ważności.

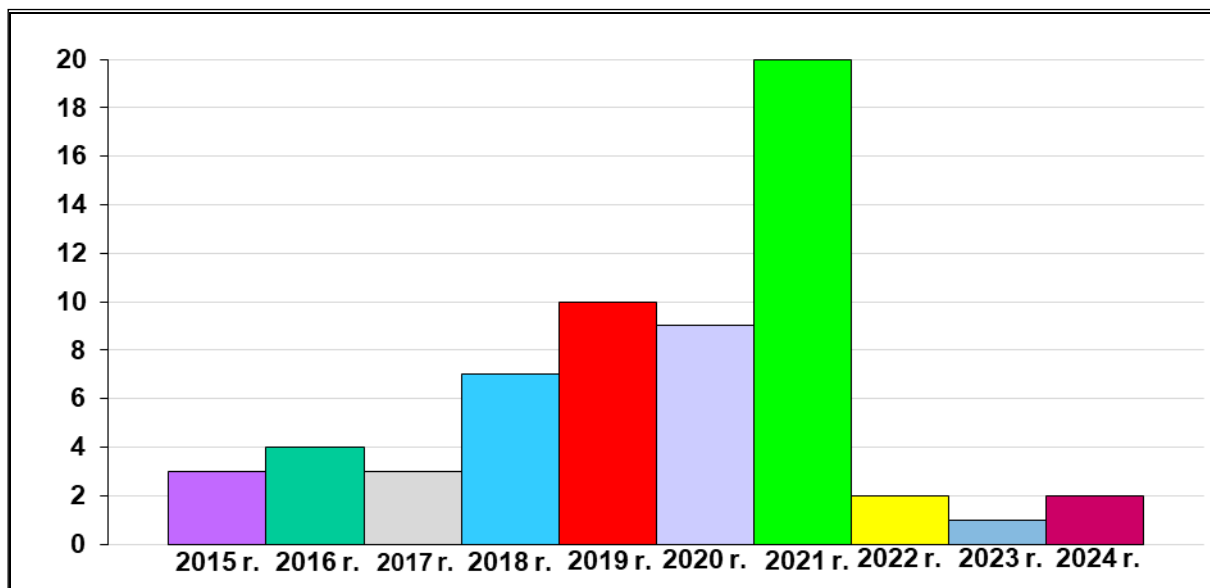
W 2024 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 2 przypadki niepożądanych odczynów poszczepiennych:

- ✓ odczyn w postaci zaburzenia o charakterze niepadaczkowym (spojrzenie ku górze/zez) po szczepieniu przeciw poliomyelitis, błonicy, tężcowi, krztuścowi, inwazyjnym zakażeniom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* i WZW typu B wykonanym w 7 miesiącu życia,
- ✓ odczyn w postaci ropnia powstałego w miejscu wstrzyknięcia o średnicy około 2 cm, który wystąpił u 9-letniej dziewczynki po podaniu pierwszej dawki szczepionki *GARDASIL 9* przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) w ramach szczepień zalecanych.

Obydwa odczyny zakwalifikowane zostały przez lekarzy jako łagodne; niemowlę wymagało hospitalizacji związanej z koniecznością dalszej obserwacji objawów – po wyjściu ze szpitala pozostawało pod opieką specjalisty neurologa.

Sytuację w zakresie występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim można uznać za stabilną. Z wyjątkiem roku 2021, w którym obserwowano zwiększoną liczbę NOP w związku z wprowadzeniem na szeroką skalę szczepień ochronnych przeciw COVID-19, rocznie notuje się do kilku przypadków niepożądanych reakcji po podaniu preparatów szczepionkowych (wykres 13).

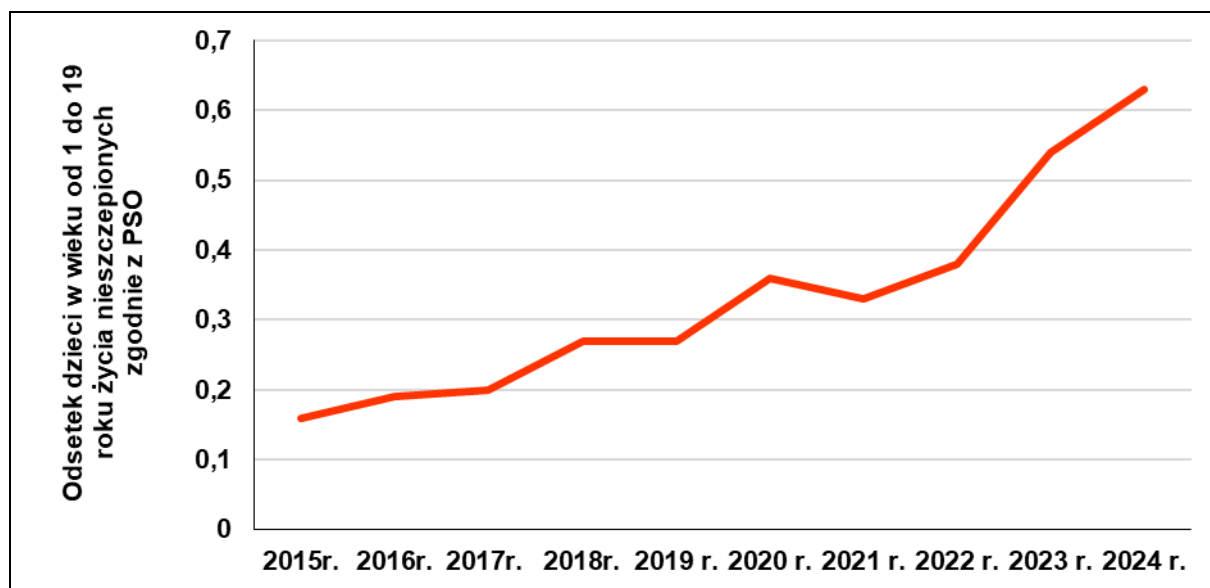
Wykres 13. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

W stosunku do roku 2023 odsetek dzieci niezszeponych z powodu uchylania się rodziców/opiekunów prawnych od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 17% (wykres 14).

Na koniec roku 2024 w powiecie gostyńskim 140 zobowiązanych osób nie poddało szczepieniom 99 dzieci, co stanowi 0,63% populacji mieszkańców powiatu gostyńskiego w wieku od 1 do 19 roku życia.

Wykres 14. Odsetek dzieci niezszeponych z powodu uchylania się rodziców/opiekunów prawnych od obowiązku wykonania szczepień ochronnych w powiecie gostyńskim w latach 2015-2024

W ramach działań podejmowanych w 2024 roku w celu egzekwowania obowiązku wykonania szczepień ochronnych przez osoby uchylające się, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wystawił 39 upomnień zawierających wezwanie do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej.

Ponadto wystawiono 17 tytułów wykonawczych zobowiązujących do poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, które skierowano do właściwego organu egzekucyjnego, jakim jest Wojewoda Wielkopolski.

Podejmowano również działania informacyjne i edukacyjne mające na celu zachęcenie do szczepień ochronnych, między innymi poprzez wysyłanie bezpośredniej korespondencji do rodziców czy opiekunów, a także w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień obchodzonego w kwietniu każdego roku.

5. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie gostyńskim w 2024 roku była stabilna. Zwiększona zapadalność na niektóre jednostki chorobowe prawdopodobnie miała charakter sezonowy.
2. Wzrost zachorowalności na zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* związany był głównie z wystąpieniem 3 ognisk epidemicznych; w latach poprzednich dominowały zachorowania sporadyczne.
3. Najgorzej przedstawiała się sytuacja w zakresie zachorowalności na krztusiec – podobnie jak w całym kraju, odnotowano gwałtowny wzrost liczby osób zakażonych, jednocześnie zapadalność na krztusiec w powiecie gostyńskim była najwyższa w ciągu ostatnich 10 lat (wskaźnik zapadalności w 2023 roku osiągnął wartość 4,08, natomiast w 2024 roku – 75,11).
4. Najwyższą zapadalność w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców odnotowano w przypadku zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2 (wsp. zap. – 4893,45), ospę wietrzną (wsp. zap – 782,54) oraz COVID-19 (wsp. zap. – 778,44). Stosunkowo wysoką wartość osiągnął również wskaźnik zapadalności na grypę, jednak ze względu na zmianę sposobu raportowania danych, trudno oszacować realną sytuację epidemiologiczną dla tej jednostki chorobowej.
5. W 2024 roku zarejestrowano 6 zgonów z powodu chorób zakaźnych, takich jak: zakażenie RSV, COVID-19, zakażenie pozajelitowe wywołane przez pałeczki *Salmonella* (posocznica), inwazyjna choroba pneumokokowa (2 przypadki), a także nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.
6. W dalszym ciągu duży problem stanowi zwiększająca się liczba osób zobowiązanych, uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Odsetek dzieci niezaszczepionych z ww. powodu był wyższy względem roku 2023 o 17%.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

W roku 2024, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowały się ogółem 334 obiekty użyteczności publicznej. Kontrolę przeprowadzono w 59 obiektach, co stanowi 18% skontrolowanych obiektów, spośród wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Kontroli poddano:

- ✓ zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej (w tym gabinety masażu) oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług – skontrolowano 29 obiektów spośród 174 ujętych w ewidencji, co stanowi 17%,
- ✓ obiekty hotelarskie, tj.: hotele, motel oraz inne, w których świadczone są usługi hotelarskie (w tym pokoje gościnne oraz agroturystyki) - skontrolowano 9 obiektów spośród 20 ujętych w ewidencji, co stanowi 45%,
- ✓ domy pomocy społecznej – skontrolowano 2 spośród 4 tego rodzaju obiektów, co stanowi 50%,
- ✓ ustępy publiczne ogółem - skontrolowano 2 ustępy spośród 6 ujętych w ewidencji, co stanowi 33%,
- ✓ tereny rekreacyjne (w tym place zabaw oraz park miejski) - skontrolowano 5 spośród 58 obiektów, co stanowi 9%,
- ✓ cmentarze, dom przedpogrzebowy - skontrolowano 5 obiektów spośród 26 ujętych w ewidencji, co stanowi 19%,
- ✓ inne obiekty użyteczności publicznej - skontrolowano 5 obiektów (w tym obiekt kulturalno-sportowy, stację paliw, pralnie oraz zakład pogrzebowy) spośród 42 ujętych w ewidencji, co stanowi 12%,
- ✓ a także placówkę zapewniającą całodobową opiekę oraz pływalnię krytą.

Ponadto, pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu, przeprowadzili dwie kontrole Stacji Paliw wespół z pracownikami pionu Higieny Pracy oraz trzy kontrole obiektów, nieujętych w ewidencji, tj.: kontrolę interwencyjną, na zaniedbania higieniczno-sanitarne w toalecie

przenośnej, usytuowanej na terenie prywatnego targowiska; kontrolę interwencyjną, w związku z przyjęciem interwencji na zaniechania higieniczne i zdrowotne w mobilnym salonie kosmetycznym oraz kontrolę, dotyczącą złożenia wyjaśnień, w związku z przyjęciem interwencji na zaniechania higieniczno-sanitarne, podczas świadczenia usług manicure, bez prowadzonej działalności gospodarczej.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w roku 2024, znajdowały się ogółem 174 obiekty, zakwalifikowane do tej grupy (w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów zwiększyła się o sześć), co ujęto w Tabeli 1.

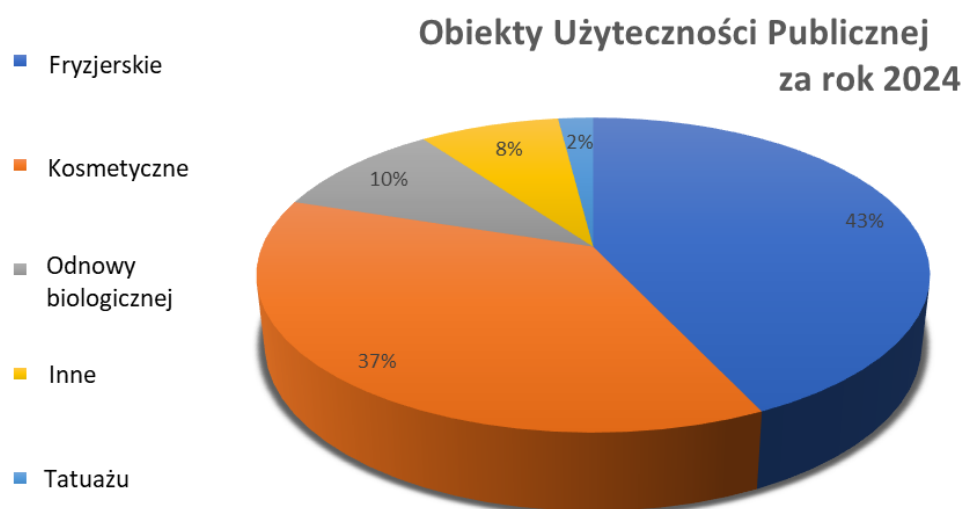
Tabela 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne.

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział w grupie [%]	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	74	43	11	15
Kosmetyczne	65	37	11	17
Zakłady tatuażu	4	2	2	50
Odnowy biologicznej	18	10	2	11
Inne (w których są świadczone więcej niż jedna z ww. usług)	13	8	3	23
Ogółem	174	100	29	17

Na poniższym wykresie (Wykres 1) przedstawiono udział poszczególnych zakładów, funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, w roku 2024. Największy udział obiektów w tej grupie stanowiły zakłady fryzjerskie - 43%, następnie zakłady kosmetyczne - 37%,

kolejno zakłady odnowy biologicznej - 10%, zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych (tzw. inne) – 8% oraz tatuażu 2%.

Wykres 1. Zestawienie udziału poszczególnych Obiektów Użyteczności Publicznej.

W porównaniu z ubiegłym rokiem ogólna liczba gabinetów fryzjerskich zwiększyła się o dwa. W roku 2024 powstały cztery nowe gabinety fryzjerskie, dwa z tego rodzaju obiektów zakończyły swoją działalność. We wszystkich skontrolowanych obiektach tej grupy wydzielono pomieszczenia wykonywanych usług, wyposażone w stanowiska pracy, dostosowane do rodzaju wykonywanej usługi, tj.: mycia, strzyżenia i pielęgnacji włosów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu skontrolowanych obiektów. W jednym ze skontrolowanych obiektów wydano zalecenia, dotyczące zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą, wpisanym do rejestru działalności regulowanej.

W porównaniu z ubiegłym rokiem ogólna liczba gabinetów kosmetycznych zwiększyła się o jeden. Na przestrzeni całego roku powstało sześć nowych gabinetów kosmetycznych. Trzy z istniejących zakończyły swoją działalność gospodarczą. Dwa z obiektów, zaklasyfikowanych do tej grupy, zostały przeniesione do grupy Inny zakład, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług, ze względu na świadczenie usług kosmetyczno-solaryjnych oraz podologiczno-fizjoterapeutycznych. Na ogół, w skontrolowanych gabinetach kosmetycznych, wykonywane były podstawowe zabiegi kosmetyczne, nienaruszające ciągłości naskórka. W trzech, spośród wszystkich skontrolowanych obiektów, wykonywano również zabiegi z zakresu medycyny estetycznej (mezoterapia mikroigłowa bądź igłowa), w czterech -makijaż permanentny. Pomieszczenia wyposażono w stanowiska pracy, dostosowane do rodzaju wykonywanej usługi. Urządzenia stosowane w salonach były sprawne technicznie. W dwóch obiektach tej grupy wydano zalecenia, w jednym dotyczyły stosowania barwników, przeznaczonych

do wykonania makijażu permanentnego, w drugim z kolei aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, kart charakterystyki stosowanych preparatów dezynfekcyjnych, procedur postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz procedury postępowania z bielizną.

W jednym z gabinetów wykonano wszystkie zalecenia, drugi z obiektów zaplanowano do kontroli w późniejszym terminie.

Kontrole salonów kosmetycznych, za wyjątkiem jednego ze skontrolowanych, zgodnie z harmonogramem obiektów, nie wykazały nieprawidłowości. W jednym z obiektów tej grupy stwierdzono nieprawidłowości, dotyczące stosowania, podczas wykonywania makijażu permanentnego, barwników niewłaściwie oznakowanych. Z powodu stwierdzonych nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne, obciążając podmiot kontrolowany za przeprowadzenie czynności kontrolnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim (na terenie którego znajduje się producent barwników) o zaistniałej sytuacji.

W odpowiedzi na pismo, otrzymano informację zwrotną, iż przeprowadzono czynności kontrolne podmiotu (zajmującego się produkcją barwników), podczas których Strona Kontrolowana oświadczyła, iż niezwłocznie, po interwencji Strony Kontrolowanej, zmodyfikowano etykiety barwników, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Po uprawomocnieniu decyzji przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, w wyniku której stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

Ponadto, do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęła interwencja, dotycząca zaniedbań higienicznych i zdrowotnych podczas świadczenia usług kosmetycznych w budynku mieszkalnym przez podmiot zarejestrowany w CEIDG jako mobilny.

Podczas kontroli potwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny stanowisk pracy wykonywania usług oraz brak opracowanych i częściowo wdrożonych do stosowania procedur, zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, podczas wykonywania usług, naruszających ciągłość naskórka.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat oraz wszczęto postępowanie administracyjne, obciążając podmiot za przeprowadzenie czynności kontrolnych.

Tym samym, poinformowano osobę interweniującą o wynikach kontroli oraz przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, podczas której stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

Ponadto, do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęła również interwencja na zaniedbania sanitarno-higieniczne, podczas świadczenia usług manicure, bez prowadzonej działalności gospodarczej. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili kontrolę, celem złożenia wyjaśnień.

W porównaniu z rokiem 2023 liczba obiektów świadczących usługi tatuażu zmniejszyła się o jeden. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano dwa salony tatuażu, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2024 przybyły dwa gabinety masażu, należące do grupy odnowa biologiczna. Skontrolowano dwa obiekty, świadczące usługi fizjoterapeutyczne.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów, jednakże w obydwu obiektach wydano zalecenia. W jednym zalecono sprawdzać terminy ważności środków dezynfekcyjnych przy odbieraniu zapotrzebowania, w drugim z kolei -wyposażyć i zapoznać się z treścią kart charakterystyk, stosowanych preparatów dezynfekcyjnych.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, liczba zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług zwiększyła się o dwa gabinety, przeniesione z grupy zakłady kosmetyczne. Skontrolowano trzy zakłady tej grupy, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu, w trakcie świadczonych usług, istniało ryzyko zagrożenia epidemiologicznego, w związku z czym, zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele, zobowiązani byli do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym. Na ogół, właściciele skontrolowanych zakładów opracowali i wdrożyli do stosowania procedury, zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. W obiekcie, świadczącym usługi solaryjne, w widocznym dla klientów miejscu, znajdowała się informacja: na temat skutków zdrowotnych, wynikających z nadmiernego promieniowania ultrafioletowego, informacja o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacja, iż łóżka do opalania po każdym użyciu są myte i dezynfekowane. Ponadto, dla klientów, dostępne były również Zasady racjonalnego korzystania z solariów (wg WHO).

Podczas kontroli tych obiektów, głównie zakładów kosmetycznych i tatuażu, szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek skóry. Odpady te zbierane były w sposób selektywny: do pojemników, wyłożonych workami koloru czerwonego lub do plastikowych pojemników jednorazowego użycia, odpornych na przekłucie bądź przecięcie. Pojemniki z odpadami niebezpiecznymi identyfikowano kodem odpadów w nim przechowywanych, nazwą wytwórcy, a także datą i godziną otwarcia oraz zamknięcia pojemnika. Pojemniki z odpadami niebezpiecznymi, w przeciągu 72 godzin, przenoszono ze stanowiska pracy do urządzenia chłodniczego i tam przechowywano (w temperaturze do 10°C) do 30 dni oraz zlecano odbiór firmie, posiadającej odpowiednie zezwolenie, na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i przekazywania do utylizacji

odpadów niebezpiecznych. Wszystkie skontrolowane zakłady, wytwarzające tego rodzaju odpady, posiadały instrukcje, określające sposób postępowania z tymi odpadami.

We wszystkich skontrolowanych zakładach prowadzono dekontaminację narzędzi, urządzeń i sprzętu. Dezynfekcja narzędzi prowadzona była za pomocą preparatów o szerokim spektrum działania. Sposób prowadzonej dezynfekcji nie budził zastrzeżeń, a stosowane środki dezynfekcyjne posiadały aktualne terminy ważności. W obiektach tej grupy najczęściej przeprowadzano dezynfekcję narzędzi poprzez spryskiwanie bądź zanurzenie w roztworze preparatu dezynfekcyjnego, z udziałem wanienek ultradźwiękowych. Coraz częściej, właścicielki gabinetów, w procesie dekontaminacji materiału skażonego, stosowały oprócz mycia i dezynfekcji, sterylizację z użyciem autoklawu. Wybrane narzędzia, sprzęt, lub urządzenia umieszczano w sterylnym rękawie foliowym, bądź w gotowych pakietach i poddawano sterylizacji, dobierając odpowiedni program.

W zakładach, na ogół, stosowano bieliznę jednorazowego użytku. Odzież ochronna pracowników, wykonujących usługi, zazwyczaj, prana była we własnym zakresie, poza obiektem.

Wszystkie skontrolowane zakłady podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach, w których wykonywano usługi, zamontowana była wentylacja grawitacyjna, sporadycznie - klimatyzacja. W wentylację mechaniczną wyposażone były głównie pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów i personelu.

Skontrolowane obiekty utrzymane były w dobrym stanie sanitarno–technicznym.

2. 2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna placówka, zapewniająca całodobową opiekę - Dom Seniora Bronek. Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej został przeniesiony do grupy: Inna jednostka organizacji pomocy społecznej.

W 2024 roku kontroli poddano Dom Seniora Bronek, przeznaczony dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub w podeszłym wieku. W obiekcie istnieje możliwość przyjęcia zarówno pacjentów sprawnych, wymagających jedynie pomocy w czynnościach życia codziennego, jak i pacjentów leżących. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z usług rehabilitacyjnych, logopedy oraz psychologa.

Dom Seniora Bronek posiada 39 pokoi (79 miejsc noclegowych) wraz z łazienkami, wyposażonymi w system przywoławczy. Ponadto, dla mieszkańców przygotowano salę pobytu dziennego (pokój odwiedzin), hol główny z wydzielonym miejscem wypoczynkowym, świetlicą oraz bibliotekę. Do dyspozycji mieszkańców dostępna jest również kuchnia podręczna. W obiekcie wydzielono dwa pokoje (tzw. apartamenty), przeznaczone na nocleg

dla rodzin odwiedzających tutejszych mieszkańców. Pranie bielizny pościelowej oraz odzieży mieszkańców odbywa się na terenie kontrolowanego obiektu, w pralni podręcznej, zgodnie z opracowaną i wdrożoną Procedurą utrzymania higieny osobistej mieszkańców oraz postępowania z ich odzieżą, bielizną osobistą, pościelową czystą i brudną. W obiekcie nie ma rozdzielnych dróg dla bielizny czystej i brudnej, zachowany jest rozdział czasowy transportu bielizny do pralni. W Domu Seniora istnieje możliwość prania bielizny osobistej mieszkańca przez rodzinę.

Zdjęcie 1. Dom Seniora Bronek - placówka, zapewniająca całodobową opiekę.

Źródło: <https://dombronek.pl/galeria>

Mieszkańcy objęci są stałą opieką medyczną, w określonych dniach i godzinach, w gabinecie lekarskim, usytuowanym na terenie kontrolowanego obiektu, gdzie stacjonuje lekarz pierwszego kontaktu. Ponadto, udzielane są konsultacje oraz porady telefoniczne, w pozostałe dni tygodnia. W obiekcie wydzielono pomieszczenie, wyposażone w przenośne urządzenie chłodnicze do przechowywania odpadów niebezpiecznych, odbieranych i przekazywanych do utylizacji przez firmę specjalistyczną. Placówka posiada również pomieszczenie pro-morte, wyposażone w chłodnię oraz wózek do przewozu zwłok, z osobnym wejściem z zewnątrz budynku. W otoczeniu obiektu wydzielono plac zieleni wraz z ławeczkami, fontanną oraz brukowe alejki i parking samochodowy dla gości. Obiekt dysponuje dwoma tarasami dla osób przebywających i odwiedzających.

Pomieszczenia obiektu, jak i jego otoczenie, były utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

W roku 2024 przeprowadzono również kontrolę interwencyjną ww. podmiotu, przeprowadzoną przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej wspólnie z pracownikami Sekcji Żywności i Żywienia, w związku ze skargą na zaniedbania higieniczno-sanitarne, obejmujące: postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz sposób żywienia i warunki podawania posiłków. Kontrola interwencyjna nie potwierdziła stawianych zarzutów.

W roku 2024, w ramach nadzoru sanitarnego, pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej pobrali, z instalacji wewnętrznej budynku Domu Seniora, próbki wody ciepłej, które następnie zostały przebadane w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. W pobranych próbkach wody nie wykryto ww. bakterii.

2. 3. Domy Pomocy Społecznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdują się 4 Domy Pomocy Społecznej: w Chumiętkach, w Chwałkowie, w Rogowie i w Zimnowodzie. W roku 2024 kontroli poddano dwa obiekty.

- ✓ Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach- przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, z liczbą miejsc 114. Na dzień kontroli w placówce przebywało 114 mieszkańców.

Placówka zatrudnia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego (jeden pracownik pierwszego kontaktu ma pod opieką dwóch mieszkańców) oraz realizuje indywidualny plan wsparcia, oparty na czynnościach dnia codziennego. Pracownicy uczestniczą, co najmniej raz na dwa lata, w organizowanych przez Dyrektora Domu szkoleniach, na temat praw mieszkańca domu, kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami.

Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach to kompleks budynków mieszkalnych. Mieszkańcy mają do dyspozycji świetlice, pokój dzienny z biblioteczką, pracownię plastyczną, aneks kuchenny, stołówkę, kaplicę oraz pokój gościnny (przeznaczony do spotkań z odwiedzającymi członkami rodziny). Ponadto, dla mieszkańców, organizowana jest terapia zajęciowa oraz zajęcia rehabilitacyjne.

Zdjęcie 2. Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach.

Źródło: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=dps+chumiętki>

Pomieszczenia obiektu przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto, w każdym pokoju oraz w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zainstalowano system przyzywowo-alarmowy.

Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych pomieszczeń obiektu nie budzi zastrzeżeń. Pokoje mieszkalne oraz pozostałe pomieszczenia placówki w dniu kontroli były czyste, wolne od nieprzyjemnych zapachów, estetyczne, o indywidualnym charakterze i wystroju.

Czynności porządkowe wykonywane są przez osoby zatrudnione z zewnątrz. Pranie zarówno bielizny brudnej, jak i odzieży mieszkańców odbywa się w pralni zewnętrznej.

Placówka, w określonych dniach i godzinach, zapewnia mieszkańcom opiekę medyczną. Opiekę pielęgniarską nad mieszkańcami sprawuje firma zewnętrzna. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, w zakresie działalności spółki pielęgniarskiej, jest pod kontrolą działu Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu.

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest przez firmę zewnętrzną.

Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach posiada pomieszczenia pro-morte, wyposażone w metalowy wózek z przykrywą do przewozu zwłok. Pracownicy placówki nie wykonują toalety pośmiertnej zwłok.

Obiekt posiada zastępcze źródło energii. Do dyspozycji mieszkańców oraz ich opiekunów, w celu załatwienia czynności dnia codziennego, pozostają dwa środki transportu.

W otoczeniu obiektu wydzielono plac zieleni wraz z ławeczkami oraz utwardzone alejki, ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo. Wydzielono również utwardzony parking dla samochodów gości tutejszych mieszkańców. Obiekt dysponuje

tarasem, zarówno dla osób przebywających, jak i odwiedzających. Otoczenie obiektu zabezpieczono przed szkodnikami.

Pomieszczenia, urządzenia i otoczenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

- ✓ Dom Pomocy Społecznej w Rogowie - przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych z liczbą miejsc 97. Na dzień kontroli w placówce przebywało 97 mieszkańców.

Placówka zatrudnia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego (jeden pracownik pierwszego kontaktu ma pod opieką dwóch mieszkańców) oraz realizuje indywidualny plan wsparcia, oparty na czynnościach dnia codziennego. Pracownicy uczestniczą, co najmniej raz na dwa lata, w organizowanych przez Dyrektora Domu szkoleniach, na temat praw mieszkańca domu, kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami.

Dom Pomocy Społecznej w Rogowie to kompleks budynków mieszkalno-administracyjnych, dostosowany dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Mieszkańcy mają do dyspozycji pracownię witrażu, Fusingu, hafciarską, fotografii, kulinarną, salę sportową, muzyczną, aneks kuchenny oraz pokój dziennego pobytu. Ponadto, dla mieszkańców organizowane są zajęcia rehabilitacyjne.

Pomieszczenia obiektu przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto, w każdym pokoju oraz pomieszczeniu sanitarno-higienicznym zainstalowano system przyzywowo-alarmowy.

Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych pomieszczeń obiektu nie budzi zastrzeżeń. Pokoje mieszkalne oraz pozostałe pomieszczenia placówki w dniu kontroli były czyste, wolne od nieprzyjemnych zapachów, estetyczne, o indywidualnym charakterze wystroju.

Zdjęcie 3. Dom Pomocy Społecznej w Rogowie.

Źródło: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=dps+rogowo>

Zatrudnieni w placówce opiekunowie dzienni, w ramach swoich obowiązków, wykonują czynności porządkowe oraz myjąco-dezynfekujące wraz z mieszkańcami domu, według ustalonego grafiku.

Pranie bielizny brudnej oraz odzieży mieszkańców odbywa się w obiekcie, z pomocą urządzeń piorących i suszących w pomieszczeniach pralni, bądź w pralkach automatycznych, usytuowanych w wyznaczonych miejscach na terenie całego obiektu, przez mieszkańców Domu, przy współudziale opiekunów.

Opiekę pielęgniarską nad mieszkańcami sprawuje personel medyczny. Dyrekcja placówki posiada umowę na świadczenie usług pielęgniarskich opieki długoterminowej. Ponadto, mieszkańcy pozostają pod opieką psychologa, lekarza psychiatry oraz lekarza pierwszego kontaktu.

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi prowadzone jest w zakresie działalności spółki pielęgniarskiej i jest pod kontrolą działu Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu.

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest przez firmę zewnętrzną.

Dom Pomocy Społecznej w Rogowie nie posiada pomieszczenia pro-morte. W przypadku zgonu mieszkańca ciało pozostaje nieruszone, aż do czasu wystawienia przez lekarza karty zgonu. Następnie ciało (po ok. dwóch godzinach) jest zabierane przez zakład pogrzebowy. Na wypadek opóźnień przy odbiorze zwłok przez zakład pogrzebowy, ciało jest przechowywane w łazience (pomieszczenie sanitarno-higieniczne jest na ten czas wyłączone z użytkowania). Pracownicy placówki nie wykonują toalety pośmiertnej.

Na zewnątrz obiektu wydzielono alejki spacerowe w kompleksie parkowym, ustawiono ławki ogrodowe. Otoczenie obiektu jest monitorowane oraz zabezpieczone przed szkodnikami.

Pomieszczenia, urządzenia i otoczenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

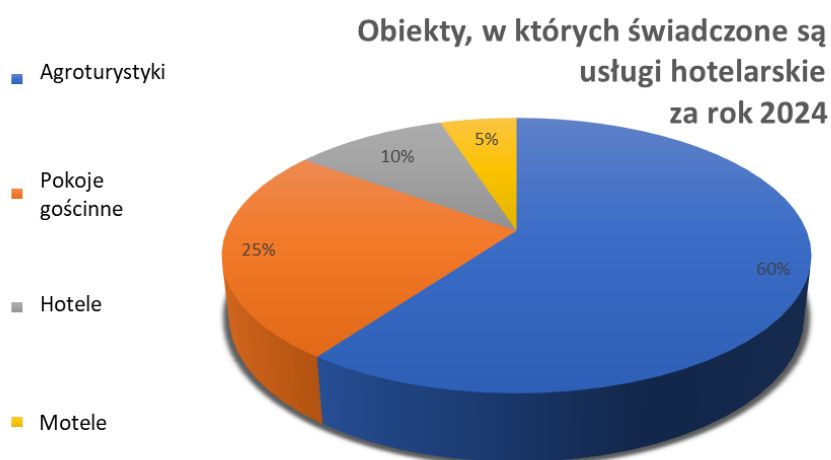
Podczas kontroli sanitarnej zwracano uwagę na podejmowanie działań, mających na celu zapewnienie i utrzymywanie odpowiedniej jakości wody ciepłej, w instalacjach wewnętrznych budynków.

W roku 2024 obydwie skontrolowane placówki, w ramach kontroli wewnętrznej, zleciły pobór próbek wody ciepłej z instalacji wewnętrznej budynków. Próbkę została przebadana w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. W jednym obiekcie stwierdzono przekroczenia, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zwrócił się z prośbą do Dyrektora placówki o podjęcie czynności naprawczych w celu zredukowania liczby bakterii z rodzaju *Legionella* do poziomu bezpiecznego, zalecił dokonać przeglądu technicznego sieci, sprawdzić temperaturę wody oraz po czterech tygodniach wykonać badanie kontrolne. Podczas przeprowadzonych badań kontrolnych nie wykryto bakterii z rodzaju *Legionella*.

2. 4. Obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

W roku 2024 zaewidencjonowano ogółem 20 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Należą do nich: hotele, motel, pokoje gościnne oraz obiekty agroturystyczne. Zestawienie obiektów przedstawiono w Tabeli Nr 2.

Wykres 2. Udział obiektów świadczących usługi hotelarskie za rok 2024.

Na powyższym wykresie (Wykres 2) przedstawiono procentowy udział obiektów, świadczących usługi hotelarskie. Znaczną większość obiektów, świadczących usługi hotelarskie, stanowią agroturystyki. W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie zmniejszyła się o dwa.

Tabela 2. Hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział % w grupie	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych zakładów
Hotele	2	10	2	100
Motele	1	5	1	100

Obiekty z pokojami gościnnymi	5	25	3	60
Agroturystyki	12	60	3	25
Ogółem	20	100	9	45

Kontroli sanitarnej poddano dziewięć obiektów noclegowych spośród dwudziestu istniejących, co stanowi 45% wszystkich obiektów tej grupy.

Działalność obiektów, świadczących usługi hotelarskie, polega na wynajmowaniu miejsc noclegowych z możliwością żywienia (w przypadku hoteli, motelu oraz w pokojach gościnnych). W pozostałych obiektach istnieje możliwość przygotowania samodzielnych posiłków w aneksach kuchennych, przynależnych do pokoi.

Źródło zaopatrzenia w wodę, obiektów tej grupy, stanowią wodociągi publiczne sieciowe. Ścieki komunalne w niemalże wszystkich obiektach odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, w jednym z obiektów do zbiornika bezodpływowego.

Pranie bielizny prowadzone jest zarówno w pralniach własnych (w czterech obiektach), jak i w pralniach zewnętrznych (w pięciu obiektach). Pralnie zewnętrzne zapewniają transport bielizny czystej i brudnej. Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych, na ten cel, szafach lub magazynach. Obiekty wyposażone są w środki czystościowe i dezynfekcyjne. Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane są na bieżąco.

Podczas kontroli sanitarnych obiektów noclegowych, pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej, zwracali uwagę na podejmowanie działań, mających na celu zapewnienie i utrzymywanie odpowiedniej jakości wody ciepłej w instalacjach wewnętrznych budynków. W związku z powyższym, w jednym z obiektów, wydano zalecenia, dotyczące wykonania badań wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. W roku 2024 zarządzający jednym z hoteli, w powiecie gostyńskim, dokonał poboru próbek wody ciepłej, które zostały przebadane w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. W pobranych próbkach wody nie wykryto ww. bakterii.

Stan sanitarno-techniczny obiektów hotelarskich nie budził zastrzeżeń. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej wspólnie z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili wspólnie kontrolę dwóch obiektów hotelarskich w zakresie: oceny przygotowania obiektu do wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej. Na podstawie dokumentacji pokontrolnej, obiekty hotelarskie ocenione zostały jako dobrze przygotowane do sezonu turystycznego letniego.

2. 5. Ustępy publiczne

W roku 2024, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się sześć obiektów, klasyfikowanych jako ustępy publiczne. Dwa obiekty z tej grupy poddano kontroli sanitarnej.

Obydwa skontrolowane obiekty przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo oraz posiadają odrębne pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla kobiet oraz dla mężczyzn. Obiekty czynne są w określonych godzinach, jeden bezpośrednio po uiszczeniu opłaty poprzez tzw. „wrzutkę monety”, w drugim zapewniono stałą obsługę toalet.

Źródłem zaopatrzenia skontrolowanych ustępów publicznych w wodę jest wodociąg publiczny sieciowy. Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej.

W jednym z kontrolowanych obiektów sprzęt do utrzymania czystości oraz preparaty myjąco-dezynfekujące przechowywane są w wyznaczonym miejscu, na terenie firmy, która odpowiada za utrzymanie czystości i porządku w kontrolowanym obiekcie, w drugi obiekcie wydzielono miejsce (zamykana szafa) do przechowywania sprzętu porządkowego oraz środków czystościowych. Czynności porządkowe wykonywane są codziennie, a środki czystości oraz higieny uzupełniane są na bieżąco.

Otoczenie obiektów jest utwardzone kostką brukową oraz oświetlone, w jednym z obiektów dodatkowo ogrodzone oraz monitorowane.

Pomieszczenia, urządzenia i elementy wyposażenia toalet utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. W jednym z obiektów wydano zalecenia, dotyczące usunięcia pęknięć oraz uzupełnienia ubytku tynku w suficie w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym.

2. 6. Obiekty komunikacji publicznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dworzec Autobusowy w Gostyniu. W roku 2024 nie kontrolowano obiektu.

2. 7. Tereny rekreacyjne

W roku 2024, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 58 obiektów, stanowiących tereny rekreacyjne. W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba obiektów zwiększyła się o trzy place zabaw.

W roku 2024 kontroli poddano cztery place zabaw oraz Park Miejski w Gostyniu.

Skontrolowane place zabaw są obiektami ogólnodostępnymi, przeznaczonymi do celów rekreacyjnych. Obiekty te są częściowo ogrodzone, a urządzenia zabawowe usytuowane są zgodnie z przepisami prawa. Urządzenia dostępne na placu zabaw posiadają atesty higieniczne bądź certyfikaty zaświadczające, iż wykonany produkt jest zgodny z obowiązującymi normami. Teren placów zabaw pokryty jest nawierzchnią amortyzującą, gwarantującą strefę bezpieczeństwa, podczas ewentualnego upadku z urządzenia. Skontrolowane piaskownice posiadały drewniane bądź metalowe obudowy w dobrym stanie technicznym. Piasek w piaskownicach wymieniany jest dwa razy w roku, zarówno przed rozpoczęciem sezonu letniego, jak i w trakcie jego trwania.

W miejscach widocznych i łatwo dostępnych umieszczono tabliczki, zawierające regulamin placów zabaw. Wzdłuż obiektów dostępne są alejki wraz z ławeczkami, miejsca postojowe dla rowerów oraz kosze na odpady komunalne. Place zabaw, w wyznaczonych ramach czasowych, oświetlane są przy użyciu lamp ulicznych.

Czynności porządkowe, tj. czyszczenie, mycie oraz dezynfekcja urządzeń i wyposażenia placów zabaw, wykonywane są przez pracowników, w ramach prac zleconych.

Skontrolowane obiekty wraz z urządzeniami zabawowymi utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Park Miejski jest obiektem ogólnodostępnym, przeznaczonym do celów rekreacyjnych. Obiekt częściowo przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Na terenie parku wydzielono boisko do bulodromu, dostępny jest również stół do gry w tenisa stołowego, plac zabaw oraz muszla koncertowa. Wewnątrz obiektu znajdują się dwa pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Pomieszczenia muszli koncertowej są myte i dezynfekowane przed i po planowanym koncercie, odbywającym się na terenie Parku Miejskiego. Obiekt zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy publiczny. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

W 2024 r. podjęto plan modernizacji Parku Miejskiego, mający na celu rewitalizację obiektu. Skontrolowany obiekt wraz z wyposażeniem utrzymany jest w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

2. 8. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się 24 cmentarze parafialne, dom przedpogrzebowy oraz pomieszczenie służące do przechowywania zwłok, w obrębie jednego z cmentarzy.

W roku 2024 kontroli poddano dom przedpogrzebowy oraz cztery cmentarze parafialne.

Dom Przedpogrzebowy w Gostyniu, zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Cmentarza Parafialnego. W obiekcie wydzielono pomieszczenie chłodni wraz z dwoma szafami chłodniczymi do przechowywania zwłok. W pomieszczeniu chłodni następuje przygotowanie zmarłego do ceremonii pogrzebowej, tj. obmycie, ubranie, ułożenie w trumnie. Wszystkie zabiegi toalety pośmiertnej i tanatocosmetyki wykonywane są przez pracownika ora właściciela zakładu, godnie i z poszanowaniem.

W obiekcie znajduje się również pomieszczenie sanitarno-higieniczne, zaopatrzone w podstawowe środki higieny osobistej. Wydzielono miejsce do przechowywania sprzętu porządkowego oraz środków do utrzymania czystości. Sprzątanie i dezynfekcja prowadzona jest na bieżąco, codziennie, przez pracowników zakładu.

Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy publiczny. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Podmiot posiada umowę na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych, zawartą z firmą zewnętrzną, posiadającą stosowane uprawnienia. Na terenie Domu Pogrzebowego wydzielono pomieszczenie magazynowe, zaopatrzone w urządzenie chłodnicze do czasowego przechowywania odpadów niebezpiecznych. Zarówno w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym, jak i w pomieszczeniu do czasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych, zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie.

Skontrolowany obiekt utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

W roku 2024 skontrolowano cztery Cmentarze Parafialne. Tereny cmentarne są ogrodzone, obsadzone zielenią, częściowo utwardzone, z wydzielonymi alejkami głównymi. Na terenie cmentarzy zlokalizowane są groby ziemne, w tym groby pojedyncze i głębinowe, niekiedy również grobowce. Na cmentarzach nie ma kolumbarium. Przed wejściem na teren Cmentarzy znajdują się miejsca postojowe. Przy wejściu głównym dostępne są tablice nekrologiczne, zapewniony jest swobodny dostęp osobom niepełnosprawnym ruchowo.

Przewóz zwłok w trumnach bądź prochów w urnach, odbywa się przy pomocy wózków specjalnego przeznaczenia, w warunkach, zapewniających odpowiednie sanitarne i techniczne bezpieczeństwo przewozu.

Dla użytkowników Cmentarzy dostępny jest Regulamin Cmentarzy, prowadzona jest ewidencja grobów, w postaci ksiąg cmentarnych. We wszystkich skontrolowanych przypadkach, ponowne użycie grobu do chowania zwłok nie może nastąpić, jeżeli osoba odpowiedzialna za opiekę nad grobem uiszcza opłatę na dalszych 20 lat. Dostęp do prądu elektrycznego oraz nagłośnienia (niezbędne do odprawiania ceremonii pogrzebowych) leży w gestii firmy, zajmującej się pochówkiem osób zmarłych.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę terenów cmentarnych są źródła własne – studnie. Tylko na jednym Cmentarzu ujęcie wody stanowi zbiornik na wodę z kranem do poboru wody (mauzer 1000 l). Zbiornik uzupełniany jest na bieżąco przez Jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej. Ujęcie na terenie cmentarza jest czynne w miesiącach wiosenno-letnio-jesiennych. W okresie zimowym ujęcie pozostaje wyłączone z użytkowania. Na terenie Cmentarzy nie ma domów przedpogrzebowych oraz kostnic.

Na cmentarzach umiejscowiono murowane boksy bądź kontenery do gromadzenia odpadów komunalnych, odbieranych przez zewnętrzne firmy, posiadające stosowne uprawnienia.

Skontrolowane obiekty spełniały wymagania higieniczno-sanitarne w przedmiotowym zakresie kontroli.

2. 9. Inne obiekty użyteczności publicznej

W roku 2024 kontroli poddano także obiekty, klasyfikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej, co ujęto w Tabeli Nr 3. W porównaniu z rokiem 2023, liczba obiektów zakwalifikowanych do tej grupy, zmniejszyła się o jeden.

Tabela 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% skontrolowanych obiektów
Kulturalno-sportowe	5	1	20
Stacje paliw	18	1	6
Pralnie	6	2	33
Zakłady pogrzebowe	4	1	25
Przystanki komunikacyjne	1	0	0
Usługi transportowe	3	0	0
Komenda Powiatowa	1	0	0

Policji			
Parkingi	4	0	0
Ogółem	42	5	12

Obiekty kulturalno-sportowe

W roku 2024, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, skontrolowano jeden obiekt kulturalno-sportowy.

Hala widowisko-sportowa – jest obiektem sportowym, całorocznym, przeznaczonym do celów rekreacyjno-sportowych uczniów pobliskiej szkoły, jak również osób indywidualnych. W obiekcie, na parterze, wydzielono: pomieszczenie hali widowiskowo-sportowej, hol, pomieszczenie squash oraz miniball. Ponadto, na piętrze znajduje się: pomieszczenie bowlingu, sali bilardowej z tarasem, sali fitness, siłowni, sali korekcyjnej, a także magazyn sprzętu do ćwiczeń. Na terenie kontrolowanego obiektu dostępne są węzły szatniowo-sanitarne wraz z natryskami. Ponadto, w obiekcie znajduje się pomieszczenie higieniczno-sanitarne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo, wyposażone również

w rozkładany przewijak dla dzieci. Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń i sprzętu sportowego prowadzone były codziennie, po zakończonym dniu pracy, przez osoby zatrudnione w obiekcie.

Teren wokół obiektu jest utwardzony, oświetlony oraz monitorowany. W pobliżu wydzielono utwardzony parking samochodowy dla gości.

Skontrolowany obiekt oraz jego wyposażenie utrzymane jest w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Podczas kontroli wydano jedynie zalecenie, dotyczące wykonanie badań wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*, celem oceny skażenia instalacji wewnętrznej budynku oraz odmalowanie pomieszczeń na parterze obiektu.

Stacje paliw

W roku 2024 przeprowadzono, w ramach nadzoru bieżącego, kontrolę sanitarną jednego obiektu tej grupy. Ponadto, pracownicy Higieny Komunalnej wspólnie z pracownikami Higieny Pracy przeprowadzili kontrole dwóch obiektów.

Na stacjach paliw, poza pomieszczeniami świadczenia usług sprzedaży, znajdują się również ogólnodostępne pomieszczenia sanitarno-higieniczne: dla kobiet, mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych ruchowo. Dla pracowników wydzielono węzły szatniowo-sanitarne. Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń prowadzone są codziennie, po zakończonym dniu pracy, przez pracowników stacji.

Źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi sieciowe publiczne. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Skontrolowane podmioty złożyły wnioski do Urzędu Regulacji Energetyki o zmianę posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, w celu dostosowania jej treści do definicji paliw ciekłych, posiadają wpis do rejestru podmiotów przywożących, z którego wynika, iż paliwo dostarczane jest ze wskazanych terminalów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W zakresie Higieny Komunalnej, nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanych obiektach, jedynie w jednym z nich wydano zalecenie, dotyczące wykonanie badań wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*, celem oceny skażenia instalacji wewnętrznej budynku. W dwóch pozostałych obiektach kontrole, w zakresie Higieny Pracy, wykazały nieprawidłowości.

Pralnie

W roku 2024, w ramach nadzoru bieżącego, skontrolowano dwa zakłady pralnicze.

Zakładem pralniczym, świadczącym najszerszy zakres usług, jest firma zajmująca się praniem bielizny szpitalnej, hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży roboczej z zakładów pracy. Pozostały skontrolowany zakład, prowadzi działalność w zakresie prania odzieży roboczej z zakładów pracy oraz pościeli, obrusów, kocy, firan, zasłon, siedzisk, tiuli, falban, kołder, poduszek, pledów, pluszaków z obiektów użyteczności publicznej.

W obiektach tej grupy, oprócz pomieszczeń świadczenia usług prania, suszenia oraz prasowania, znajdują się również miejsca, wydzielone do składowania brudnej odzieży roboczej (tzw. strefa brudna) oraz magazyn czystej odzieży roboczej (strefa czysta). Na terenie kontrolowanych obiektów wszystkich pracowników obowiązuje regulamin ogólny pralni. Zachowano ruch jednokierunkowy – od przyjmowania do wydawania bielizny. Zakłady posiadają wdrożone Instrukcje prania, a bielizna gotowa do wydania jest odpowiednio identyfikowana. Środki piorąco-dezynfekujące, stosowane do prania odzieży, posiadają aktualne terminy ważności. Na terenie kontrolowanych obiektów wydzielono pomieszczenia sanitarno-higieniczne. W jednym z kontrolowanych obiektów dostępna jest również śluza szatniowa, składająca się z zespołu sanitarnego wraz z natryskiem.

Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń prowadzone są codziennie po zakończonym dniu pracy, przez pracowników obiektu.

Źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi sieciowe publiczne. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Skontrolowane pomieszczenia oraz wyposażenie obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Podczas kontroli wydano, w obydwu obiektach, zalecenia, dotyczące odmalowania ścian oraz uzupełniania ubytków płytek. Ponadto, w jednym z obiektów

zalecono również zaopatrzyć, stanowiska mycia rąk, w preparaty do dezynfekcji rąk o wymaganych numerach pozwolenia na obrót produktem biobójczym.

Ponadto, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, kontroli poddano **14 środków transportu służących do przewozu bielizny**. Wnętrza samochodów są czyste i zdezynfekowane, wyposażone w apteczkę pierwszej pomocy medycznej oraz pojemniki na odpady komunalne. Zapisy z mycia i dezynfekcji środków transportu prowadzone są na bieżąco i potwierdzone wpisami w książce mycia i dezynfekcji komory ładunkowej środka transportu. We wszystkich skontrolowanych środkach transportu kabina kierowcy jest trwale oddzielona od wnętrza komory przewozowej.

Skontrolowane środki transportu służące do przewozu bielizny utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Zakłady Pogrzebowe

W roku 2024 pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej skontrolowali zakład pogrzebowy o profilu działalności: transport i pochówek zwłok. Podmiot ten działa zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi procedurami postępowania ze zwłokami. Kontrola wykazała, iż zabieg toalety pośmiertnej wykonywany jest godnie i z poszanowaniem, w budynku mieszkalnym, w którym nastąpił zgon bądź w pomieszczeniu, znajdującym się w kaplicy przedpogrzebowej, usytuowanej w podziemiach pobliskiego kościoła. Pracownicy funeralni wykonują czynności, polegające na przygotowaniu zwłok do ubrania: mycie, zakładanie blokad, zamykanie ust, oczu, czesanie, ubieranie zwłok, rzadko malowanie twarzy. W skontrolowanym obiekcie nie wykonuje się sekcji zwłok i balsamowania ciał. Sprzątanie i dezynfekcja prowadzone jest w zakładzie na bieżąco, przez pracowników zatrudnionych w obiekcie.

Obiekt zaopatrzonej jest w wodę przeznaczoną do spożycia. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg sieciowy publiczny. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Kontrolowany podmiot posiada umowę na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych, zawartą z firmą zewnętrzną, posiadającą stosowane uprawnienia. Na terenie obiektu wydzielono pomieszczenie magazynowe, zaopatrzone w urządzenie chłodnicze do czasowego magazynowania ww. odpadów (do 30 dni).

Ponadto, skontrolowano **3 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich**. Skontrolowane środki transportu drogowego przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich: zarejestrowane są i użytkowane zgodnie z przeznaczeniem, trwale oznakowane; posiadają odizolowaną kabinę kierowcy od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich; w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich nie posiadają miejsc siedzących; posiadają zabezpieczenie

przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu; posiadają podłogę, wykonaną z materiału łatwo zmywalnego i odpornego na działanie środków dezynfekujących; posiadają wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, jednorazowych rękawic ochronnych, ręczników jednorazowego użytku oraz worków i kombinezonów na zwłoki.

Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

3. Pływalnie

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna, całoroczna, pływalnia kryta. W 2024 roku przeprowadzono jedną kontrolę sprawdzającą oraz jedną kontrolę sanitarną tego obiektu.

Kontrola sprawdzająca dotyczyła usunięcia nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń, stwierdzonych na kontroli sanitarnej przeprowadzonej w 2023 roku. Podczas tej wizytacji ustalono, że nieprawidłowości w powyższym zakresie zostały usunięte.

Natomiast podczas kompleksowej kontroli sanitarnej sprawdzano stan sanitarno-techniczny obiektu, w tym poszczególnych pomieszczeń: hali basenowej i niecek basenowych, strefy saun, siłowni fitness, szatni oraz zaplecza pływalni wraz z system uzdatniania wody do kąpieli. Skontrolowane pomieszczenia obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Zdjęcie 4. Pływalnia Kryta „Na Fali” w Gostyniu

Źródło: https://gostyn24.pl/news_foto/2024/0817/333610.jpg

W roku 2024 Inspekcja Sanitarna wraz z Zarządzającym Pływalnią prowadzili nadzór nad jakością wody ciepłej. W ramach urzędowej kontroli pobrano z instalacji wewnętrznej pływalni 5 próbek wody ciepłej – 3 próbki z niecek basenowych oraz 2 próbki z natrysków.

Ponadto, pobrano 12 próbek wody ciepłej z niecek basenowych oraz 2 próbki wody ciepłej z natrysków w ramach kontroli wewnętrznej zarządzającego obiektem. Próbki zostały przebadane w kierunku obecności mikroorganizmów *Legionella*. W próbkach tych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości bakterii z rodzaju *Legionella*.

Jakość wody przeznaczonej do kąpieli była monitorowana przez cały rok. Badania prowadziła zarówno Inspekcja Sanitarna jak i Zarządzający Pływalnią. Pobrano łącznie 35 próbek w ramach kontroli urzędowej oraz 169 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej Zarządzającego pływalnią. Systematyka wykonywanych badań zapewniła bezpieczne warunki dla osób korzystających z pływalni.

W ramach kontroli urzędowej oraz w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano analizy laboratoryjne próbek wody pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych, jak również w zakresie parametrów fizyko-chemicznych. Woda na pływalni w nieckach: basenu sportowego, basenu rekreacyjnego, w brodziku, w niecce jacuzzi oraz w systemach cyrkulacji czterech niecek basenowych w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Obiekt pływalni w 2024 r. był wyłączony z użytku, z uwagi na coroczne prace remontowo-modernizacyjne. Przerwa technologiczna trwała od 1 do 22 września 2024 r.

Podczas przerwy w funkcjonowaniu obiektu wykonano:

- ✓ remont sauny parowej,
- ✓ remont i modernizację strefy saun,
- ✓ montaż lodospadu oraz poidelka z wodą w strefie saun,
- ✓ wymianę drzwi do toalet w strefie saun oraz do szatni rodzinnej,
- ✓ regenerację i konserwację ślizgu zjeżdżalni wraz z regeneracją i malowaniem rury zjeżdżalni na zewnątrz,
- ✓ malowanie elewacji zewnętrznej ściany od strony parkingu;
- ✓ malowanie pomieszczeń toalet przy saunach, szatni rodzinnej oraz korytarza przed szatniami strefy saun;
- ✓ czyszczenie wszystkich niecek basenowych wraz ze zbiornikami przelewowymi i orurowaniem;
- ✓ przegląd urządzeń - analizatorów wraz z wymianą elektrod pH i Cl;
- ✓ wymianę grzejników w szatni damskiej oraz w pomieszczeniu socjalnym obok kasy;
- ✓ wymianę płytek przy wannie jacuzzi na hali basenowej;

✓ uzupełnienie braków w fugach na hali basenowej.

Wszystkie skontrolowane pomieszczenia pływalni były utrzymane w należyтым stanie sanitarno-porządkowym oraz sanitarno-technicznym, a jakość wody basenowej spełniała obowiązujące wymagania.

* * *

W dniu 6 maja 2024 r. w siedzibie Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego, przy ulicy Polnej 63 w Gostyniu odbyło się spotkanie edukacyjno-informacyjne dla branży kosmetycznej i fryzjerskiej, zorganizowane we współdziałaniu Stowarzyszenia i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

W spotkaniu wzięli udział Przedsiębiorcy z powiatu gostyńskiego, którzy świadczą usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.

Szczegółowo zostały omówione wymagania sanitarno-higieniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty, w których świadczone są ww. usługi oraz procedury, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w obiektach branży beauty.

Na spotkaniu poruszono temat odpowiedzialności za nieprzestrzeganie procedur i wymagań. Ponadto, uczestnikom spotkania przybliżono temat odpadów, wytwarzanych w salonach branży beauty.

Każdy z uczestników otrzymał na zakończenie Dyplom za udział w spotkaniu.

Zdjęcie 5. Spotkanie edukacyjno-informacyjne dla branży kosmetycznej i fryzjerskiej, zorganizowane we współdziałaniu Stowarzyszenia i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

4. Podsumowanie

1. W zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu specjalnego przeznaczenia nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. Na podstawie dokumentacji pokontrolnej, wszystkie obiekty użyteczności publicznej uzyskały, w roku sprawozdawczym, pozytywną ocenę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.
3. We wszystkich skontrolowanych obiektach, gospodarkę odpadami, prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
4. We wszystkich obiektach użyteczności publicznej przestrzegano zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e-papierosów.
5. Wszystkie skontrolowane obiekty oraz środki transportu specjalnego przeznaczenia, wyposażone były w apteczkę pierwszej pomocy, zaopatrzoną w podstawowe środki opatrunkowe.
6. Największy wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej, wzorem lat ubiegłych, zauważono w branży „beauty”.
7. W branży „beauty” wzrasta liczba obiektów, wykonujących zabiegi inwazyjne, powodujące przerwanie ciągłości naskórka.
8. Poprzez regularne prace remontowe kontrolowanych obiektów, sukcesywnie podwyższano standard świadczonych usług.
9. Podczas kontroli sanitarnych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu poszerzenie wiedzy, tym samym zwiększenie świadomości w zakresie zasad oraz możliwości prowadzenia działalności gospodarczej.
10. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę Właścicielom, Zarządcom obiektów na podejmowanie działań, mających na celu zapewnienie i utrzymywanie odpowiedniej jakości wody ciepłej w instalacjach wewnętrznych budynków.
11. W analizowanych próbkach wody nie stwierdzono zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych.
12. Woda w nieckach pływalni, w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Wprowadzenie

Podmioty, wykonujące działalność leczniczą, kontrolowano w oparciu o przepisy prawne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r., poz. 402). Zakres kontroli tych podmiotów obejmował głównie: stan sanitarno-techniczny obiektów; utrzymanie czystości pomieszczeń i wyposażenia; zaopatrzenie w wodę; postępowanie z bielizną czystą i brudną; postępowanie z odpadami, zarówno komunalnymi, jak i medycznymi; procesy dezynfekcji i sterylizacji; dokumentację zdrowotną personelu oraz ocenę przestrzegania przepisów Ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1162).

W placówkach medycznych, w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego, pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej dokonali urzędowego poboru próbek wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella.

2. Działalność lecznicza

W 2024 roku działalność lecznicza, wykonywana przez podmioty lecznicze, obejmowała następujące grupy:

- ✓ stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- ✓ ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- ✓ praktyki zawodowe.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 141 placówek, w tym:

- ✓ 2 podmioty, wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- ✓ 65 podmiotów, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- ✓ 74 podmioty, prowadzące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

Powyższą zależność przedstawiono na wykresie 1.

Wykres 1. Zestawienie placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2024.

2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W roku 2024, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowały się 2 szpitale, wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Dodatkowo w strukturę jednego z nich wchodzi Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, mieszczący się przy ul. Wrocławskiej 8, 63-800 Gostyń.

Działalność lecznicza w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne wykonywana jest w dwóch obiektach:

- ❖ w Szpitalu Rehabilitacyjnym Piaski, os. Marysin 1, 63-820 Piaski, należącym do Bonifraterskiego Centrum Medycznego Sp. z o. o. Oddział we Wrocławiu, ul. gen. Romualda Traugutta 57/59, 50-417 Wrocław, w którym świadczenia rehabilitacji neurologicznej w warunkach stacjonarnych przeznaczone są dla świadczeniobiorców ze schorzeniami neurologicznymi wszystkich grup wiekowych, którzy ze względu na kontynuację leczenia wymagają stosowania kompleksowych czynności rehabilitacyjnych oraz całodobowego nadzoru lekarskiego i pielęgniarskiego.

Ponadto, placówka świadczy usługi w zakresie rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego oraz zabiegi dla pacjentów dorosłych w ramach rehabilitacji ambulatoryjnej.

Zdjęcie 1. Szpital Rehabilitacyjny Piaski, os. Marysin 1, 63-820 Piaski.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu.

Zdjęcie 2. Szpital Rehabilitacyjny Piaski, os. Marysin 1, 63-820 Piaski.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu.

Zdjęcie 3. Szpital Rehabilitacyjny Piaski, os. Marysin 1, 63-820 Piaski.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

❖ w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, Pl. K. Marcinkowskiego 8/9, 63-800 Gostyń. W placówce znajdują się następujące oddziały szpitalne:

- ✓ Oddział Dziecięcy,
- ✓ Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- ✓ Oddział Chirurgii Ogólnej,
- ✓ Oddział Ginekologiczno-Położniczy wraz z Zespołem Porodowym,
- ✓ Oddział Noworodkowy,
- ✓ Oddział Wewnętrzny,
- ✓ Oddział Chirurgii Dziecięcej,
- ✓ Oddział Medycyny Paliatywnej.

W kompleksie budynków szpitala mieści się blok operacyjny oraz centralna sterylizatornia. Ponadto, placówka świadczy nocną i świąteczną opiekę zdrowotną (gabinet lekarza POZ). W obiekcie szpitalnym znajdują się również poradnie specjalistyczne (ginekologiczno - położnicza, gastroenterologiczna, chirurgii ogólnej, chirurgii dziecięcej) oraz pracownia diagnostyki laboratoryjnej, jak również pracownia diagnostyczna (endoskopii, RTG, tomografii komputerowej, USG).

Zdjęcie 4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, Pl. K. Marcinkowskiego 8/9, 63-800 Gostyń.

Źródło: <https://szpitalgostyn.pl/pagesView,28,o-nas,PL>

Zdjęcie 5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, Pl. K. Marcinkowskiego 8/9, 63-800 Gostyń.

Źródło: <https://szpitalgostyn.pl/pagesView,28,o-nas,PL>

Ponadto, szpital posiada w swej strukturze Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, mieszczący się w Gostyniu, przy ul. Wrocławskiej 8, w którym przebywają pacjenci, wymagający całodobowych świadczeń pielęgnacyjnych w przebiegu choroby przewlekłej, na skutek zakończonego procesu diagnostycznego lub leczenia operacyjnego.

Zdjęcie 6, 7. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy przy ul. Wrocławskiej 8, 63-800 Gostyń - SPZOZ w Gostyniu.

Źródło: <https://szpitalgostyn.pl/pagesView,3,zol,PL>

W 2024 roku, w zakresie nadzoru bieżącego, skontrolowano ogółem 2 podmioty, wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne:

1. w jednym obiekcie przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe, w tym 1 kontrola kompleksowa została przeprowadzona w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy, wchodzącym w strukturę Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu (kontrole przeprowadzono wspólnie przez pracownika Sekcji Epidemiologii oraz pracownika Sekcji Higieny Komunalnej).
 - ✓ 3 kontrole sprawdzające wykonania nakazów, nadanych decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znak: ON-HK.902056.2023 z dnia 7 sierpnia 2023 r.
 - ✓ 2 kontrole tematyczne, których zakres obejmował ocenę działań podjętych w szpitalu, w związku z podejrzeniem wystąpienia ognisk epidemicznych.
 - ✓ 1 kontrolę tematyczną w zakresie oceny funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, obejmująca między innymi działalność komitetu i zespołu kontroli zakażeń szpitalnych, monitorowanie oraz rejestrację zakażeń i czynników alarmowych

czy prowadzenia kontroli wewnętrznych w zakresie realizacji działań, mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

- ✓ 3 kontrole tematyczne w zakresie szczepień przeprowadzonych na Oddziale Noworodkowym oraz w Gabinetcie Lekarza POZ.
- ✓ 1 kontrolę w zakresie higieny pracy.

2. w drugim obiekcie szpitalnym przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości w obiekcie.

W roku sprawozdawczym 2024, w grupie podmiotów, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał łącznie:

- ✓ 1 decyzję administracyjną, dotyczącą przesunięcia terminu wykonania nakazów;
- ✓ 1 decyzję administracyjną, dotyczącą usunięcia nieprawidłowości z zakresu higieny pracy.
- ✓ 1 decyzję opłatową, obciążającą stronę postępowania za niewykonanie zobowiązań, nadanych decyzją administracyjną z 2023 roku, a wykazanych podczas kontroli sprawdzającej.
- ✓ 3 decyzje opłatowe, obciążające stronę postępowania za czynności związane z poborem i analizą laboratoryjną próbek wody ciepłej, pobranych z instalacji wewnętrznych placówek szpitalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził nadzór nad jakością wody ciepłej w obu obiektach szpitalnych. W ramach urzędowej kontroli pobrano z instalacji wewnętrznej placówek 16 próbek wody ciepłej, które zostały przebadane w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. Uzyskane wyniki wykazały iż, system wody ciepłej w placówkach medycznych jest pod kontrolą.

Jedna z placówek szpitalnych, na koniec roku 2024, została oceniona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu pozytywnie, a jedna negatywnie. Na tę ocenę miały wpływ, stwierdzone podczas kontroli obiektu, nieprawidłowości z zakresu higieny pracy, dotyczące głównie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kontrola kompleksowa przeprowadzona w roku 2024 w placówce wykazała nieprawidłowości, m. in. dotyczące złego stanu technicznego ścian i podłóg pomieszczeń szpitala. W stosunku do nieprawidłowości, ujętych w protokole kontroli, obowiązują decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

Dyrekcja Placówki sukcesywnie, do terminów wyznaczonych w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, prowadzi działania naprawcze oraz przystąpiła do Programu Naprawczego SPZOZ w Gostyniu na lata 2023-2025,

w ramach którego przewidziana jest poprawa stanu technicznego pomieszczeń Oddziału Dziecięcego.

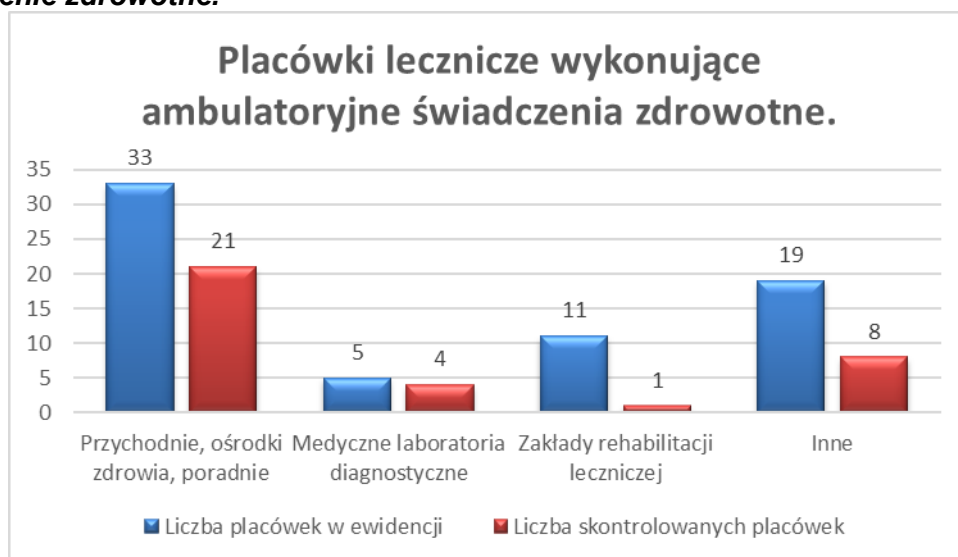
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, mieszczący się przy ul. Wrocławskiej 8, 63-800 Gostyń, wchodzący w strukturę Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, w roku sprawozdawczym 2024, został oceniony pozytywnie.

W roku sprawozdawczym 2024, w grupie podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie wydawał pism w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W bieżącym roku sprawozdawczym nie wydano mandatów, nie wydano wniosków o ukaranie, nie wydano postanowień oraz tytułów wykonawczych.

2.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W roku 2024 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 65 placówek lecznictwa ambulatoryjnego. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie Nr 2.

Wykres 2. Zestawienie podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenie zdrowotne.

Zestawienie wszystkich podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia Wykres nr 2 oraz Tabela Nr 1.

Wykres 3. Zestawienie podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, wraz z liczbą skontrolowanych obiektów.

Tabela 1. Placówki lecznicze, wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Przychodnie, ośrodki, poradnie	33	15	45
Medyczne laboratoria diagnostyczne	4	0	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	10	3	30
Inne	18	8	44
Ogółem	65	26	40

W roku 2024 skontrolowano 26 podmiotów, co stanowi 40% wszystkich podmiotów tej grupy ujętych w ewidencji. Największą wartość procentową stanowiły skontrolowane przychodnie, ośrodki i poradnie, tj. 45%, najmniejszą - zakłady rehabilitacji leczniczej - skontrolowano 30%. W roku 2024 nie podjęto kontroli w laboratoriach diagnostycznych, gdyż wszystkie zakłady z tej grupy były skontrolowane w roku 2023. Wśród placówek leczniczych, klasyfikowanych jako inne, wyróżnić możemy przede wszystkim: zespoły pielęgniarek i położnych, gabinety profilaktyki szkolnej, poradnię stomatologiczną w szkole oraz hospicjum domowe.

W grupie przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice znajdowały się 33 podmioty, wykonujące działalność leczniczą. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Epidemiologii przeprowadzili wspólnie 9 kontroli w przychodniach, 1 kontrolę w Stacji Dializ w Gostyniu oraz 5 kontroli w obiektach typu: gabinety stomatologiczne, ginekologiczne, dermatologiczne, nadzorowane wyłącznie przez Sekcję Epidemiologii.

Zdjęcie 8, 9. Czynności kontrolne w obiekcie medycznym.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu.

Kontrole wykazały, iż w placówkach z powyższej grupy, dla pacjentów wydzielono zazwyczaj toalety: osobno męską i damską (przystosowaną dla osób niepełnosprawnych ruchowo). Pomieszczenia higieniczno-sanitarne wyposażono w miski ustępowe, umywalki do mycia rąk, w środki higieny osobistej (papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki papierowe) oraz pojemniki na zużyte ręczniki papierowe.

W gabinetach lekarskich oraz w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych przygotowane były stanowiska mycia i dezynfekcji rąk, wyposażone w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, mydło w płynie, ręczniki papierowe, preparat do dezynfekcji rąk. Miejsca te były wyłożone płytkami, umożliwiającymi mycie i dezynfekcję powierzchni.

Ściany w gabinetach lekarskich były gładkie, częściowo wyłożone płytkami. Podłogi wykonane były z materiałów, umożliwiających ich mycie i dezynfekcję. Połączenia ścian z podłogami były gładkie, umożliwiające mycie i dezynfekcję.

Gabinety wyposażono w meble, typu zamykane szafy, biurka o powierzchniach gładkich, umożliwiających mycie i dezynfekcję, fotele o powierzchniach zmywalnych, kozetki, wyposażone w jednorazową bieliznę.

W obiektach wydzielono pomieszczenia: porządkowe – przeznaczone na przechowywanie środków czystościowych, pomieszczenia do magazynowania odpadów medycznych oraz pomieszczenia socjalne dla zatrudnionego personelu.

W większości obiektów dla personelu były wydzielone miejsca do spożywania posiłków oraz odrębne pomieszczenia higieniczno-sanitarne, wyposażone w umywalkę do mycia rąk oraz miskę ustępową.

Placówki medyczne były wyposażone w urządzenia klimatyzacyjne, zaś właściciele obiektów przeprowadzali regularne przeglądy urządzeń klimatyzacyjnych. W obiektach była dostępna do wglądu dokumentacja z przeprowadzonych okresowych kontroli sprawności przewodów i podłączeń dymowych, spalinowych i wentylacyjnych. W pomieszczeniach zamontowane były wentylacje grawitacyjne, kratki wentylacyjne były czyste, w dobrym stanie sanitarnym. W pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zamontowane były przede wszystkim sprawne wentylacje mechaniczne.

Teren wokół skontrolowanych placówek był utwardzony, utrzymany w czystości. Na zewnątrz budynków wydzielono parkingi dla pacjentów.

Skontrolowane obiekty w całości były przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, bez barier architektonicznych.

W jednym z obiektów z tej grupy, skontrolowanym wspólnie z pracownikami Sekcji Epidemiologii, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ Pomieszczenie porządkowe nie było wyposażone w dozownik ze środkiem antyseptycznym do rąk - w pomieszczeniu porządkowym, wyposażonym w przenośne urządzenie chłodnicze do czasowego przechowywania odpadów medycznych o kodzie 18 01 03, stwierdzono brak dozownika ze środkiem dezynfekcyjnym, w tym środka do dezynfekcji rąk.
- ✓ Miejsce czasowego magazynowania odpadów medycznych nie było wyposażone w preparat antyseptyczny do rąk, a jedynie zapewniono pojemnik z rękawiczkami jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte rękawiczki.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji rąk w zakresie monitorowania terminów ważności antyseptyków znajdujących się w wyposażeniu placówki.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji rąk.

- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji powierzchni dotykowych, w tym powierzchni wyrobów medycznych, w zakresie monitorowania terminów ważności preparatów dezynfekcyjnych, znajdujących się na wyposażeniu placówki. W dniu kontroli na stanie stwierdzono obecność przeterminowanych preparatów do dezynfekcji małych powierzchni dotykowych, w tym powierzchni nieinwazyjnych wyrobów medycznych.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji wyrobów medycznych, w części dotyczącej postępowania ze sprzętem sterylnym – brak kontroli w zakresie monitorowania terminów ważności sprzętu sterylnego, na wyposażeniu placówki stwierdzono obecność artykułów sterylnych z przekroczonymi terminami ważności określonymi przez producentów.
- ✓ Nierzetelne prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych - protokoły kontroli wewnętrznej, przedłożone do wglądu przez stronę kontrolowaną, nie zawierały opisu stanu faktycznego, a jedynie oględną ocenę działalności placówki; pomimo występowania ewidentnych nieprawidłowości nie zostały one wykryte i wyszczególnione w dokumentacji pokontrolnej.

Na Podmiot została nałożona, w drodze postępowania administracyjnego, decyzja opłatowa. Kontrola sprawdzająca została zaplanowana na rok 2025. Pomieszczenia pozostałych skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w pozostałych placówkach.

Skontrolowane placówki z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, za wyjątkiem tej, w której stwierdzono nieprawidłowości.

W 2024 r. w grupie: zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne znajdowały się 4 laboratoria diagnostyczne. W porównaniu z rokiem 2023, ilość zakładów w tej grupie zmniejszyła się o 1 obiekt, który zakończył swoją działalność. Pracownicy Sekcji Epidemiologii w 2024 roku nie przeprowadzili kontroli kompleksowych w laboratoriach diagnostycznych.

W 2024 r. w grupie: zakłady rehabilitacji leczniczej znajdowało się 10 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem poprzednim 2023, ogólna liczba zakładów w tej grupie zmniejszyła się o 1 obiekt. W roku 2024 pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili kontrolę kompleksową w trzech obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w placówkach.

Skontrolowane zakłady z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

W 2024 r. w grupie: podmioty lecznicze, wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne znajdowało się 18 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą.

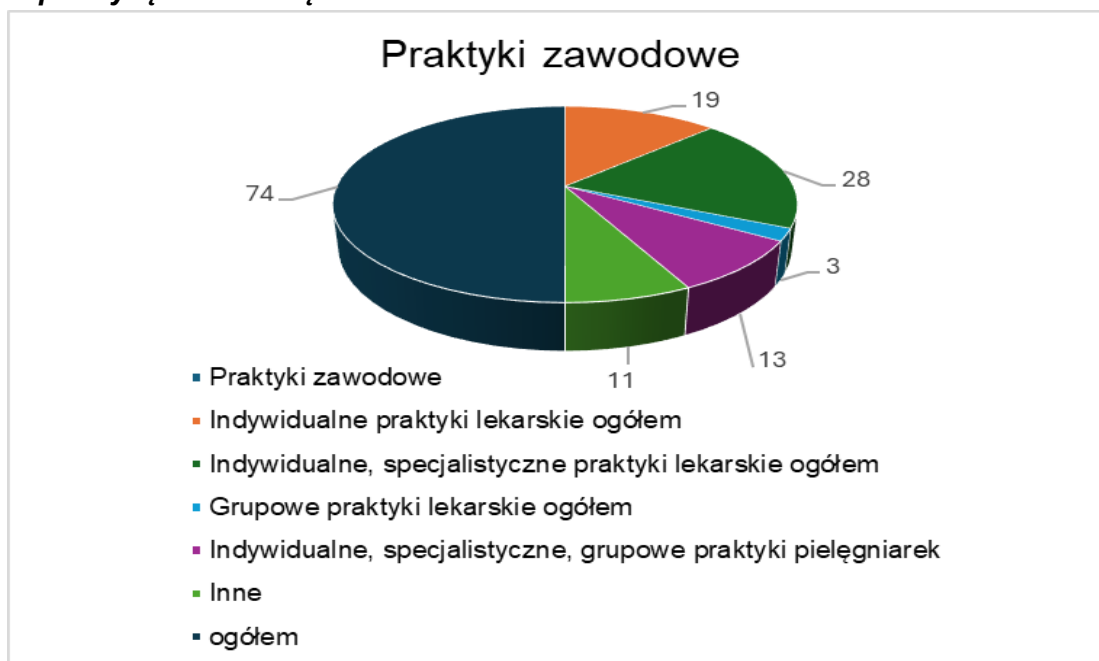
W porównaniu z rokiem 2023 liczba placówek w tej grupie zmniejszyła się o jeden podmiot, który zakończył swoją działalność.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali 7 obiektów, natomiast wspólnie z pracownikami Sekcji Higieny Komunalnej skontrolowano 1 obiekt, wykonujący świadczenia z zakresu medycyny estetycznej. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

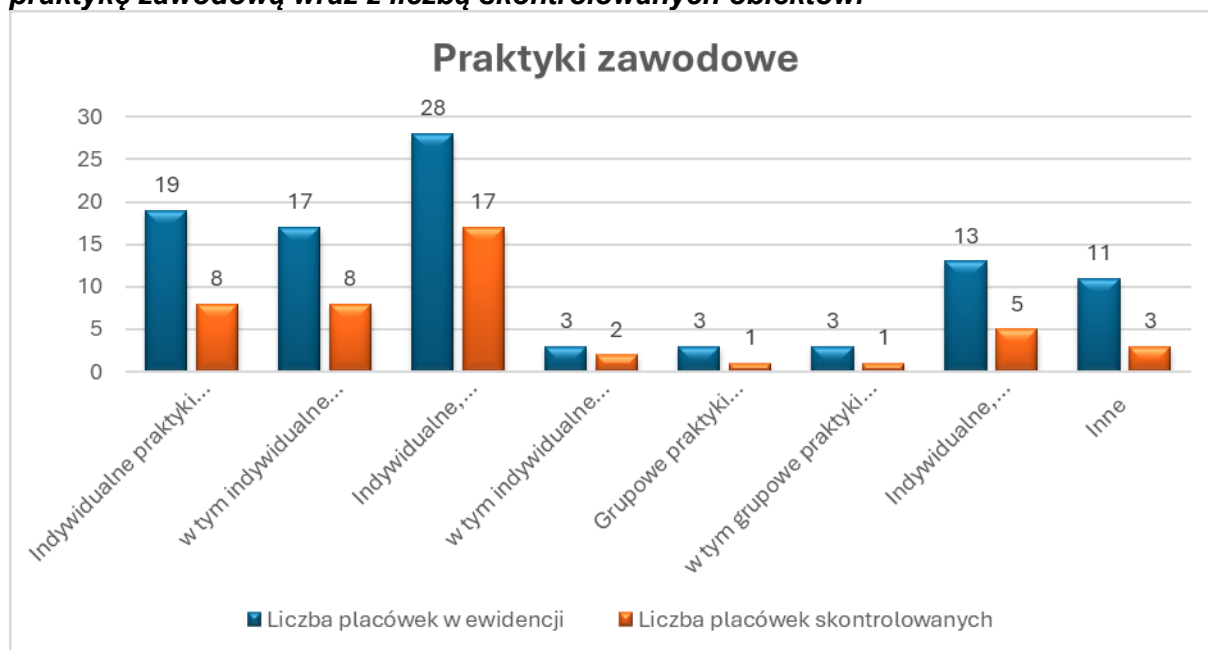
Wszystkie skontrolowane podmioty z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

W 2024 roku, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowały się 74 obiekty, należące do działalności leczniczej, wykonywanej przez praktykę zdrowotną, w tym: 54 obiekty wiodące w Sekcji Epidemiologii oraz 20 obiektów wiodących w Sekcji Higieny Komunalnej. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4. Zestawienie podmiotów leczniczych, wykonujących działalność przez praktykę zawodową.

Wykres 5. Zestawienie podmiotów leczniczych, wykonujących działalność przez praktykę zawodową wraz z liczbą skontrolowanych obiektów.

Zestawienie tych placówek, wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia również Tabela 2.

Tabela 2. Praktyki zawodowe

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	19	8	42
w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	17	8	47
Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	28	17	61
w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	3	2	67
Grupowe praktyki lekarskie ogółem	3	1	33
w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	3	1	33
Indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarów	13	5	38
Inne	11	3	18
Ogółem	74	34	46

W Podmiotach działalności leczniczej, wykonywanej przez praktykę zdrowotną, przeprowadzono łącznie 34 kontrole kompleksowe, w tym:

- ✓ 5 kontroli przeprowadzono przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej;
- ✓ 29 kontroli przeprowadzono wyłącznie przez pracowników Sekcji Epidemiologii.

W 2024 r. w grupie indywidualnych praktyk lekarskich ogółem znajdowało się 19 praktyk zdrowotnych, w tym 17 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków. Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 8 kontrole kompleksowych w ww. podmiotach.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 2 kontrole dodatkowe, w wyniku których stwierdzono usunięcie nieprawidłowości w dwóch obiektach z powyższej grupy.

Wszystkie skontrolowane Podmioty z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

W 2024 r. w grupie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich znajdowało się ogółem 28 praktyk zdrowotnych, w tym 3 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków. W porównaniu z rokiem 2023 liczba placówek zmniejszyła się o 1 podmiot.

W roku 2024, w grupie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 17 kontrole kompleksowych, w tym 2 kontrole w grupie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentyków.

W trzech obiektach z grupy indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, kontrole kompleksowe wykazały nieprawidłowości.

Jedna z kontroli kompleksowych, w powyższej grupie, wykazała następujące nieprawidłowości:

- ✓ Część mebli stanowiących wyposażenie Praktyki wykonanych była z materiałów uniemożliwiających ich mycie i dezynfekcję.
- ✓ W obrębie Praktyki nie wydzielono pomieszczenia lub miejsca przeznaczonego do przechowywania sprzętu do sprzątnania.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji powierzchni, w tym powierzchni nieinwazyjnych wyrobów medycznych: brak procedury postępowania w przypadku skażenia powierzchni materiałem biologicznym; brak procedury dotyczącej dezynfekcji wyrobów medycznych, w tym głowicy aparatu USG, brak środka dezynfekcyjnego nadającego się do dezynfekcji głowic USG (głowica nie jest poddawana dekontaminacji); brak monitorowania terminów ważności środków dezynfekcyjnych znajdujących się w wyposażeniu Praktyki; brak środka do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych (podłóg) oraz środka nadającego się do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym.

- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji rąk – w dniu kontroli na stanie nie było środka przeznaczonego do antyseptyki rąk.
- ✓ Brak opracowanej procedury postępowania po ekspozycji.
- ✓ Brak opracowanej procedury, dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi.
- ✓ Niewłaściwe przechowywanie odpadów medycznych zakaźnych o kodzie 18 01 03 w miejscu wytwarzania – odpady te przechowywane były w gabinecie lekarskim, w temperaturze powyżej 18°C, powyżej 72 godzin.
- ✓ Niewłaściwa klasyfikacja i segregacja odpadów medycznych – jako odpad o kodzie 18 01 03 klasyfikowane były wyłącznie szpatułki medyczne, pozostałe odpady wyrzucane były do pojemnika przeznaczonego na odpady komunalne, wyłożonego workiem koloru żółtego, który zgodnie z przepisami prawa powinien być wykorzystywany wyłącznie do zbierania odpadów medycznych niebezpiecznych innych niż zakaźne o kodach 18 01 06*, 18 01 08* i 18 01 10*.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą stosowania środków ochrony indywidualnej w celu zapobieżenia przeniesieniu na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych, w zakresie monitorowania ich terminów ważności.
- ✓ Nierzetelne prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W stosunku do podmiotu toczy się postępowanie administracyjne w zakresie Epidemiologii. Na podmiot zostanie nałożona, w drodze postępowania administracyjnego, decyzja opłatowa.

W drugim podmiocie z tej grupy, pracownicy Sekcji Epidemiologii stwierdzili następujące nieprawidłowości:

- ✓ W obrębie praktyki brak pomieszczenia higieniczno-sanitarnego. Toaleta, z której w razie potrzeby mogli korzystać pacjenci, zlokalizowana była w części mieszkalnej budynku i poza godzinami przyjęć użytkowana była przez domowników.
- ✓ Część mebli, stanowiących wyposażenie Praktyki, wykonane było z materiałów uniemożliwiających ich mycie i dezynfekcję.
- ✓ W gabinecie lekarskim nie wydzielono stanowiska higieny rąk personelu, wyposażonego w umywalkę do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki.

- ✓ Wykończenie podłogi w gabinecie lekarskim uniemożliwiało jej mycie i dezynfekcję.
- ✓ W obrębie Praktyki nie wydzielono pomieszczenia lub miejsca przeznaczonego do przechowywania sprzętu do sprzątnia.
- ✓ Brak pisemnych procedur, zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym, związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych dotyczących: sprzątnia pomieszczeń w zakresie mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania w przypadku skażenia powierzchni materiałem biologicznym, higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny, dezynfekcji wyrobów medycznych, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z czystą i brudną bielizną oraz prowadzenia kontroli wewnętrznych.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącymi dekontaminacji powierzchni i sprzętu medycznego: brak środka do dezynfekcji powierzchni dotykowych, w tym powierzchni nieinwazyjnych wyrobów medycznych.
- ✓ Niewłaściwe zbieranie odpadów medycznych w miejscu ich powstawania – odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbierane były do pojemnika wielorazowego użytku, natomiast pozostałe odpady do worków foliowych, bez zachowania odpowiednich oznaczeń kolorystycznych oraz widocznego oznakowania identyfikującego.
- ✓ Brak ewidencji odpadów medycznych.
- ✓ Brak umowy na odbiór, transport i przekazywanie do unieszkodliwienia odpadów medycznych zakaźnych, zawartej z firmą posiadającą pozwolenie na prowadzenie takiej działalności; brak dokumentacji potwierdzającej unieszkodliwienie odpadów zakaźnych przez termiczne przekształcenie w spalarni odpadów niebezpiecznych.
- ✓ Przenośne urządzenie chłodnicze, w którym czasowo magazynowane były odpady zakaźne nie było wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia.
- ✓ W sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego, w którym magazynowane były odpady zakaźne, nie zapewniono dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk.
- ✓ Brak kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.
- ✓ Brak dokumentacji z realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W stosunku do podmiotu toczy się postępowanie administracyjne w zakresie Epidemiologii. Na podmiot zostanie nałożona decyzja administracyjna oraz decyzja opłatowa.

W trzecim podmiocie z tej grupy, pracownicy Sekcji Epidemiologii stwierdzili następujące nieprawidłowości:

- ✓ Pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla pacjentów nie było usytuowane w części budynku, w której udzielane były świadczenia zdrowotne, a w części mieszkalnej, do której przejście możliwe było wyłącznie z gabinetu lekarskiego.
- ✓ Część mebli, stanowiących wyposażenie Praktyki, wykonanych było z materiałów uniemożliwiających ich mycie i dezynfekcję.
- ✓ W obrębie Praktyki nie wydzielono pomieszczenia lub miejsca przeznaczonego do przechowywania sprzętu do sprzątania czy środków czystości.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji rąk w zakresie monitorowania terminów ważności i skuteczności działania antyseptyków, znajdujących się w wyposażeniu Praktyki.
- ✓ Niewłaściwy nadzór nad procedurą zapobiegającą zakażeniom i chorobom zakaźnym, dotyczącą dekontaminacji dużych powierzchni bezdotykowych (np. podłóg).
- ✓ Brak opracowanej procedury, dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi.
- ✓ Niewłaściwe przechowywanie odpadów medycznych zakaźnych o kodzie 18 01 03 w miejscu wytwarzania – odpady te przechowywane są w gabinecie lekarskim, w temperaturze powyżej 18°C, powyżej 72 godzin.
- ✓ Brak dokumentacji dotyczącej ewidencji odpadów medycznych. Podmiot nie posiadał wpisu w rejestrze BDO oraz nie złożył wniosku o wpis do rejestru do marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu.
- ✓ Brak opracowanej procedury dotyczącej postępowania z czystą i brudną bielizną.
- ✓ Nierzetelne prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych:

Na Podmiot została nałożona, w drodze postępowania administracyjnego, decyzja opłatowa.

Skontrolowane obiekty z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

Jedynie trzy obiekty z tej grupy, w których, podczas kontroli kompleksowych stwierdzono nieprawidłowości, zostały ocenione negatywnie.

W ewidencji na 2024 r. w grupowych praktykach lekarskich ogółem znajdowały się 3 praktyki zdrowotne, w tym 3 grupowe praktyki lekarzy dentyków. W roku 2024, w powyższych grupach, pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali kompleksowo 1 obiekt.

Skontrolowany obiekt z powyższej grupy, uzyskał na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

W pozostałych grupach, wg ewidencji na rok 2024, tj.:

- ✓ Indywidualne praktyki pielęgniarek - znajdowało się 7 podmiotów. Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 2 kontrole kompleksowe w obiektach z tej grupy, zaś pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej 1 kontrolę kompleksową w gabinecie higieny szkolnej.

Kontrole kompleksowe przeprowadzone w dwóch obiektach nie wykazały nieprawidłowości. Natomiast jedna kontrola kompleksowa, przeprowadzona przez pracowników Sekcji Epidemiologii, wykazała niewłaściwe, niezgodne z przepisami prawa i procedurą, postępowanie z odpadami medycznymi – czas wstępnego magazynowania odpadów medycznych o kodzie 18 01 03* przekraczał 30 dni. Na Podmiot została nałożona, w drodze postępowania administracyjnego, decyzja opłatowa. Podmiot ten został negatywnie oceniony na koniec roku sprawozdawczego 2024.

Wszystkie pozostałe skontrolowane podmioty z powyższej grupy, uzyskały na koniec roku sprawozdawczego 2024, ocenę pozytywną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek - znajdowało się 5 podmiotów. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili kontrolę kompleksową w jednym obiekcie z tej grupy. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, obiekt na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono pozytywnie.

Grupowe praktyki pielęgniarek - znajdował się jeden obiekt. Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili kontrolę kompleksową w jednym obiekcie z tej grupy. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, obiekt na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono pozytywnie.

Praktyka zdrowotna – inne - znajdowało się 11 podmiotów. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili 3 kontrole kompleksowe w trzech obiektach z tej grupy. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, obiekty na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono pozytywnie.

W 2024 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu podczas działań kontrolnych prowadzili również działania edukacyjno-informacyjne, adresowane w szczególności do pracodawców, w tym działających w branży medycznej. Na przestrzeni roku można było zaobserwować, iż kontrola przestrzegania przepisów, określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w parze z działaniami edukacyjno-informującymi, przynosiła pozytywne efekty w podnoszeniu dbałości o zdrowie publiczne.

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Nadzór ten ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Warto podkreślić, iż utrzymanie właściwej higieny oraz czystości w budynkach, w których wykonywana jest działalność lecznicza, szczególnie w obszarach o zdefiniowanych wymaganiach czystości, zależy od odpowiednich kwalifikacji, organizacji oraz dyscypliny personelu medycznego i technicznego, jak również od spełnienia szczególnych wymagań, dotyczących systemów wentylacji i klimatyzacji dla tego typu obiektów. Systemy wentylacji i klimatyzacji w obiektach działalności medycznej muszą zapewnić czystość powietrza na wymaganym poziomie oraz komfortowe warunki pobytu dla pacjenta i pracy dla personelu poprzez utrzymanie wymaganych warunków ciepłotwilgotnościowych w pomieszczeniach. W celu zapewnienia prawidłowego działania systemu wentylacji i klimatyzacji należy zapewnić regularną obsługę bieżącą.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zwracał uwagę na ważny aspekt klasyfikacji odpadów medycznych, określonych rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020r., poz. 10). Racjonalne postępowanie z odpadami, a w szczególności prawidłowa ich klasyfikacja, prowadzi do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów medycznych. Prawidłowa gospodarka odpadami medycznymi powinna zapewniać zarówno ochronę zdrowia i życia ludzi, jak i ochronę środowiska pracy oraz środowiska naturalnego. Można to osiągnąć poprzez zapewnienie bezpieczeństwa świadczonych usług medycznych oraz właściwą gospodarkę odpadami w miejscu ich wytwarzania.

5. Podsumowanie

1. Analiza zebranych danych, w ciągu całego roku sprawozdawczego 2024, oraz informacji pozyskanych podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych w obiektach medycznych, wykazała, iż wszystkie działania zapobiegawcze, prowadzone postępowania administracyjne oraz wdrożone przez Inspekcję Sanitarną działania informacyjno-edukacyjne, przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w powiecie gostyńskim oraz zwiększają świadomość odpowiedzialności mieszkańców w zakresie zdrowia własnego, jak i publicznego.
2. Większość podmiotów leczniczych charakteryzuje się przestronnością i dużą przestrzenią użytkową, nowoczesnym usytuowaniem pomieszczeń i sprzętu, tworząc pozytywny wizerunek na rynku usług medycznych.
3. We wszystkich skontrolowanych podmiotach przestrzegane były zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W podmiotach medycznych obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych. W miejscach widocznych były umieszczone znaki graficzne (przekreślony papieros i e-papieros) oraz informacje pisemne o zakazie palenia. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej wypełniali na bieżąco Kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów Ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1162).

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wprowadzenie

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu sprawował nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2024 r., poz. 416, z późn. zm.), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757). Badania jakości wody wykonywane były przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi określone są w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Na terenie powiatu gostyńskiego woda przeznaczona do spożycia produkowana jest przez łącznie 33 wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, z czego 32 wodociągi zaopatrują w wodę mieszkańców powiatu, a jeden produkuje wodę na potrzeby własne, wykorzystywaną głównie w procesie technologicznym zakładu produkcyjnego. Wszystkie wodociągi zasilane są wodą z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stałym składem fizyko-chemicznym. W procesach uzdatniania wody ujmowanej z ujęć głębinowych wykorzystywane są tradycyjne metody opierające się na napowietrzaniu i filtracji. Każdy z zaewidencjonowanych wodociągów pracuje w oparciu o jedno ujęcie, które stanowi jedna lub kilka studni, eksploatowanych naprzemiennie lub jednocześnie. Ujęcia wód głębinowych są odpowiednio chronione poprzez zabezpieczenie studni przed dostępem osób nieupoważnionych. Ponadto, ustanowione są strefy ochrony bezpośredniej i/lub pośredniej ujęć wody, które są oznakowane tablicami informacyjnymi. Przedsiębiorstwa wodociągowe regularnie poddają przeglądowi oraz konserwacji urządzenia wodne i sieć dystrybucyjną. Urządzenia wodne są poddawane modernizacjom i ulepszeniom wraz z postępem technologicznym. W celu utrzymania odpowiedniej jakości wody po zakończonych pracach

modernizacyjnych każdorazowo sieć dystrybucyjna podlega płukaniu i krótkotrwałemu chlorowaniu celem uniknięcia jej zanieczyszczenia.

W 2024 roku poddano kontroli wybrane stacje uzdatniania wody w zakresie stanu sanitarno-technicznego ujęcia wody, studni, urządzeń wodociągowych, metod uzdatniania wody oraz preparatów używanych do uzdatniania i dezynfekcji wody, stref ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia wody, kontroli wewnętrznej jakości wody. Podczas kontroli nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń, mogących wpływać na pogorszenie jakości wody.

Podział wodociągów ewidencjonowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu ze względu na ilość produkowanej wody przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Podział wodociągów ze względu na ilość produkowanej wody w m³/dobę.

wodociągi o produkcji wody m³/d	liczba wodociągów wg ewidencji	liczba skontrolowanych wodociągów	udział w zaopatrzeniu ludności powiatu [%]
≤ 100	1	1	0,1
101 - 1 000	25	25	74,9
1001 - 10 000	3	3	22,5
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	4	4	3,2

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Gostyniu

W powyższej tabeli ujęto urządzenia wodociągowe zarządzane przez Przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty posiadające własne ujęcia, które produkują wodę na potrzeby produkcji własnej oraz zaopatrują ludność w wodę.

W roku 2024 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 33 wodociągi, zlokalizowane na terenie 7 gmin powiatu gostyńskiego:

- ❖ 29 publicznych,
- ❖ 4 inne podmioty zaopatrujące w wodę, w tym:
 - ✓ wodociąg Zakładu Pudliszki Sp. z o.o.,
 - ✓ wodociąg Stefanowo Firmy DANKO Hodowla Roślin Spółka z o.o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejowo,
 - ✓ wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
 - ✓ wodociąg lokalny Ardagh Glass Poland Sp. z o.o., niestanowiący zaopatrzenia mieszkańców powiatu w wodę do spożycia.

Gminy znajdujące się na granicy powiatu tj. gmina Pogorzela oraz gmina Poniec częściowo były zaopatrywane w wodę przez wodociągi, których ujęcia mieszczą się na terenie powiatu krotoszyńskiego i leszczyńskiego.

Jakość wody z wodociągów poddawana była systematycznej kontroli, prowadzonej zarówno przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, jak i przez Przedsiębiorstwa wodociągowe. Zakres badań jakości wody był zgodny z zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w zakresie monitoringu parametrów grupy A, grupy B oraz w ramach nadzoru sanitarnego, wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Poznaniu oraz w Lesznie. Badania wody wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były w laboratoriach zewnętrznych posiadających akredytacje oraz udokumentowany system jakości badań, zatwierdzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ewidencji wodociągów powiatu gostyńskiego znajdują się 3 wodociągi objęte raportowaniem do Komisji Europejskiej. Wodociągi te podlegają raportowaniu ze względu na dużą produkcję wody tj. 1000 m³/dobę i więcej, dużą liczbę zaopatrywanej ludności tj. powyżej 5000 osób. Są to:

- ✓ wodociąg publiczny Gostyń,
- ✓ wodociąg publiczny Drzewce,
- ✓ wodociąg publiczny Krzyżanki.

W roku 2024 w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia, prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pobrano do badań zgodnie z harmonogramem 196 próbek oraz w ramach nadzoru sanitarnego 131 próbek wody do spożycia. W ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez Przedsiębiorstwa wodociągowe, pobrano łącznie 283 próbki wody przeznaczonej do spożycia, 237 próbek zgodnie z rocznym harmonogramem oraz 46 próbek w ramach działań kontrolnych Przedsiębiorstw. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia, jeśli spełnia określone w nim wymagania.

W 2024 r. w wodzie wodociągowej występowały zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci bakterii wskaźnikowych tj. bakterii grupy coli i ogólnej liczby mikroorganizmów oraz pojedynczych enterokoków. W przypadku pojawienia się zanieczyszczeń bakteriologicznych, Przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały natychmiastowe działania mające na celu ich wyeliminowanie. Najczęściej było to płukanie oraz chlorowanie urządzeń i sieci wodociągowej. W przypadku przekroczeń stwierdzonych podczas kontroli urzędowych,

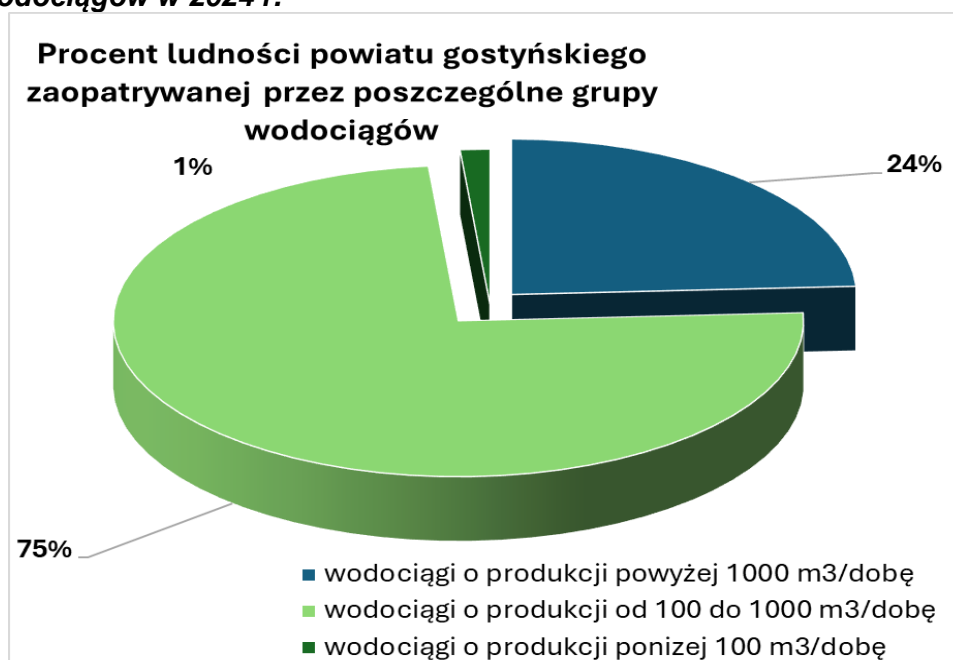
o zanieczyszczeniu wody informowano podmioty produkujące wodę oraz władze gmin. W przypadku konieczności wprowadzenia dodatkowych ograniczeń w celu ochrony zdrowia konsumentów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu publikował komunikaty dotyczące pogorszenia jakości wody, zawierające informacje o jej przydatności do spożycia. W minionym roku wydano jedną decyzję stwierdzającą, że woda nie nadaje się do spożycia. Okres jej nieprzydatności wyniósł 3 dni. W tym czasie konsumenci mieli zapewniony dostęp do alternatywnego źródła wody pitnej. Po zakończeniu działań naprawczych jakość wody została ustabilizowana – była ponownie zdatna do spożycia, a wcześniejszy komunikat o jej pogorszonej jakości został odwołany.

Na jednym z wodociągów odnotowano przekroczenie dopuszczalnego stężenia siarczanów. Incydent ten wynikał ze specyfiki ujęcia, obejmującego kilka studni wierconych, z których część cechuje się naturalnie wysoką zawartością siarczanów. Dodatkowo, sposób eksploatacji ujęcia mógł istotnie przyczynić się do wzrostu tego parametru.

W 2024 roku, w jednej z próbek pobranych w ramach monitoringu parametrów grupy B dla jednego z wodociągów, wykryto przekroczenie dopuszczalnego poziomu ołowiu. Jednakże wyniki badań kontrolnych przeprowadzonych w trzech punktach monitoringowych tego wodociągu nie potwierdziły tego przekroczenia.

W przypadku braku spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych, określonych w przepisach, dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził postępowania administracyjne w stosunku do Producentów wody.

Wykres 1. Procent ludności powiatu gostyńskiego zaopatrywanej przez poszczególne grupy wodociągów w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Gostyniu

3. Wodociągi

W 2024r., w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, skontrolowano wszystkie wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu – zarówno publiczne, jak i wodociągi, produkujące wodę głównie dla celów własnych, a będące również źródłem zaopatrzenia ludności w wodę. Kontrole sanitarne dotyczące stanu sanitarno-technicznego przeprowadzono w wybranych stacjach uzdatniania wody. Kontroli w zakresie oceny jakości wody, poddano także wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass Poland Sp. z o.o. w Gostyniu, który produkuje wodę wyłącznie na potrzeby technologiczne obiektu.

3. 1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d

W tej grupie znajduje się jeden wodociąg zaewidencjonowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu: wodociąg publiczny Ostrowo. Kontrole tego wodociągu w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie wykazały nieprawidłowości.

Zdjęcie 1. Stacja Uzdatniania Wody Ostrowo

Źródło: <https://zwik.gostyn.pl/Stacje-uzdatniania-wody.html>

3. 2. Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/d

Wodociągi o tej produkcji stanowią w większości źródło zaopatrzenia w wodę ludności na terenie powiatu gostyńskiego. W grupie tej znajduje się 25 wodociągów. Należą do nich wodociągi wiejskie, zlokalizowane w miejscowościach: Brzezie, Czajkowo, Gola, Kosowo, Tworzymirki, Bodzewko, Bodzewo, Smogorzewo, Podrzecze, Strzelce Wielkie, Zalesie, Jeżewo, Koszkowo, Karolew, Siedmiorogów II, Siedlec, Pępowo, Wilkonice, Małgów, Wziąchów, Bukownica, Kuczynka, Wymysłowo, Florynki, Ziemiń. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skontrolowano wszystkie wodociągi należące do tej grupy.

Stan sanitarno - techniczny skontrolowano w piętnastu wodociągach, należących do tej grupy. Łącznie wykonano 18 kontroli, w tym 3 kontrole sprawdzające.

Podczas jednej z kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego urządzeń wodociągowych. Przeprowadzono postępowanie administracyjne w powyższej sprawie, a stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte przez zarządzającego obiektem.

Pozostałe kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości związanych ze stanem sanitarno-higienicznym oraz sanitarno-technicznym. Wydano jedynie kilka zaleceń dotyczących kwestii technicznych oraz właściwego oznakowania stref ochronnych. Dodatkowo, podczas każdej kontroli sanitarnej prowadzono działania edukacyjno-informacyjne między innymi w zakresie: postępowania w przypadku wystąpienia awarii wodociągowych, pogorszenia się jakości wody; wymagań dla materiałów wykorzystywanych do dystrybucji i uzdatniania wody; terminowego przekazywania sprawozdań z kontroli wewnętrznej.

Najwięcej mieszkańców powiatu gostyńskiego w tej grupie produkcyjnej zaopatrują wodociągi publiczne: Bukownica, Kosowo, Koszkowo, Smogorzewo oraz Siedmiorogów II.

W roku 2024 Przedsiębiorstwa wodociągowe przeprowadziły prace remontowo – modernizacyjne, które dotyczyły następujących wodociągów:

- ✓ Wodociąg publiczny Kuczynka - wymieniono zawór klapowy przy zestawie pomp tłoczących wodę na sieć, wymieniono zasuwy przy zbiorniku filtracyjnym nr 3, czyszczono i malowano studzienki studni;
- ✓ Wodociąg publiczny Czajkowo - wymieniono pompę głębinową studni nr 2 w Czajkowie; odmalowano skorodowane elementy orurowania studni; wykonano remont zawilgoconej ściany w budynku stacji uzdatniania wody;
- ✓ Wodociąg publiczny Zalesie – wykonano dodatkowe uszczelnienie włączów zbiorników wody czystej, zamontowano i włączono do użytkowania nową szafę sterowniczą dla pomp sieciowych - jednocześnie wyłączono z użytkowania hydrofory, wymieniono główny wodomierz w budynku stacji uzdatniania wody;
- ✓ Wodociąg publiczny Ziemin - wykonano prace konserwacyjno-remontowe polegające na czyszczeniu i malowaniu studzienek studni, wykonano przegląd techniczny hydrofora;
- ✓ Wodociąg publiczny Bukownica – przeprowadzono całkowitą modernizację obiektu, obejmującą budowę nowego budynku wraz z ciągiem technologicznym do uzdatniania wody, zamontowano systemu odzysku wód popłucznych wykorzystującego proces ultrafiltracji, wykonano modernizację eksploatowanych studni – usunięto kopce studzienek i zastosowano obudowy kompaktowe, zasypało nieużywane studnie, wykonano dwa nowe odwierty, wykonano czyszczenie i dezynfekcję zbiorników retencyjnych;
- ✓ Wodociąg publiczny Wziąchów - przeprowadzono czyszczenie aeratora oraz odpowietrzników filtrów, wymieniono obudowę studni Nr 2 na obudowę kompaktową;
- ✓ Wodociąg publiczny Małgów - wykonano prace obejmujące utwardzenie wokół budynku stacji uzdatniania wody;
- ✓ Wodociąg publiczny Karolew – wymieniono złoże filtracyjne jednego z filtrów do uzdatniania wody, wymieniono zawór zwrotny na orurowaniu wody uzdatnionej.

Zdjęcie 2. Stacja Uzdatniania Wody w Bukownicy – w trakcie realizacji inwestycji.

Źródło: <https://mzwik.com/2024/02/przebudowa-stacji-uzdatniania-wody-w-bukownicy/>

Zdjęcie 3. Nowa Stacja Uzdatniania Wody w Bukownicy

Źródło: <https://gostyn24.pl/pl/fotorelacje/inne/otwarcie-nowoczesnej-stacji-uzdatniania-wody-w-bukownicy/12290,36>

Zdjęcie 4. Stacja Uzdatniania Wody w Bukownicy

Źródło: <https://gostyn24.pl/pl/fotorelacje/inne/otwarcie-nowoczesnej-stacji-uzdatniania-wody-w-bukownicy/12290,36>

3. 3. Wodociągi o produkcji 1 001 - 10 000 m³/d

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się trzy takie wodociągi. Należą do nich:

- ✓ wodociąg publiczny w Gostyniu,
- ✓ wodociąg publiczny w Krzyżankach
- ✓ wodociąg publiczny w Drzewcach.

Wodociągiem o największej produkcji w powiecie jest wodociąg publiczny w Gostyniu. Zaopatruje on w wodę mieszkańców miasta Gostynia oraz okolicznych wiosek: Dusiny, Bogusławek, Ziółkowa, Krajewic, Brzezia oraz strefę gospodarczą – co stanowi ponad ¼ ogółu ludności powiatu gostyńskiego.

Wodociąg publiczny Drzewce - należy do tej grupy wodociągów z racji dużej produkcji wody w m³/dobę oraz liczby ludności jaką zaopatruje. Wodociąg ten dostarcza wodę mieszkańcom Drzewiec, Czarkowa, Żytowiecka, Rokosowa, Łęki Małej, Łęki Wielkiej, Franciszkowa, Kopania, Maciejewa, Grodziska, Teodozewa, Bączylasu, Śmiłowa, Bogdanek, Wydawy, Dzięczyny, Dzięczynki oraz Ponieca.

Wodociąg publiczny Krzyżanki - znajduje się w tej grupie od 2023 roku z racji produkcji wody, która przekroczyła 1000 m³/dobę, Z wody pochodzącej z wodociągu publicznego

w Krzyżankach korzystają mieszkańcy miejscowości: Krzyżanki, Gębice, Krzekotowice, Skoraszewice, Magdalenki, Pępowo, Anielin, Czeluścinek, Chwałkowo, Posadowo, Potarzyca.

Miejscowość Pogorzela zasilana się wodą z ujęcia zlokalizowanego na terenie powiatu krotoszyńskiego – wodociąg publiczny Łagiewniki. Jest to również wodociąg o produkcji powyżej 1000 m³ na dobę. W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do picia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wykonuje badania jakości wody pochodzącej z części sieci wodociągu publicznego Łagiewniki, położonej w powiecie gostyńskim.

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną Stacji Uzdatniania Wody w Gostyniu. Kontrola ww. wodociągu nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego. Wydano jedynie zalecenia dotyczące utrzymania właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń budynku stacji uzdatniania wody. Ponadto, podczas przedmiotowej kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne między innymi w zakresie: postępowania w przypadku wystąpienia awarii wodociągowych, pogorszenia się jakości wody; wymagań dla materiałów wykorzystywanych do dystrybucji i uzdatniania wody; terminowego przekazywania sprawozdań z kontroli wewnętrznej.

W 2024 roku jedno z przedsiębiorstw wodociągowych przeprowadziło prace remontowo-modernizacyjne. W ramach tych działań dla wodociągu Drzewce wybudowano nowy zbiornik retencyjny oraz wymieniono zestaw hydroforowy na nowy. Prace te stanowią kontynuację modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Drzewcach, rozpoczętej w 2023 roku.

Zdjęcie 5. Stacja Uzdatniania Wody Gostyń

Źródło: <https://zwik.gostyn.pl/Stacje-uzdatniania-wody.html>

3. 4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdują się 4 wodociągi zaklasyfikowane do grupy innych podmiotów zaopatrujących w wodę, które produkują wodę głównie dla celów produkcyjnych zakładów, tj.:

- ✓ wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej, produkujący wodę w głównej mierze na cele produkcyjne zakładu oraz na cele higieniczno-sanitarne pracowników (398 osób), a ponadto wodociąg ten dostarcza wodę dla około 60 mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu;
- ✓ wodociąg Zakładowy Pudliszki, produkujący wodę na cele produkcyjne Zakładu Pudliszki Sp. z o.o., zasila też oczyszczalnię ścieków w Rokosowie oraz zaopatruje w wodę mieszkańców Pudliszek;
- ✓ wodociąg Stefanowo, produkujący wodę na cele produkcyjne DANKO Hodowla Roślin Spółka z o. o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo oraz zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Szelejewo Drugie, Stefanowo, Bielawy Szelejewskie, Anteczków, część Szelejewa Pierwszego;
- ✓ wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass Poland Sp. z o.o. w Gostyniu, produkujący wodę wyłącznie na potrzeby produkcyjne zakładu oraz potrzeby higieniczno-sanitarne pracowników.

W 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną Stacji Uzdatniania Wody w Stefanowie. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarno-technicznego urządzeń. Wydano jedynie zalecenia. Ponadto, podczas kontroli realizowano działania edukacyjno-informacyjne między innymi w zakresie: postępowania w przypadku wystąpienia awarii wodociągowych, pogorszenia się jakości wody; wymagań dla materiałów wykorzystywanych do dystrybucji i uzdatniania wody; terminowego przekazywania sprawozdań z kontroli wewnętrznej.

4. Podsumowanie

Woda do spożycia zawiera wiele różnych substancji, głównie składniki mineralne pochodzenia naturalnego, które są wręcz nieodzowne do prawidłowego funkcjonowania organizmu. W wodzie mogą pojawić się okresowo substancje niepożądane, pogarszające jej właściwości lub też szkodliwe dla zdrowia. Najważniejszym aspektem w kontekście spożywania wody jest ten związany z jej bezpieczeństwem zdrowotnym. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi musi być wolna od substancji szkodliwych,

bakterii chorobotwórczych oraz nadmiernych ilości powszechnie występujących w niej składników.

Mieszkańcy powiatu gostyńskiego zaopatrywani są w wodę wodociągową, która spełnia wymagania pod względem bakteriologicznym, fizyko-chemicznym stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), co oznacza, że woda z wodociągów powiatu gostyńskiego jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

* * *

W dniu 13 czerwca 2024 r. w siedzibie Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego, przy ulicy Polnej 63 w Gostyniu przeprowadzono spotkanie edukacyjno-informacyjne pt. „Bakterie Legionella sp. w instalacjach wody ciepłej obiektów hotelarskich”, zorganizowane w ramach współpracy Stowarzyszenia z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gostyniu.

W prelekcji udział wzięli zaproszeni przedstawiciele branży hotelarskiej z terenu powiatu gostyńskiego oraz uczniowie Zespołu Szkół Rolniczych im. gen. Józefa Wybickiego w Grabonogu.

Szczegółowo omówiono problem zakażenia instalacji wody ciepłej bakteriami z rodzaju *Legionella* oraz wymagania jakie powinna, w tym zakresie, spełniać woda ciepła. Przewiedziono także etiologię oraz przebieg jednostki chorobowej jaką jest legioneloza. Dla każdego uczestnika przygotowano dyplom za udział w spotkaniu.

Zdjęcie 4. Fotorelacja ze spotkania

Źródło: Zasoby własne PSSE w Gostyniu

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

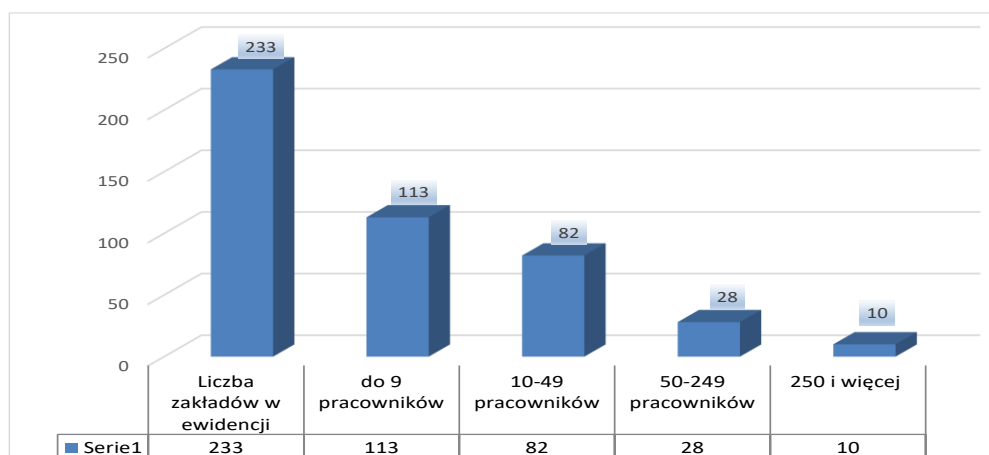
Jednym z głównych kierunków działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne i fizyczne występujące w środowisku pracy.

W 2024 roku w ramach nadzoru nad higieną pracy, objęto ewidencją 233 zakłady pracy, zatrudniające łącznie 11 121 pracowników. W analizowanym okresie szczególne znaczenie miały zakłady z branż o najwyższym stopniu zatrudnienia, w tym:

- ✓ produkcja części do pojazdów samochodowych (PKD 29), w której pracowały 2882 osoby,
- ✓ produkcja artykułów spożywczych (PKD 10), z zatrudnieniem na poziomie 1804 pracowników,
- ✓ produkcja wyrobów z papieru (PKD 17), gdzie zatrudnionych było 1278 osób.

Zdecydowaną większość nadzorowanych przedsiębiorstw stanowią zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (113 zakładów, co stanowi 48,5% wszystkich objętych nadzorem), a także przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników (82 zakłady, 35,2% ogólnej liczby). Zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników stanowiły 12% (28 zakładów), natomiast największe przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników stanowiły 4,3% ogółu (10 zakładów).

Wykres 1. Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji pionu higieny pracy w 2024 roku wg liczby zatrudnionych

W 2024 roku na terenie powiatu gostyńskiego w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 65 kontroli w 52 zakładach pracy, w których łącznie zatrudnionych było 6344 pracowników.

Sprawdzano przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających:

- ✓ wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- ✓ stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz zaplecze higieniczno-sanitarne,
- ✓ wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- ✓ przeprowadzanie profilaktycznych badań lekarskich,
- ✓ zapewnienie systemu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- ✓ wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej.

1. 1. Nadzór nad narażeniem pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w zakładach pracy

Istotnym elementem nadzoru i kontroli jest ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy. W szczególności dotyczy to ograniczania narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w zakładach pracy. Opierając się na wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w 2024 roku stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) w 9 zakładach pracy.

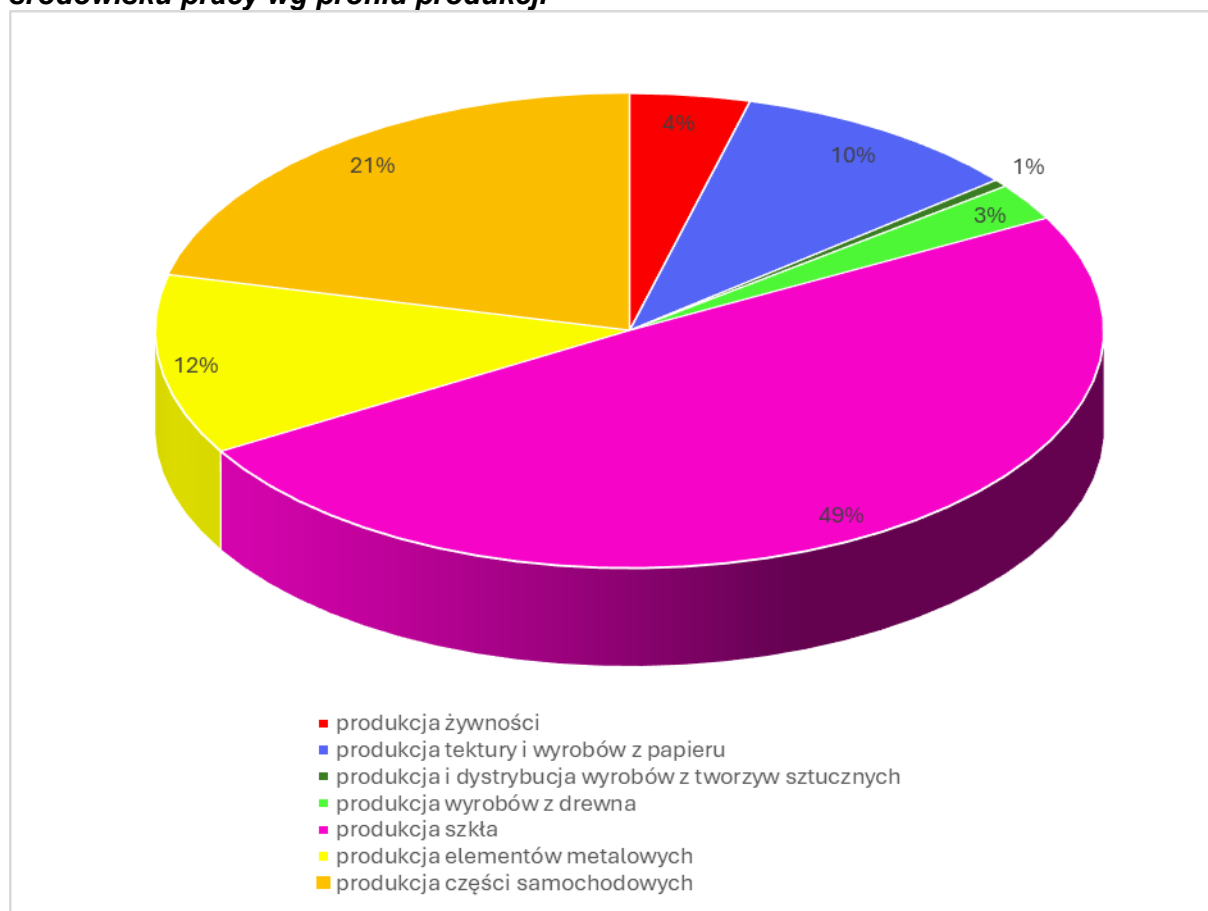
Przekroczenia te dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- ✓ produkcja żywności – 1 zakład,
- ✓ produkcja tektury i wyrobów z papieru – 1 zakład,
- ✓ produkcja i dystrybucja wyrobów z tworzyw sztucznych – 1 zakład,
- ✓ produkcja szkła – 2 zakłady,
- ✓ produkcja elementów metalowych – 1 zakład,
- ✓ produkcja części samochodowych - 1 zakład,
- ✓ produkcja wyrobów z drewna – 2 zakłady.

W stosunku do 2023 roku odnotowano spadek liczby zakładów pracy z przekroczeniami (o 10%). Na terenie powiatu gostyńskiego obecnie funkcjonuje 35 zakładów pracy, gdzie występują przekroczenia norm czynników szkodliwych dla zdrowia (w 2023 - 39 zakładów).

Wykres 2. Narażenie pracowników powiatu gostyńskiego na czynniki szkodliwe w środowisku pracy wg profilu produkcji

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy koncentrowały się na poprawie warunków pracy i ochronie zdrowia pracowników poprzez ograniczenie narażenia na czynniki szkodliwe, w tym hałas oraz zapylenie, które najczęściej występują na terenie powiatu gostyńskiego. Pracodawcy byli zobowiązani do podejmowania odpowiednich działań organizacyjnych i technicznych, mających na celu zmniejszenie ryzyka zawodowego

w miejscu pracy. W odpowiedzi na wymagania, pracodawcy podejmowali działania mające na celu ograniczenie tych zagrożeń, takie jak:

- ✓ modernizacja parku maszynowego – wprowadzanie nowoczesnych, cichszych maszyn, które generowały mniej hałasu lub pyłu, stanowiło jeden z priorytetów,
- ✓ automatyzacja procesów produkcyjnych – w miarę możliwości, zastępowanie ręcznych, hałaśliwych procesów produkcyjnych bardziej efektywnymi, zautomatyzowanymi rozwiązaniami,
- ✓ instalowanie systemów ochrony zbiorowej – obligowano do wprowadzenia odpowiednich systemów wentylacji miejscowej, które zmniejszały stężenie pyłów w powietrzu.

Jeśli wdrożenie takich technologii było niemożliwe z powodów finansowych lub technicznych, pracodawcy byli zobowiązani do zastosowania rozwiązań organizacyjnych, w tym:

- ✓ profilaktyki medycznej – regularne badania lekarskie dla pracowników narażonych na hałas i pyły, monitorowanie stanu zdrowia,
- ✓ odpowiednie środki ochrony indywidualnej – pracodawcy musieli zapewniać pracownikom odpowiednie środki ochrony, takie jak ochronniki słuchu w przypadku hałasu oraz maski ochronne w przypadku nadmiernego zapylenia.

Dodatkowo, regularne pomiary środowiska pracy stanowiły obowiązek dla pracodawców. Dzięki nim można było na bieżąco monitorować poziom hałasu i zapylenia, identyfikować zagrożenia oraz szybko reagować na ewentualne nieprawidłowości, by dostosować działania prewencyjne. W ramach kontroli, Inspekcja Sanitarna sprawdzała, czy zaplanowane rozwiązania były odpowiednio wdrażane, a także czy wyniki pomiarów były zgodne z normami. Wszystkie te działania miały na celu ochronę zdrowia pracowników oraz poprawę ich komfortu pracy, zapobiegając przewlekłym chorobom zawodowym związanym z hałasem, zapyleniem oraz innymi szkodliwymi czynnikami środowiska pracy.

1. 2. Postępowanie administracyjne

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał siedem decyzji administracyjnych, które były wynikiem bieżącego nadzoru sanitarnego.

W ramach tych decyzji nałożono 30 obowiązków na podmioty gospodarcze, dotyczące zapewnienia odpowiednich standardów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony zdrowia pracowników oraz przestrzegania przepisów związanych chemicznych.

Obowiązki te obejmowały m.in. następujące działania:

- ✓ eliminacja zagrożeń związanych z zapyleniem oraz czynnikami chemicznymi: usunięcie przekroczeń norm stężenia pyłu drewna na stanowiskach pracy. Ponadto, nałożono obowiązek przeprowadzenia pomiarów stężenia pyłu drewna oraz czynnika chemicznego – formaldehydu, w celu monitorowania poziomu narażenia pracowników na te niebezpieczne substancje,

- ✓ higiena i przechowywanie odzieży roboczej: nałożono obowiązek zapewnienia warunków do higienicznego przechowywania odzieży roboczej, ochronnej oraz własnej zatrudnionych pracowników,
- ✓ stan techniczny pomieszczeń – wymóg doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń socjalnych, w tym naprawy ścian, sufitów, okien oraz posadzek, w celu zapewnienia bezpiecznych warunków pracy i odpoczynku dla pracowników, a także zapewnienia odpowiednich warunków do spożywania posiłków w pomieszczeniach socjalnych,
- ✓ śluza szatniowa dla pracowników – zobowiązanie do zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych, w tym urządzenia przepustowej szatni (tzw. śluzy szatniowej), dla pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z substancjami trującymi, zakaźnymi, drażniącymi czy uczulającymi, a także przy pracy w wilgotnym mikroklimacie i w kontakcie z czynnikami biologicznymi,
- ✓ ocena ryzyka zawodowego – pracodawcy zostali zobowiązani do sporządzenia oceny ryzyka zawodowego, uwzględniającej zagrożenia związane z czynnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi, w tym również zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie czynników rakotwórczych.
- ✓ rejestr prac narażających na czynniki biologiczne – zobowiązanie do sporządzenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych, sklasyfikowanych do grupy 3 zagrożenia, dodatkowo, wymagano sporządzenia rejestru pracowników narażonych na te czynniki,
- ✓ procedura dotycząca próbek pochodzenia ludzkiego – wprowadzenie obowiązku sporządzenia szczegółowej procedury pobierania, transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego w celu zapewnienia odpowiednich standardów sanitarno-epidemiologicznych.

Działania te miały na celu poprawę warunków pracy, zapewnienie ochrony zdrowia pracowników oraz przestrzeganie przepisów prawa, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Powstałe decyzje administracyjne były wyrazem bieżącego nadzoru nad realizacją przepisów związanych z ochroną zdrowia i życia ludzi w miejscu pracy, a także przestrzegania zasad dotyczących odpowiedzialności za bezpieczeństwo środowiska pracy w obiektach produkcyjnych i handlowych.

1. 3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

Przedmiotem nadzoru były zakłady, gdzie w środowisku pracy występuje narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne. Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje 47 zakładów, w których występuje ekspozycja pracowników na czynnik rakotwórczy. Stwierdzono występowanie procesów technologicznych takich jak: prace związane z narażeniem na pyły drewna, prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną, powstającą w trakcie pracy, proces technologiczny związany z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych. W środowisku pracy występują też czynniki chemiczne o działaniu rakotwórczym: formaldehyd, dwuchromian potasu, kobalt, benzen, benzyna silnikowa. Przeprowadzono 9 kontroli w firmach, gdzie narażonych na czynniki rakotwórcze łącznie było 291 pracowników. Zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami. Podczas kontroli przeprowadzonych w 2024 roku w dwóch zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzono występowanie czynnika rakotwórczego w ponadnormatywnych ilościach (krotność <1 NDS). Przy tych pracach zatrudnionych było 10 osób. W wyniku działań podjętych na podstawie decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, udało się skutecznie obniżyć stężenie zapylenia na stanowiskach pracy w kontrolowanych zakładach, doprowadzając je do wartości zgodnych z obowiązującymi normami. Działania te miały na celu poprawę warunków pracy, szczególnie w kontekście ochrony zdrowia pracowników przed szkodliwymi czynnikami rakotwórczymi w środowisku pracy.

Stopień przestrzegania wymagań wynikających z obowiązujących przepisów ulega poprawie, zarówno w zakresie zabezpieczenia pracowników, jak i przekazywania informacji o czynnikach zagrażających zdrowiu. Pracodawcy przeprowadzali okresowe szkolenia pracowników, mające na celu zmniejszenie narażenia na działanie czynników szkodliwych. W wielu zakładach wprowadzono także różne formy wentylacji oraz automatyzację i hermetyzację procesów produkcji. Nadal jednak najczęściej i najpowszechniej stosowano środki ochrony osobistej.

Ponadto, w ramach kontroli przeprowadzonych w drugiej połowie roku, wśród pracodawców prowadzono szereg działań edukacyjnych, mających na celu zapoznanie ich z nowymi

wymaganiami wynikającymi ze zmieniającego się prawa. Szczególną uwagę poświęcono informowaniu o zmianach w przepisach wynikających z wdrożenia unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, które wprowadziły do krajowego porządku prawnego regulacje dotyczące substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników oraz procesów technologicznych o działaniu reprotoksycznym. Zgodnie z tymi zmianami, pracodawcy zostali zobowiązani do eliminowania lub ograniczania w swojej działalności substancji i procesów, które mogą mieć poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia pracowników, jak również ich potomstwa. Działania te miały na celu nie tylko dostosowanie się do wymogów unijnego prawa, ale także zapewnienie jak najlepszej ochrony zdrowia pracowników poprzez minimalizowanie zagrożeń wynikających z obecności w środowisku pracy zarówno czynników rakotwórczych, jak i reprotoksycznych.

1. 4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Zagadnieniem, które także było realizowane jest nadzór nad pracownikami potencjalnie ekspozowanymi na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy. W ewidencji pionu Higieny Pracy znajduje się 48 zakładów, w których nadzór nad tymi czynnikami monitorowany jest wśród najbardziej narażonych grup zawodowych, do których należą: pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalni ścieków, rolnictwie i leśnictwie.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 7 zakładów, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowanych było 639 osób (38 pracowników hodowli roślin i zwierząt, 61 pracowników nadleśnictwa, 74 pracowników przetwórstwa spożywczego, 2 pracowników w oczyszczalni ścieków, 451 pracowników zatrudnionych w ochronie zdrowia, 13 pracowników biblioteki).

Kontrole wykazały, że pracodawcy w zdecydowanej większości przypadków podejmują odpowiednie działania profilaktyczne w celu minimalizacji ekspozycji pracowników na czynniki biologiczne. Wśród tych działań wymienia się m.in. zapewnienie pracownikom środków ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, a także opracowanie procedur i instrukcji bezpiecznego postępowania w przypadku kontaktu z szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Jednakże, w jednym z kontrolowanych podmiotów stwierdzono nieprawidłowości związane z niedostosowaniem się do wymogów wynikających z przepisów prawa. Zidentyfikowane uchybienia obejmowały m.in. brak oceny ryzyka zawodowego

dotyczącej narażenia na czynniki biologiczne, brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych klasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia, a także brak rejestru pracowników narażonych na te same czynniki. Dodatkowo, stwierdzono, że nie opracowano procedury pobierania, transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego. W wyniku decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu nakazującej usunięcie opisanych nieprawidłowości wszystkie nakazy zostały wykonane.

1. 5. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W 2024 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowały następujące grupy podmiotów związane z obrotem substancjami chemicznymi:

- ✓ 7 dalszych użytkowników – formulatorów. Formulatorzy to podmioty, które produkują mieszaniny z substancji chemicznych i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom. Dalsi użytkownicy, będący formulatorami, odgrywają kluczową rolę w procesie wytwarzania gotowych produktów, które mogą być wykorzystywane w różnych branżach.

- ✓ 35 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin. Dystrybutorzy to podmioty zajmujące się magazynowaniem oraz wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych, zarówno w postaci czystych substancji, jak i jako składniki mieszanin. Ich działalność obejmuje szeroki zakres dystrybucji chemikaliów, które następnie trafiają do różnych sektorów przemysłowych.
- ✓ 102 dalszych użytkowników – stosujących substancje i ich mieszaniny w działalności zawodowej. Stosujący to podmioty, które używają substancji chemicznych w ich postaci własnej lub jako składników mieszanin w ramach prowadzonej działalności

zawodowej. Przedsiębiorstwa te odpowiadają za wykorzystanie substancji chemicznych w procesach produkcyjnych, usługowych oraz innych aktywnościach zawodowych, gdzie chemikalia są integralną częścią procesów technologicznych.

Działalność tych podmiotów jest kluczowa dla zapewnienia ciągłości obrotu substancjami chemicznymi na terenie powiatu, a także dla przestrzegania wymogów prawa w zakresie bezpieczeństwa chemicznego.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 56 kontroli, w tym:

- ✓ 28 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. Kontrole te dotyczyły podmiotów zajmujących się dystrybucją chemikaliów, mających na celu zapewnienie zgodności z obowiązującymi normami dotyczącymi przechowywania, transportu i wprowadzania substancji chemicznych do obrotu,
- ✓ 25 kontroli w miejscach stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. W ramach tych działań kontrolowano miejsca, w których substancje chemiczne są używane w procesach produkcyjnych oraz usługowych, weryfikując przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- ✓ 3 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów). Kontrole te obejmowały podmioty, które produkują mieszaniny substancji chemicznych, w celu sprawdzenia czy procesy produkcji oraz dalsza dystrybucja są zgodne z obowiązującymi regulacjami.

Kontrole te miały na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa chemicznego na wszystkich etapach obrotu i stosowania substancji chemicznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów, zarówno ustawodawstwa krajowego, jak i unijnego w celu zapewnienia bezpieczeństwa chemicznego oraz ochrony zdrowia konsumentów. W szczególności skupiono się na monitorowaniu zgodności z obowiązującymi regulacjami w zakresie klasyfikacji chemikaliów, ich odpowiedniego oznakowania oraz zapewnienia odpowiednich środków ochrony przed zagrożeniami związanymi z niewłaściwym użytkowaniem chemikaliów. Zwrócono szczególną uwagę na obowiązek prawidłowego klasyfikowania mieszanin chemicznych produkowanych lub wprowadzanych na rynek, zgodnie z przepisami rozporządzenia REACH (rozporządzenie WE nr 1907/2006) oraz innych aktów prawnych dotyczących chemikaliów. Firmy były zobowiązane do sporządzenia kart charakterystyki dla każdej mieszaniny, a także do zapoznania pracowników z treścią tych kart oraz z zagrożeniami wynikającymi z obcowania z danymi chemikaliami. Prowadzone kontrole obejmowały również nadzór nad produktami konsumpcyjnymi, w tym detergentami. W wyniku tego nadzoru stwierdzono, że niektóre opakowania kapsulek do prania nie spełniały wymogów bezpieczeństwa dotyczących dzieci, ponieważ były łatwe do otwarcia przez małe dzieci. Takie opakowania stanowiły poważne zagrożenie dla zdrowia dzieci, zwłaszcza w przypadku przypadkowego spożycia detergentów. W konsekwencji, zakazano

wprowadzania do obrotu kapsulek, których opakowanie nie spełniało wymaganych norm konstrukcyjnych mających na celu utrudnienie otwarcia przez dzieci. Przeprowadzono również kontrole w zakresie oznakowania detergentów. Zgodnie z przepisami, produkty te muszą być odpowiednio oznakowane, aby informować konsumentów o potencjalnym zagrożeniu dla zdrowia wynikającym z ich używania. Firmy były zobowiązane do zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi oznakowania, w tym wskazania substancji niebezpiecznych, ich wpływu na zdrowie, a także wskazówek dotyczących bezpiecznego użytkowania. Niezgodność z tymi przepisami skutkowałą wydaniem decyzji nakładającej obowiązek poprawy oznakowania produktów. Działania te miały na celu zarówno ochronę zdrowia pracowników, jak i konsumentów przed zagrożeniami wynikającymi z niewłaściwego użytkowania substancji chemicznych, a także zapewnienie pełnej zgodności z obowiązującymi regulacjami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa chemicznego i konsumenckiego.

Zgodnie z ewidencją PSSE w Gostyniu, w regionie znajduje się 10 podmiotów stosujących prekursorzy narkotykowe oraz 4 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 3. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków przeprowadzono 7 kontroli, których celem było zapewnienie zgodności z przepisami dotyczącymi obrotu tymi substancjami i zapobieganie ich niewłaściwemu wykorzystywaniu. W 2024 roku, w obiektach znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, nie był prowadzony handel prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 z państwami trzecimi. Ponadto w ramach realizacji strategii ONZ do spraw walki z przestępczością narkotykową Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu corocznie ewidencjonuje legalny handel i zużycie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W ramach nadzoru bieżącego w 2024 roku przeprowadzono także 28 kontroli w zakresie udostępniania na rynku oraz stosowania produktów biobójczych. Podczas tych kontroli egzekwowano m.in. obowiązki związane z posiadaniem odpowiednich dokumentów i zezwoleń na obrót produktami biobójczymi, a także zapewnieniem ich prawidłowego oznakowania i etykietowania. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie zasad dotyczących stosowania substancji biobójczych w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi i środowiska. Kontrolowano także, czy przedsiębiorcy podejmują odpowiednie środki ochrony zdrowia i środowiska podczas pracy z tymi substancjami, a także czy przestrzegają norm dotyczących transportu, przechowywania i używania produktów biobójczych w ramach działalności zawodowej.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, oprócz realizacji działań nadzorowych, mają na celu również edukację społeczeństwa i poszerzanie świadomości m.in. na temat wymogów jakie powinny spełniać produkty biobójcze.

Kierując się bieżącymi potrzebami społeczeństwa, w ramach prowadzonej działalności kontrolnej, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadziły wzmożony nadzór nad produktami biobójczymi z grupy produktowej 2 – stosowanymi jako środki dezynfekujące i glonobójcze do basenów, akwariów i innych wód oraz środkami z grupy produktowej 21 – stosowanymi jako produkty przeciwporostowe.

W odpowiedzi na wzrost zainteresowania społeczeństwa produktami biobójczymi grupy produktowej PT 14 i 18 stosowanymi do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań w 2024 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadziła też akcję ukierunkowaną na kontrolę rodentycydów i insektycydów. Jej celem było zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat bezpiecznego stosowania produktów biobójczych. W ramach przeprowadzonych działań, szczególną uwagę poświęcono podmiotom, które specjalizują się w sprzedaży tych produktów, zarówno stacjonarnie, jak i przez Internet, oraz tym, które stosują je w ramach działalności zawodowej. PIS zwróciła uwagę, że rodentycydy i insektycydy mogą być sprzedawane wyłącznie podmiotom posiadającym odpowiednie przeszkolenie i kwalifikacje do ich stosowania. Tylko osoby i firmy, które przeszły wymagane szkolenia, mogą profesjonalnie posługiwać się tymi preparatami, co ma na celu zapewnienie ich bezpiecznego i skutecznego użycia. Nadzór obejmował kontrolę zgodności produktów z wymaganiami prawnymi, w tym sprawdzenie etykiet, instrukcji stosowania oraz procedur bezpieczeństwa, aby zapobiec niewłaściwemu używaniu preparatów, zwłaszcza przez osoby nieposiadające odpowiedniego przeszkolenia. PIS szczególnie podkreśliła, że niewłaściwe stosowanie produktów biobójczych, zwłaszcza o wysokiej toksyczności, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska. W trakcie kontroli podjęto również działania edukacyjne, mające na celu podniesienie świadomości na temat ryzyk związanych z nieodpowiednim używaniem tych substancji.

1. 6. Nadzór nad podmiotami zajmującymi się NPS.

W 2024 roku nie otrzymano od Inspektora do spraw Substancji Chemicznych informacji, dotyczących wydanych zezwoleń, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie legalnego wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzspółnotowej dostawy lub wewnątrzspółnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał od Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych żadnych informacji dotyczących wydanych

zezwoleń, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie legalnego wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie. Brak takich informacji wskazuje na to, że w analizowanym okresie nie występowały zgłoszenia ani wnioski o wydanie zezwoleń w powyższym zakresie, co może świadczyć o braku działalności tego typu w powiecie. Kontrolowanie tego rodzaju działalności jest istotne z perspektywy zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących substancji psychoaktywnych.

2. Choroby zawodowe.

W związku z wykonywaną pracą przez pracowników, mogą wystąpić różnorodne schorzenia, które, w przypadku ich ujęcia w wykazie chorób zawodowych, mogą zostać uznane za chorobę zawodową. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, choroba zawodowa jest schorzeniem, które powstało w wyniku wykonywania pracy, a jej charakter lub okoliczności jej powstania wskazują na związek z danym zawodem lub rodzajem działalności.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęły dwa zgłoszenia dotyczące podejrzenia wystąpienia chorób zawodowych, z których każde dotyczyło innego schorzenia. Pierwsze zgłoszenie dotyczyło choroby zakaźnej, a konkretnie boleriozy, drugie zaś przewlekłej choroby narządu głosu, która została spowodowana długotrwałym, nadmiernym wysiłkiem głosowym. Zgłoszenie to odnosiło się do niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi oraz trwałą dysfonią, która występowała po co najmniej 15-letnim okresie nadmiernego wysiłku głosowego.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, które miało na celu ustalenie okoliczności i przyczyn zgłoszonych przypadków, oraz postępowania administracyjnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał jedną decyzję administracyjną, w której stwierdzono, że zachorowanie jest chorobą zawodową.

Dodatkowo, w 2024 roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przeprowadził ocenę narażenia zawodowego dla pracowników zatrudnionych na terenie powiatu gostyńskiego. Ocena ta miała na celu określenie stopnia ryzyka wystąpienia chorób zawodowych wśród pracowników różnych branż, w tym identyfikację zagrożeń związanych z wykonywaną pracą. Na podstawie tej oceny sporządzono również 6 "Kart oceny narażenia w związku z podejrzeniem choroby zawodowej", które zostały przygotowane na prośbę

innych powiatowych inspektorów sanitarnych. Dokumenty te były niezbędne do wydania decyzji administracyjnych dotyczących chorób zawodowych w poszczególnych rejonach, zgodnie z kompetencjami miejscowymi innych organów.

Tabela 1. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzone w latach 2020 – 2024

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach				
		2019	2020	2021	2022	2023
7	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych.	1	0	0	0	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu.	1	1	0	0	0
18	Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry.	0	1	0	0	0
19	Przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie kaletki maziowej kolana lewego.	0	0	1	0	0
20	Przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka.	0	0	0	1	1
26	Choroba zakaźna lub pasożytnicza albo ich następstwa: Borelioza, COVID-19.	0	0	2	0	0
Razem		2	2	3	1	1

BHP

Choroby Zawodowe

3. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Działania mające na celu przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowia lub życia ludzkiego związanym z używaniem tzw. „dopalaczy” są realizowane w oparciu o przepisy obowiązującego prawa, w tym w szczególności ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przepisy wykonawcze dotyczące obrotu substancjami psychoaktywnymi.

W powiecie gostyńskim w 2024 roku przeprowadzono kontrole interwencyjne dotyczące środków konopnych, której celem było wykrycie ewentualnych substancji psychoaktywnych lub „dopalaczy”. Kontrole nie wykazały obecności podejrzanych towarów, które swoim wyglądem, przeznaczeniem czy ceną sugerowały, że można je uznać za środki zastępcze. Nie stwierdzono również wprowadzania do obrotu środków zastępczych za pośrednictwem platform e-commerce. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał też od innych służb informacji dotyczących „dopalaczy”, które wskazywałyby na konieczność podjęcia postępowania w tym zakresie.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu otrzymał 2 zgłoszenia podejrzenia zatrucia. W strukturze zatruców wymieniono: środek zastępczy i substancje psychoaktywne. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano przypadku zgonu związanego z zażyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

4. Promocja zdrowia

W ramach promocji zdrowia, w trakcie prowadzonego nadzoru bieżącego, w podległych zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego, przeprowadzono ocenę sytuacji w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w 49 zakładach pracy:

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż:

- ✓ w większości zakładów pracy, aby zapalić papierosa, pracownicy muszą opuścić budynek i zapalić papierosa na zewnątrz. Są to miejsca wydzielone i oznakowane, jednak w zdecydowanej większości odkryte,
- ✓ obserwuje się zjawisko powolnego zmniejszania się liczby „palaczy“ w zakładach pracy.

Mając na względzie zwiększenie bezpieczeństwa pracownika podczas wykonywanej pracy poprzez budowanie kultury bezpiecznego miejsca pracy, zmianę świadomości i kształtowanie postaw sprzyjających bezpiecznemu wykonywaniu obowiązków przystąpiono do powiatowego programu edukacyjnego „Bezpieczna praca, bezpieczny Ja”. W grudniu 2024 roku przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, pracownicy pionu Higieny Pracy, przeprowadzili w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ziemi Pogorzelskiej w Pogorzeli szkolenie dla młodzieży podczas którego omówiono zasady dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscach pracy. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z podstawowymi zagadnieniami związanymi z bezpiecznymi warunkami pracy, zarówno w kontekście obowiązków pracodawców, jak i praw pracowników. Podczas spotkania omówiono najważniejsze zagadnienia związane z odpowiedzialnością pracodawców, w tym m.in. obowiązek zapewnienia opieki profilaktycznej i przeprowadzania badań lekarskich, organizowania szkoleń BHP oraz dokonywania oceny ryzyka zawodowego. Zwrócono również uwagę na znaczenie przestrzegania przepisów dotyczących warunków pracy oraz dostosowania stanowisk pracy do potrzeb pracowników. Przedstawiono również czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, takie jak hałas, pyły, substancje chemiczne czy inne zagrożenia, które mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie pracowników. Uczestnicy szkolenia zapoznali się z rodzajami środków ochrony indywidualnej, które należy stosować w zależności od rodzaju wykonywanej pracy. Ponadto omówiono wymagania dotyczące odzieży roboczej, jej dopasowania do specyfiki pracy oraz konieczności przestrzegania zasad higieny osobistej. Zwrócono uwagę na znaczenie odpowiednich pomieszczeń socjalnych dla pracowników, wskazując na wymagania dotyczące ich wyposażenia, czystości oraz warunków umożliwiających

odpoczynek i regenerację sił. Szkolenie było interaktywne, z możliwością zadawania pytań oraz omawiania wątpliwości przez uczestników. Program edukacyjny będzie kontynuowany w 2025 roku. Docelowo przeszkoleni zostaną wszyscy uczniowie ze szkół ponadpodstawowych – branżowych w powiecie gostyńskim.

Ponadto w dniu 1 września 2024 r. pracownik Higieny Pracy brał udział w prowadzeniu działań informacyjno- edukacyjnych podczas Wielkopolskiej Ofensywy Rowerowej w Piaskach. Zadania dotyczące edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowano również podczas sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wskazywano możliwości edukacyjne dotyczące narażenia zawodowego pracowników na czynniki rakotwórcze, a także wszelkie działania jakie muszą podjąć pracodawcy, aby pracownicy nie mieli styczności z tymi czynnikami.

Ponadto informowano o niebezpieczeństwie dla zdrowia, jakie stanowi narażenie na hałas. Wskazano, iż szczególnie niebezpieczny dla narządu słuchu jest hałas impulsowy, który w zależności od szybkości wzrostu, jego natężenia może powodować przejściową lub stałą utratę słuchu.

Zwrócono uwagę, na zagrożenia mikrobiologiczne, które dotyczą między innymi występowania bakterii z rodzaju Legionella w wewnętrznych systemach wodociągowych. Poinformowano, iż w wyniku „wydłużonego przestoju/ograniczenia eksploatacji, w urządzeniach i w wewnętrznych systemach wodociągowych możliwe jest występowanie zmniejszenia przepływu wody lub jej stagnacja, co skutkuje pogorszeniem parametrów fizykochemicznych wody i podwyższonym prawdopodobieństwem występowania oraz namnażania się pałeczek Legionella. Ryzyko zakażenia tymi bakteriami związane jest przede wszystkim z urządzeniami i elementami wewnętrznego systemu wodociągowego, które wytwarzają aerozole wodne (m.in.: prysznice).

Wskazywano także, jak niekorzystne skutki dla zdrowia pracowników ma pierwiastek, jakim jest radon. Ekspozycja na radon w pomieszczeniach jest uważana za drugi po paleniu tytoniu czynnik ryzyka wystąpienia nowotworu płuc u osób palących oraz jako pierwszy u niepalących. Wzrost liczby przypadków raka płuc obserwuje się nawet przy stężeniu radonu poniżej 300 Bq/m³.

Podczas konwersacji z pracodawcą wskazano na ważną rolę pracodawcy, jaką winien odgrywać w edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia wśród zatrudnionych pracowników. Przekazano informacje, na temat działań jakie winny być podejmowane wobec pracowników zakładu pracy, których celem jest umocnienie i rozwój ich zdrowia, realizowanych głównie w sferze prozdrowotnych przekształceń ich stylu życia (zachowań zdrowotnych) oraz w sferze tych elementów najszerszej rozumianego środowiska w zakładzie, które istotnie warunkują możliwości dokonania tego rodzaju zmian.

Wskazywano, możliwości edukacyjne dotyczące kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”, która jest projektem na rzecz zwiększania świadomości zagadnień BHP. Kampanie na rzecz zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy odbywają się pod hasłem „Bezpieczeństwo i zdrowie w pracy dotyczy każdego. Jest dobre dla Ciebie. Dobre dla firmy”. Na lata 2023-2025 została zaplanowana kampania, „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”, która zwiększa świadomość na temat wpływu nowych technologii cyfrowych na pracę i miejsca pracy oraz związane z tym wyzwania i możliwości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP).

Poinformowano także o kampanii społecznej „Chroń siebie i innych – noś półmaskę”. Zachęcano do zapoznania się z informacjami dotyczącymi ogólnopolskiej kampanii społecznej na rzecz poprawy świadomości w zakresie doboru oraz zasad stosowania, przechowywania, konserwacji i utylizacji półmasek filtrujących.

Ponadto osoby kontrolujące zwracały uwagę, aby wszystkie produkty chemiczne wprowadzane do obrotu były dokładnie monitorowane ze szczególnym uwzględnieniem zmieniających się regulacji prawnych w tym zakresie.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I W INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

1. Informacje wstępne

Zadania związane z nadzorem nad placówkami oświatowo - wychowawczymi na terenie powiatu gostyńskiego wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na sprawowaniu bieżącego nadzoru nad stałymi placówkami nauczania, opieki i wychowania oraz sezonowymi placówkami wypoczynku, w celu osiągnięcia optymalnych warunków sanitarnych pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

W roku 2024 na terenie powiatu gostyńskiego bieżącym nadzorem sanitarno - higienicznym objęto **115 obiektów**, w tym **87 placówek stałych** oraz **28 placówek sezonowych** (placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Zakłady objęte stałym nadzorem, to przede wszystkim szkoły (szkoły podstawowe i zespoły szkół), przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego, a także żłobki, placówki z pobytom całodobowym, placówki wsparcia dziennego i placówki wychowania pozaszkolnego:

✓ **placówki stałe:**

- 10 żłobków,
 - 1 klub dziecięcy,
 - 33 przedszkoli, w tym 5 oddziałów przedszkolnych,
 - 2 punkty przedszkolne,
 - 22 szkoły podstawowe, w tym 1 szkoła podstawowa filialna,
 - 1 szkoła specjalna,
 - 12 zespołów szkół, w tym 1 zespół specjalny,
 - 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze,
 - 2 placówki wsparcia dziennego,
 - 1 placówka pracy pozaszkolnej,
- ✓ **20** placówek wypoczynku letniego dzieci i młodzieży,
- ✓ **8** placówek wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

Realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku w 2024 roku skontrolowano **54 placówki stałe**, do których uczęszczało łącznie **10 419 dzieci i młodzieży**.

Ogółem w nadzorowanych placówkach przeprowadzono **88 kontroli sanitarnych**.

W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające wykonanie zarządzeń decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

Jedna z nich dotyczyła wykonania obowiązków nadanych decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w 2022r. (decyzja zmieniająca wykonanie nakazów określonych w decyzji PPIS w Gostyniu) w szkole podstawowej funkcjonującej samodzielnie. Przesunięcie terminu dotyczyło doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego podłogi na korytarzu na parterze w budynku szkolnym.

Zdjęcie 1-4. Korytarz po remoncie podłóg w Szkole Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Czarnego Legionu w Gostyniu (budynek przy ulicy Kościelnej)

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Druga kontrola polegała natomiast na sprawdzeniu wykonania nakazu nadanego w 2023 roku, a mianowicie – doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ściany w sali zajęć dla dzieci. Była to kontrola w oddziale przedszkolnym należącym do Przedszkola Samorządowego.

Zdjęcie 5-6. Ściana w sali zajęć dla dzieci w Oddziale w Strzelcach Wielkich, należącym do Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Piaskach

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

W wyniku kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie wszystkich zarządzeń zawartych w decyzjach. Tym samym - wyegzekwowano 2 decyzje merytoryczne z lat ubiegłych a także zakończono postępowanie administracyjno – egzekucyjne w tych placówkach.

W roku 2024 wydano ogółem 2 decyzje administracyjne (merytoryczne) oraz 1 decyzję płatniczą.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęła 1 interwencja, która dotyczyła tematu wszawicy w przedszkolu. Przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym, PPIS w Gostyniu, uznał wniesioną interwencję za bezzasadną. Z uwagi na charakter placówki - wskazano na potrzebę utrzymania w placówce warunków sanitarno - higienicznych na wysokim poziomie. Przeprowadzono pogadankę na temat zapobiegania wszawicy dla personelu przedszkola oraz zaproponowano przeprowadzenie pogadań dla rodziców, jeśli zaistnieje taka potrzeba.

2. Funkcjonalność oraz stan techniczny i sanitarny budynków

Na terenie powiatu gostyńskiego zdecydowaną większość budynków, w których prowadzono działalność dydaktyczno – wychowawczą, przystosowano do pobytu uczniów/przedszkolaków, a ich stan sanitarno - techniczny jest dobry.

W jednej szkole podstawowej funkcjonującej samodzielnie stwierdzono zły stan higieniczno – sanitarny oraz techniczny pomieszczeń sanitarnych dla uczniów.

Pomieszczenia te oraz ich wyposażenie wymagały doprowadzenia do należytego stanu techniczno-sanitarnego, w związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wszczął postępowanie administracyjne, w wyniku którego wydana została decyzja administracyjna na poprawę warunków w placówce.

Wszystkie skontrolowane szkoły i placówki oświatowe zlokalizowane są w budynkach spełniających wymagania w zakresie funkcjonalności określone dla obiektów użyteczności publicznej przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi.

3. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

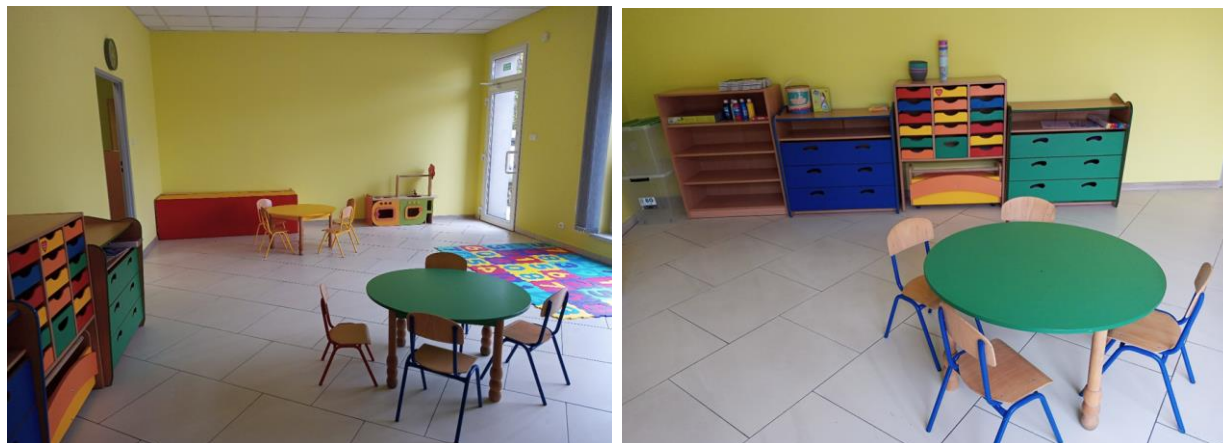
W roku 2024 powstał 1 punkt przedszkolny w nowym obiekcie, 1 nowy klub dziecięcy oraz filia przedszkola w obiekcie istniejącym. W jednym ze żłobków oddano do użytku dodatkową salę dla dzieci.

Zdjęcie 7. Nowa sala zajęć dla dzieci w żłobku Świętego Filipa Neri Mini Bambini w Gostyniu

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Zdjęcie 8-9. Sala zajęć dla dzieci w Terapeutycznym Punkcie Przedszkolnym Senso Szkraby w Gostyniu

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Jedno przedszkole niepubliczne zakończyło swoją działalność. Ponadto, w obiekcie istniejącym w Siemowie, otwarto Szkołę Podstawową Specjalną INDYWIDUALNE SUKCESY. Na potrzeby szkoły przeznaczono budynek, w którym dotychczas działała Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II.

Zdjęcie 10-11. Sale zajęć dla uczniów Szkoły Podstawowej Specjalnej INDYWIDUALNE SUKCESY w Siemowie

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

4. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Za właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych uznaje się sanitariaty zaopatrzone w ciepłą i zimną bieżącą wodę, papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub elektryczne suszarki do rąk. Pomieszczenia higienicznosanitarne powinny być utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów były prawidłowe we wszystkich skontrolowanych obiektach.

W roku 2024, podobnie jak w roku poprzednim, w 2 placówkach odnotowano niezachowanie standardów dostępności do urządzeń higieniczno-sanitarnych.

Ponadnormatywną liczbę uczniów przypadających na urządzenie sanitarne, czyli przekroczenie liczby uczniów na miskę ustępową oraz umywalkę odnotowano w toaletach zarówno dla dziewcząt, jak i chłopców:

- ✓ w 1 zespole szkół oraz
- ✓ w szkole podstawowej funkcjonującej samodzielnie.

Dyrektorom placówek przekazano zalecenia.

W placówkach oświatowo – wychowawczych nie funkcjonują sanitariaty zewnętrzne – każda ze skontrolowanych placówek posiadała sanitariaty zlokalizowane wewnątrz budynków.

Wszystkie skontrolowane placówki są zwodociągowane i skanalizowane. Nie wszystkie obiekty posiadają jednak kanalizację centralną – w 3 placówkach zastosowano przydomową oczyszczalnię ścieków (2 szkoły podstawowe funkcjonujące samodzielnie oraz 1 szkoła specjalna), natomiast w 2 innych placówkach użytkowano zbiornik bezodpływowy (szambo). W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, zapewniają uczniom właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, skontrolowano również warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadanie przez placówki infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno – techniczny zaplecza sportowego.

W roku 2024, skontrolowano pod tym kątem 20 szkół – warunki te są prawidłowe we wszystkich skontrolowanych placówkach

(nie odnotowano szkół nieposiadających infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego).

W 1 ze szkół podstawowych, mimo posiadanej odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia zajęć sportowych, zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się na korytarzu (hol przy hali sportowej). Decyzja taka została podjęta przez dyrektora placówki, w związku z dużą liczbą oddziałów w szkole i uprzednim dostosowaniu korytarza.

Skontrolowano również sposób użytkowania zaplecza sanitarnego zespołów sportowych. Uczniowie nadal sporadycznie korzystają z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego. W 4 placówkach natryskownie są nieczynne – były to 3 zespoły szkół oraz 1 szkoła podstawowa.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, aby w salach gimnastycznych i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego a sprzęt i wyposażenie bloków sportowych posiadał stosowne atesty i certyfikaty.

6. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W zakresie nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania realizuje się szereg zadań dotyczących eliminowania zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży niekorzystnych czynników w celu zapobiegania powstawaniu chorób układu mięśniowo – kostnego, oczu i innych.

Organizacja procesu nauczania ma wpływ na zdrowie ucznia, szczególnie istotnym elementem jest równomierne rozłożenie zajęć oraz prawidłowy odpoczynek – co oceniono w 16 placówkach (11 szkół podstawowych oraz 5 zespołów szkół). W placówkach tych oceniono 237 oddziałów.

W porównaniu z latami ubiegłymi zaobserwowano, iż nadal istnieją trudności z ułożeniem planu lekcji zgodnego z higieną pracy umysłowej. Przeprowadzona ocena tygodniowych rozkładów lekcji wykazała, iż w 45 oddziałach (10 szkół) plany lekcji ułożone zostały nieprawidłowo. Nie uwzględniono w nich równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia - różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy

kolejnymi dniami tygodnia była większa od 1 godziny.

4 placówki zapewniły przerwy krótsze niż 10 minut, ale zadeklarowały co najmniej 1 przerwę 15-20 minutową. Sytuacja ta wynikała m.in. z konieczności dostosowywania planu lekcji do godzin dowozu uczniów do szkół autobusami szkolnymi oraz zbyt dużą liczbą oddziałów w szkołach.

W rozkładach lekcji w każdym dniu zaplanowano zazwyczaj zajęcia zróżnicowane, z elementami ruchu.

W roku 2024 zajęcia lekcyjne w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego prowadzone były w systemie jednozmianowym, za wyjątkiem jednej szkoły podstawowej, w której z uwagi na dużą liczbę uczniów i niewystarczającą liczbę sal lekcyjnych a także dowóz do szkoły uczniów z ościennych miejscowości, wprowadzono dwuzmianowość.

Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie mikroklimatu pomieszczeń.

Skontrolowane placówki posiadają ogrzewanie centralne.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2024r., podobnie jak w latach ubiegłych, dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Tabela 1. Ergonomiczne stanowisko pracy ucznia

OZNAKOWANIE MEBLI WG PN-EN 1729-1:2016								
Numeracja	0	1	2	3	4	5	6	7
Kolor	biały	pomarańczowy	fioletowy	żółty	czerwony	zielony	niebieski	brązowy
Wysokość ciała w mm (bez butów)	800-950	930-1160	1080-1210	1190-1420	1330-1590	1460-1765	1590-1880	1740-2070
Wysokość podkolanowa w mm (bez butów)	200-250	250-280	280-315	315-355	355-405	405-435	435-485	485+
Wysokość siedziska w mm +/-10	210	260	310	350	380	430	460	510
Wysokość płyty roboczej w mm +/-20	400	460	530	590	640	710	760	820

Źródło: <https://www.gov.pl/web/psse-chelm/ergonomiczne-stanowisko-pracy-ucznia>

W zakresie ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych skontrolowano 9 placówek, w tym 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe oraz 2 zespoły szkół. Ogółem badaniem objęto 852 stanowiska pracy (54 oddziały).

Nieprawidłowości stwierdzono w 3 ocenionych placówkach, w 5 oddziałach na 14 stanowiskach pracy. Wydano zalecenia pokontrolne.

Stwierdzono, iż meble edukacyjne w pozostałych 6 skontrolowanych placówkach były odpowiednio oznakowane, dostosowane do wzrostu dzieci/młodzieży i prawidłowo zestawione.

Zdjęcie 12-13. Dostosowanie mebli w przedszkolu

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

W 2024 roku, wzorem lat ubiegłych, ponownie sprawdzono możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych oraz dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewnia się możliwość pozostawienia w placówce części podręczników i przyborów szkolnych. Wyznaczonym miejscem na ten cel były indywidualnie przyporządkowane szafki w korytarzach szkolnych lub wyznaczone miejsca (np. półki lub szuflady w szafach w salach lekcyjnych).

Kontynuując akcję „tornistry” w 2024r. przeprowadzono w szkołach podstawowych kontrole sprawdzające obciążenie uczniów wagą tornistrów. Celem tego przedsięwzięcia była edukacja prozdrowotna, ukierunkowana na profilaktykę wad postawy.

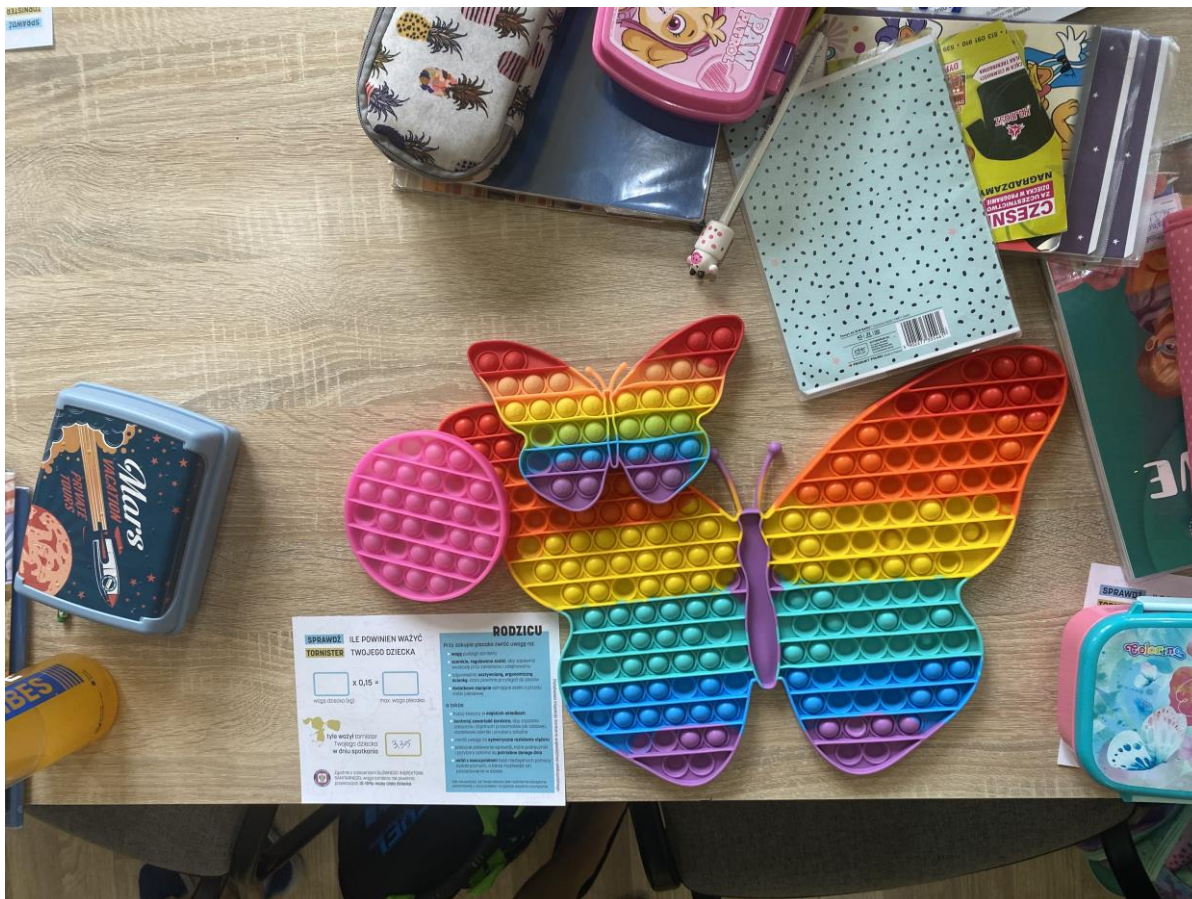
Akcja po raz kolejny cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy wykazywali zainteresowanie tematem, chętnie odpowiadali na zadawane pytania oraz sami proponowali rozwiązania, które mogłyby pomóc odciążyć ich kręgosłupy. Wśród pomysłów znalazło się

m.in. zostawianie strojów do WF w szafkach i niezabieranie ich codziennie do domu lub przynajmniej zostawianie w szkole obuwia sportowego.

Podczas kontroli przypominano uczniom, aby szykując plecaki do szkoły codziennie sprawdzali ich zawartość, pozbywali się śmieci i nie zabierali niepotrzebnych rzeczy, równomiernie rozkładali książki i zeszyty, śniadanie pakowali do lekkich śniadaniówek i torebek i nie nosili dużych butelek z napojami. Zauważono, że bardzo często uczniowie zabierają stroje do w-f do plecaków, noszą zabawki, natomiast dziewczęta zabierają do szkoły kosmetyki oraz szczotki do włosów. Niestety plecaki często zawierają sporo śmieci.

Zdjęcie 14-15. Akcja „tornistry” w szkołach podstawowych

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Skontrolowano w tym zakresie **11 placówek**. Badaniem objęto **1500 uczniów w 86 oddziałach szkół podstawowych**. Dokonano pomiaru masy ciała uczniów oraz ich tornistrów (pustych oraz z zawartością).

Przeciążone tornistry/plecaki noszone przez dzieci są obok braku aktywności fizycznej jednym z czynników wpływających na występowanie wad postawy i bólu kręgosłupa. Waga tornistra szkolnego nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. W wyniku kontroli **u 211 uczniów odnotowano wagę tornistra szkolnego powyżej 15% masy ciała**, co stanowiło ponad 14% przebadanych uczniów (14,1%).

Należy zauważyć, iż na wagę tornistra z zawartością nie składa się tylko waga pustego tornistra i waga podręczników, zeszytów i zeszytów ćwiczeń. Podczas prowadzonych badań zwrócono uwagę na czynniki wpływające na znaczne obciążenie uczniów ciężarem tornistrów, do których należały: brak kontroli ze strony rodziców, co do wyposażenia tornistrów, zabieranie zbędnych przedmiotów jak zabawki czy gry, dodatkowe piórniki, książki i podwójne przybory szkolne, plastikowe śniadaniówki oraz metalowe bidony czy ozdabianie tornistrów popularnymi wśród dzieci brelokami a także śmieci.

Zalecenia oraz wnioski z przeprowadzonej akcji przekazano dyrektorom kontrolowanych placówek.

W wyniku prowadzonego nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania stwierdzono, że dyrektorzy placówek dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia właściwej higieny w tym zakresie.

7. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowo – wychowawczymi dokonano oceny posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble oraz urządzenia i sprzęt sportowy.

Wyniki kontroli wykazały, iż wszystkie 32 spośród skontrolowanych w tym zakresie placówek posiadało certyfikowane meble (były to meble zakupione po 1997r.).

Wyposażenie placówek szkolnych w meble certyfikowane (odsetek mebli z certyfikatami):

- ✓ 30 placówek – 100%,
- ✓ 1 placówka – powyżej 50%,
- ✓ 1 placówka - do 50%.

Zdjęcie 16. Wyposażenie sali lekcyjnej w szkole podstawowej (przygotowanie placówki do nowego roku szkolnego)

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

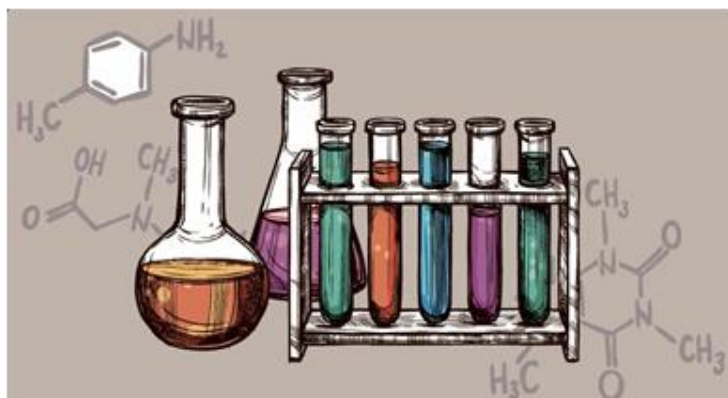
Placówki te posiadały również certyfikaty na urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony po 1997r. Na 23 skontrolowanych w tym zakresie placówek, w 19 placówkach odsetek urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami wynosił 100%, w 1 placówce – powyżej 50% oraz w 3 placówkach – do 50%.

Nie odnotowano placówek, w których stwierdzono wyłącznie urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997r.

8. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru w szkolnych pracowniach chemicznych na terenie powiatu gostyńskiego dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin.

Zwracano uwagę m.in. na sposób przechowywania, posiadanie kart charakterystyki

i aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin, właściwe oznakowanie, wyposażenie w środki ochrony indywidualnej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, posiadały wymagane karty charakterystyki, przestrzegano również wymogów w zakresie bhp.

9. Dożywianie dzieci i młodzieży

Właściwe żywienie dzieci i młodzieży, to podstawowy warunek rozwoju fizycznego i umysłowego, warunkującym ich prawidłowy wzrost i rozwój. Polegać powinno na dostarczeniu wszystkich niezbędnych składników odżywczych w kilku dziennych posiłkach oraz w odpowiednich proporcjach i ilościach.

W 2024 roku na terenie powiatu gostyńskiego dożywianie dzieci prowadzono w 14 skontrolowanych w tym zakresie placówkach, w tym w 11 szkołach podstawowych oraz 3 zespołach szkół. Z ciepłych posiłków obiadowych skorzystało 1 081 uczniów.

5 placówek przygotowywało posiłki na miejscu, natomiast 9 zapewniło posiłki dowożone w formie cateringu. Z posiłków dofinansowanych w 2024r. skorzystało 79 uczniów. Napój w formie herbaty/wody/soku dla 1 546 uczniów zapewniło 8 szkół (w tym 1 zespół). W skontrolowanych placówkach nie organizowano śniadań szkolnych.

10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie wypoczynku zimowego i letniego pełniono nadzór nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pobytu uczestników. Mając na uwadze położenie geograficzne powiatu gostyńskiego stwierdzono, że nadal, tak jak w latach ubiegłych, najbardziej popularną formą wypoczynku jest wypoczynek w miejscu zamieszkania - półkolonie.

W roku 2024 na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano ogółem 28 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN), w tym 8 turnusów wypoczynku zimowego i 20 turnusów wypoczynku letniego. Skontrolowane zostało 4 turnusy w czasie trwania zimowego i 8 turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, na których wypoczywało łącznie 569 uczestników.

Tabela 1. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2023-2024

Rodzaj placówek	Rok 2023			Rok 2024		
	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
Wypoczynek zimowy	8	4	100	8	4	120
Wypoczynek letni	20	8	290	20	9	449
Razem	28	12	390	28	13	569

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż placówki wypoczynku zostały przygotowane właściwie, wszystkie turnusy były zgłoszone do Kuratorium Oświaty i uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności a ich organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas trwania wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpiły przypadki organizacji tzw. „dzikich” placówek.

11. Postępowanie administracyjne

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał **1 decyzję płatniczą** oraz **2 decyzje administracyjne (merytoryczne)**, w tym 1 decyzję w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych w żłobku oraz 1 decyzję merytoryczną w szkole podstawowej funkcjonującej samodzielnie.

Decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w szkole podstawowej dotyczyła doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sufitów, ścian oraz posadzek w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla uczniów, zlokalizowanych na parterze, I oraz II piętrze budynku oraz wymiany armatury oraz drzwi w toaletach.

W analizowanym okresie nie nałożono mandatów karnych.

12. Podsumowanie

W wyniku prowadzonego w 2024 roku nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo – wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić, iż:

1. Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych oceniono jako dobry.
2. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.
3. Nadal odnotowuje się nieprawidłowy stan sanitarny w zakresie liczby oddziałów posiadających rozkłady lekcji ułożone niezgodnie z zasadami higieny. Poinformowano dyrektorów kontrolowanych placówek o konieczności podejmowania działań zmierzających do poprawy stanu higieny procesu nauczania – uczenia się.
4. Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów w placówkach są właściwe.

5. We wszystkich skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych uczniowie mają zapewniony dostęp do bieżącej, ciepłej wody w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych.
6. We wszystkich skontrolowanych szkołach uczniowie mają możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach.
7. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, wykazała, iż u 211 uczniów odnotowano wagę tornistra szkolnego powyżej 15% masy ciała – co stanowiło ponad 14% badanych. Podczas prowadzonych badań zwrócono uwagę na czynniki wpływające na znaczne obciążenie uczniów ciężarem tornistrów a zalecenia w zakresie poprawy zaistniałej sytuacji przekazano dyrektorom kontrolowanych placówek.
8. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom opiekę w zakresie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.
Zaledwie w 2 skontrolowanych placówkach – szkoły podstawowe - zapewniono opiekę stomatologiczną w gabinecie zlokalizowanym w szkole. W jednym zespole szkół (zespół szkolno-przedszkolny) opiekę stomatologiczną zorganizowano w oparciu o dentobus.
9. Placówki wypoczynku dla dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo.
10. Dyrektorzy placówek byli zapoznani z wytycznymi zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego GIS dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
11. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w szkołach.
12. W ramach promocji zdrowia, w trakcie prowadzonego nadzoru bieżącego w placówkach oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, przeprowadzono ocenę sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Wszystkie skontrolowane placówki prawidłowo realizują przepisy ustawy.

STAN SANITARNY

ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

1. Zakres nadzoru

Do zadań Sekcji Higieny Żywności i Żywienia należy:

- ✓ sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i obrotu środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ prowadzenie postępowań po otrzymaniu powiadomień w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach (RASFF),
- ✓ nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością poprzez realizację „Planu pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla powiatu gostyńskiego”,
- ✓ ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- ✓ wydawanie certyfikatów spełnienia wymagań jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granice Unii Europejskiej.

W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 1045 zakładów produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w tym:

- ✓ 357 zakładów produkcji żywności,
- ✓ 474 zakładów obrotu żywnością,
- ✓ 105 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego,
- ✓ 89 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ✓ 9 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W trakcie roku skontrolowano 301 zakładów. W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 379 kontroli sanitarnych, w tym 20 kontroli interwencyjnych, podejmowanych w związku ze składanymi interwencjami konsumentów dotyczącymi jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, warunków przygotowywania żywności, a także zgłaszane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu powiadomienia

w ramach systemu RASFF. Dodatkowo na wniosek przedsiębiorców przeprowadzono 228 granicznych kontroli żywności z importu lub przeznaczonych do krajów trzecich.

W związku z nieprawidłowym stanem sanitarno-technicznym zakładów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2024 r. wydał 10 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie ich do prawidłowego stanu sanitarno – technicznego.

W stosunku do osób winnych zaniedbań higienicznych w nadzorowanych zakładach, nałożono 19 mandatów karnych na kwotę 6650 zł.

Na wniosek przedsiębiorców rozpoczynających działalność, w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego w 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 58 decyzji zatwierdzających.

Działalność administracyjno-represyjną z podziałem na poszczególne grupy obiektów przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1 Działalność administracyjno-represyjna z podziałem na poszczególne grupy obiektów.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego	Liczba i kwota nałożonych mandatów karnych	Liczba obiektów wysokiego ryzyka
Obiekty produkcji żywności	74	56	2	2/800 zł	26
Producenci pierwotni żywności (gospodarstwa rolne)	283	20	0	0	143
Obiekty obrotu żywnością	475	217	6	12/4250 zł	3
Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	105	49	1	4/1200 zł	1

Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	89	36	1	1/400 zł	1
Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	19	1	0	0	0
Razem	1049	379	10	19/6650 zł	174

Tabela 2. Liczba skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2024 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji.

L.p.	Grupy zakładów żywności i żywienia	liczba zakładów w ewidencji	liczba zakładów skontrolowanych
1.	Automaty do lodów	13	8
2.	Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	2	2
3.	Piekarnie	13	9
4.	Ciastkarnie	15	8
5.	Przetwórnice owocowo-warzywne	7	4
6.	Zakłady garmazeryjne	1	1
7.	Wytwórnice makaronów	3	2
8.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	0
9.	Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	2	0
10.	Wytwórnice suplementów diety	1	0
11.	Cukrownie	1	1
12.	Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	283	16
13.	Producenci żywności w warunkach domowych	6	2
14.	Inne wytwórnice żywności	9	6
15.	Sklepy spożywcze	235	82
16.	Kioski	7	3

17.	Apteki	22	1
18.	Magazyny hurtowe	16	9
19.	Obiekty ruchome i tymczasowe	41	15
20.	Inne obiekty obrotu żywnością	142	59
21.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	105	42
	w tym zakłady małej gastronomii	73	29
22.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	89	28
23.	Zakłady usług cateringowych	4	2
24.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	9	0
25.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	10	1

2. Najbardziej znaczące grupy obiektów żywnościowo-żywnieniowych

2.1. Sklepy spożywcze

W 2024 r. funkcjonowało 235 sklepów spożywczych, w tym 1 supermarket.

Skontrolowano 82 sklepy spożywcze, w których przeprowadzono 116 kontroli, w tym 11 interwencyjnych, w związku ze zgłoszeniami konsumentów dotyczących niewłaściwych warunków sprzedaży środków spożywczych oraz ich jakości.

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- ✓ występowanie w obrocie środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości,
- ✓ brak oznakowania sprzedawanych produktów spożywczych,
- ✓ zły stan sanitarno-techniczny i sanitarno – higieniczny pomieszczeń i wyposażenia sklepów,
- ✓ brak stosowania w praktyce instrukcji GHP/GMP.

W związku z ww. nieprawidłowościami nałożono 10 mandatów na kwotę 3900 zł oraz wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie ścian, sufitów, podłogi oraz wyposażenia do prawidłowego stanu sanitarno – technicznego, udroźnienia urządzeń sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych rekontroli obiektów stwierdzano wykonanie nakazów nałożonych decyzjami.

W związku z nieprawidłowym oznakowaniem produktów wprowadzanych do obrotu przez jednego z przedsiębiorców stwierdzonym podczas kontroli w zakładzie w 2022 r.,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu złożył 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej.

2.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

W grupie tej sklasyfikowane są zakłady takie jak: restauracje, kawiarnie, a także puby, bary, pizzerie czy obiekty ruchome jak przyczepy gastronomiczne, które zaliczane są do zakładów małej gastronomii, a w których produkcja posiłków prowadzona jest w oparciu o półprodukty i produkty gotowe.

Na terenie powiatu gostyńskiego działało 105 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 58 zakładów małej gastronomii oraz 15 zakładów małej gastronomii w obiektach ruchomych lub tymczasowych. W trakcie roku skontrolowano 42 zakłady.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- ✓ brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów oraz jego wyposażenia,
- ✓ brak stosowania zasad higieny GHP i GMP na zasadach sytemu HACCP,
- ✓ brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed owadami,
- ✓ niewłaściwy stan sanitarno – techniczny ścian oraz sufitów w pomieszczeniach w których prowadzone były prace związane z przygotowaniem żywności.

Na osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1200 zł, z czego 3 mandaty na kwotę 800 zł w zakładach małej gastronomii.

Ponadto w związku z stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami w zakresie złego stanu sanitarno- technicznego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną nakazującą doprowadzanie do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń żywnościowych.

W wyniku przeprowadzonych rekontroli zakładów stwierdzano usunięcie nieprawidłowości.

2.3. Automaty do lodów

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przeprowadził 12 kontroli automatów do lodów. Przeprowadzone były bieżące kontrole sanitarne oraz kontrole związane z poborem prób zgodnie z planem na 2024 r. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, jednak wg. przeprowadzonych badań lodów zakwestionowano ich jakość pod kątem liczby bakterii Enterobacteriaceae świadczących o niewłaściwej higienie procesu produkcji lodów z automatu. Przedsiębiorca po otrzymaniu

wyników badań wstrzymał działalność punktu do czasu przeprowadzenia działań korygujących i przedstawienia wyników badań zgodnych z wymaganiami.

2.4. Piekarnie i ciastkarnie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nadzorował 13 piekarni i 15 ciastkarni. W trakcie roku skontrolowanych zostało 7 piekarni i 9 ciastkarni, w których w sumie przeprowadzono 18 kontroli. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno – higienicznego na właściciela 1 zakładu prowadzącego jednocześnie działalność piekarniczo – cukierniczą nałożono mandat karny na kwotę 400zł. Ponadto w przypadku 1 zakładu prowadzącego działalność cukierniczą wydano decyzję nakazującą doprowadzenia ścian, podłóg do prawidłowego stanu sanitarno – technicznego oraz opracowanie harmonogramu badań właścicielskich i przeprowadzenia badań produkowanych wyrobów.

2.5. Przetwórnice owocowo-warzywne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przeprowadził kontrole w 4 przetwórnicach owocowo – warzywnych. W wyniku których w 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot.:

- ✓ niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego powierzchni zakładu oraz jego wyposażenia,
- ✓ braku higieny podczas przechowywania środków spożywczych,
- ✓ odmowy właściciela zakładu wskazania dostawców surowców i odbiorców wyrobów gotowych.

W związku z stwierdzonymi uchybieniami dot. braku higieny w zakładzie na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 400 zł. Ponadto wydano decyzję nakazującą doprowadzenie zakładu do prawidłowego stanu sanitarno – technicznego. W wyniku przeprowadzonych rekontroli stwierdzano usunięcie uchybień.

Ponadto właściciela jednego z zakładów zobowiązano do przedstawienia listy dostawców i odbiorców.

2.6. Inne wytwórnie żywności

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 9 zakładów z tej grupy tj: wytwórnie wafli suchych, zakład produkcji żywności gotowej oraz zakłady mięsne prowadzące działalność marginalną, lokalną i ograniczoną dla konsumenta końcowego.

W 2024 r. skontrolowano 6 zakładów. W 1 z zakładów skontrolowanym w związku z złożonym wnioskiem o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno – techniczny i wydano decyzję odmowy zatwierdzenia zakładu. Po usunięciu uchybień zakład ponownie skontrolowano i dokonano jego zatwierdzenia.

2.7. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie, RHD

Obowiązujące przepisy prawa z zakresu bezpieczeństwa żywności zobowiązują przedsiębiorców trudniących się produkcją pierwotną – podstawową żywności pochodzenia roślinnego do uzyskania wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działalność w zakresie produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego nie wymaga zatwierdzenia zakładu, a jedynie rejestracji, w związku z czym podmiot działający na rynku spożywczym: producent – rolnik, ogrodnik, sadownik, producent pieczarek i innych płodów rolnych zobowiązany jest do złożenia wniosku do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wpis do rejestru zakładów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów prowadzących produkcję pierwotną lub sprzedaż bezpośrednią, które to zaświadczenie winno być jedną z podstaw do odbioru płodów rolnych. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2024 znajdowało się 282 producentów pierwotnych, prowadzących równocześnie dostawy bezpośrednie produkowanych płodów rolnych.

W trakcie roku skontrolowano 17 gospodarstw rolnych, z czego 2 kontrole zrealizowano w ramach „Planu Działania na 2024 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin Nasiennictwa, Oddział w Gostyniu. We wszystkich skontrolowanych gospodarstwach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP). Podczas kontroli sprawdzano jakość wody stosowanej do uprawy i mycia owoców i warzyw na wszystkich etapach produkcji pierwotnej oraz na stosowanie odpowiednich metod nawożenia. Sprawdzano dostęp pracowników do toalet i urządzeń do mycia rąk,

higienę zatrudnionego personelu, czystość i jakość stosowanego sprzętu i stanowisk pracy, czystość opakowań, kontrolę odpowiednich szkoleń, przestrzeganie przez przedsiębiorców obowiązku identyfikowalności /śledzenia surowców i produktów, wykonywanie badań właścicielskich uprawianych owoców i warzyw.

W wyniku prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W kontrolowanych gospodarstwach pobrano 5 próbek do badań w zakresie obecności azotanów, pozostałości metali szkodliwych dla zdrowia i pozostałości pestycydów.

Badane próbki nie zostały zakwestionowane.

Ponadto pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdował się 1 producent pierwotny prowadzący równocześnie Rolniczy Handel Detaliczny, w zakresie wypieku chleba w oparciu o surowce pochodzące z własnych upraw. Podczas kontroli przeprowadzonej w roku 2024, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.7. Magazyny hurtowe

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało 16 magazynów hurtowych, w tym 3 hurtownie suplementów diety.

Skontrolowano 9 obiektów, w których łącznie przeprowadzono 17 kontroli. Kontrole dotyczyły bieżącej działalności obiektów oraz prowadzone były kontrole tematyczne w zakresie pochodzenia owoców i warzyw znajdujących się w obrocie. W trakcie kontroli pobrano 6 próbek importowanych owoców i warzyw w zakresie pozostałości pestycydów.

Podczas 1 z kontroli obiektu magazynowo – suszarniczego stwierdzono brak dokumentacji w zakresie GHP na zasadach systemu HACCP. Przedsiębiorca przedstawił opracowane procedury w terminie ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gostyniu.

W 1 magazynie suplementów diety przeprowadzono 5 kontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne w zakresie oznakowania i prezentacji suplementów diety. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w sposobie reklamy i prezentacji oferowanych do sprzedaży produktów za pośrednictwem strony internetowej oraz mediów społecznościowych. W związku z tym wydano decyzję nakazującą dostosowanie sposobu prezentacji i reklamy suplementów diety zamieszczonych na portalu społecznościowym Facebook do obowiązujących przepisów prawa. W wyniku kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie obowiązków wynikających z decyzji nakazującej, jednakże nadal niewłaściwy był sposób prezentacji 1 z produktów. Przedsiębiorca poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu o zakończeniu działalności w zakresie obrotu

suplementami diety, a zarządzanie stroną internetową oraz mediami społecznościowymi przejęła spółka prowadząca działalność na terenie Słowacji.

O powyższym poinformowano Głównego Inspektora Sanitarnego.

2.8. Obiekty ruchome i tymczasowe

W 2024 r. funkcjonowało 41 obiektów ruchomych i tymczasowych.

Skontrolowano 15 obiektów, w których przeprowadzono 18 kontroli. Podczas kontroli 2 obiektów ruchomych zarejestrowanych poza terenem powiatu gostyńskiego, ale prowadzących handel na targowisku w Gostyniu stwierdzono brak wdrażania procedur GHP, brak bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych oferowanych do sprzedaży. W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami na osoby odpowiedzialne nałożono 2 mandaty karne na kwotę 350 zł. Ponadto informację o stwierdzonych nieprawidłowościach przekazano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wolsztynie oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Śremie właściwych ze względu na miejsce prowadzenia działalności dla kontrolowanych podmiotów.

2.9. Inne obiekty obrotu żywnością

Do grupy innych obiektów obrotu żywnością zaliczamy: sklepy na stacjach paliw, sklepy medyczne, sklepy zielarskie, sklepy drogerijne, sklepy sportowe, automaty dystrybucyjne z napojami i środkami spożywczymi w opakowaniach jednostkowych, sklepy prowadzące równocześnie sprzedaż środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz firmy transportowe. W obiektach tej grupy przeprowadzonych zostało 17 kontroli. W wyniku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.10. Kioski spożywcze

Na terenie powiatu gostyńskiego kioski spożywcze znajdują się w placówkach szkolnych. W obiektach z tej grupy przeprowadzone zostały 3 kontrole w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.11. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nadzorował 89 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego tj. stołówki pracownicze, bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, stołówki w żłobkach, szkołach i przedszkolach, internacie oraz domach dziecka i młodzieży.

W 2024 r. skontrolowano łącznie 28 obiektów. W większości obiektów stan sanitarno – techniczny oraz higieniczny nie budził zastrzeżeń, a działalność prowadzona była w oparciu o opracowane i wdrożone instrukcje GHP/GMP na zasadach systemu HACCP.

W wyniku kontroli sanitarnej pomieszczeń kuchennych jednego z domów opieki seniora, stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny ścian w pomieszczeniach oraz znajdującego się w nich wyposażenia. Ponadto w obiekcie brak był dokumentacji w zakresie dobrych praktyk higienicznych na zasadach systemu HACCP.

W związku z stwierdzonymi uchybieniami dyrektora placówki ukarano mandatem karnym oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. W wyniku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie obowiązków decyzji.

3. Stan sanitarny środków transportu

W roku 2024 skontrolowano 43 środki transportu, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości. Wymienione wyżej kontrole przeprowadzone zostały w związku z złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o zatwierdzenie środków transportu do przewozu środków spożywczych. Przedstawione do kontroli pojazdy, w tym głównie samochody chłodnie, naczepy do przewozu środków spożywczych opakowanych lub cysterny do przewozu artykułów sypkich, spełniały wymagania sanitarne.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2024 r.” dla powiatu gostyńskiego, „Planu działania na 2024 r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” oraz programu badania pozostałości pestycydów w żywności importowanej realizowanego we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (program 500 próbek), pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia pobrali łącznie

159 próbek żywności. W ramach „Planu działania na 2024 r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, do badań w ramach urzędowej kontroli żywności, pobrano 2 próbki tj. „Sałata świeża TORPEDO” oraz „Truskawki świeże AZJA” w kierunku zawartości azotanów oraz w kierunku zawartości metali szkodliwych dla zdrowia (kadm, ołów), natomiast w związku z realizacją „Programu 500 próbek” pobrano do badań 2 próbki w kierunku pozostałości pestycydów, które zostały przekazane do Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Ponadto w ramach wzmożonej kontroli giełd, targowisk i magazynów owoców i warzyw pobrano 3 próbki warzyw i owoców tj. pomidorki Cherry, borówki, śliwki, do badań w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia (badania wykonywane były w Laboratorium Badania Żywności i Powietrza Działu Laboratoryjnego WSSE w Poznaniu) oraz pozostałości pestycydów (badania przeprowadzone zostały w laboratorium Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu). W 2024 r. nie zakwestionowano próbek w zakresie badań fizyko-chemicznych, natomiast 5 próbek lodów z automatu pobranych do badań w kierunku mikrobiologicznym zostało zakwestionowanych z powodu wykrycia w nich liczby bakterii Enterobacteriaceae w ilości niespełniającej wymagań rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania z badań Państwowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu poinformował właścicielkę punktu produkcji i sprzedaży lodów, w którym pobrano próbkę o konieczności podjęcia działań naprawczych, dla ochrony zdrowia konsumentów takich jak: wyłączenie z użytkowania automatu do lodów, z którego pobrane zostały próbki, poprawa higieny produkcji oraz ponowne badanie produkowanych lodów. Właścicielka punktu zastosowała się do zaleceń i przedstawiła wyniki badań zgodne z wymaganiami.

W trakcie roku 69 próbek środków spożywczych, badanych w zakresie mikrobiologii i fizyko – chemii, oceniono również pod kątem ich oznakowania. Ponadto pobrano 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia medycznego wyłącznie do oceny ich oznakowania. 5 spośród ocenianych próbek zostało zakwestionowanych ze względu na dodatkową treść na etykiecie sugerującą konsumentowi wyjątkowe właściwości ocenianej wody mineralnej. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu przekazał informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach do Inspekcji Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych w Tychach właściwej ze względu na siedzibę dystrybutora.

Wykres 1. Badania próbek wg. kierunków

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu polegała również na sprawowaniu nadzoru nad importem i eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. W 2024 r. przeprowadzono 228 kontroli granicznych, w wyniku których wydano 96 pozwoleń dopuszczenia do obrotu na terenie RP oraz 132 świadectw dla środków spożywczych przeznaczonych do krajów trzecich. Łącznie oceniono 405 partii żywności.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu pełni nadzór nad wytwórniami oraz miejscami obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W zakresie nadzoru nad opakowaniami do kontaktu z żywnością nieprawidłowości nie stwierdzono. Bezpieczeństwo wielorazowych bądź jednorazowych opakowań do żywności z tworzyw sztucznych wchodzi też w zakres przeprowadzanych urzędowych kontroli obiektów, które z nich korzystają, tj. sklepów, punktów małej gastronomii, ogródków wiedeńskich. Wszystkie partie opakowań skontrolowane w zakładach

gastronomicznych i punktach obrotu posiadały wymagane oznakowania bądź symbole wskazujące na ich przydatność do kontaktu z żywnością.

Do badań pobrano 3 asortymenty wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Wyniki nie były kwestionowane.

6. Kontrole weekendowe

Kontrole w dni wolne od pracy przeprowadzane były przez pracowników Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w okresie od 22.06.2024 r. do 30.09.2024 r. w związku z wzmożonym nadzorem sanitarnym obiektów w okresie wakacyjnym. Łącznie przeprowadzono 31 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, zakładach małej gastronomii, w tym ruchomych i tymczasowych oraz sklepach na stacjach paliw i w punktach sprzedaży lodów.

W 3 skontrolowanych obiektach stwierdzono występowanie uchybień polegających na niewłaściwym stanie sanitarno-higienicznym zakładu, w związku z czym na 3 osoby odpowiedzialne nałożono mandaty karne na łączną kwotę 900 zł. W 1 obiekcie stwierdzono brak aktualnych wyników badań wody używanej podczas przygotowania żywności.

W wyniku przeprowadzonych w zakładach rekontroli stwierdzano niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

7. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

Informacje o produktach żywnościowych, które nie spełniają wymagań obowiązujących przepisów prawnych i stanowią równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów tutejszy organ otrzymuje w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (system RASFF). Łącznie w 2024 roku otrzymano 15 powiadomień w ramach systemu RASFF, z czego 2 dotyczyły producentów z powiatu gostyńskiego. Otrzymane powiadomienia wskazujące na występujące zagrożenie dla zdrowia zarówno w środkach spożywczych, jak i materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością, stanowiło każdorazowo podstawę do podjęcia natychmiastowych postępowań wyjaśniających. Realizowano je poprzez przeprowadzenie kontroli sanitarnych we wskazanych w listach dystrybucyjnych obiektach lub poprzez kontakt telefoniczny czy e-mailowy. W wyniku prowadzonych działań kwestionowane produkty wycofywane były z rynku.

8. Ocena sposobu żywienia

W ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia prowadzili nadzór nad jakością posiłków.

W jednostkach systemu oświaty jadłospisy zostały ocenione pod kątem zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154). Wszystkie oceniane jadłospisy w szkołach i przedszkolach ocenione zostały jako prawidłowe.

Natomiast ocenę sposobu żywienia w szpitalach przeprowadzono według Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków, opracowanego przez Instytut Żywności i Żywienia. W wyniku przeprowadzonych ocen badane jadłospisy uznane zostały jako prawidłowe. W szpitalach realizowano program „Dobry posiłek” w ramach którego zwiększono liczbę podawanych posiłków w ciągu dnia, co przyczyniło się do poprawy jakości żywienia pacjentów.

Nie wniesiono uwag też do sposobu żywienia i jakości posiłków podawanych w domach pomocy społecznej.

9. Współpraca z innymi jednostkami

W ramach prowadzonego nadzoru prowadzono ścisłą współpracę z innymi jednostkami kontrolnymi tj. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa – Oddział w Gostyniu oraz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gostyniu. Ponadto ze Stowarzyszeniem Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego zorganizowane zostały dwa stacjonarne spotkania szkoleniowe. Pierwsze, skierowane do przedsiębiorców i pracowników gastronomii, obiektów obrotu żywnością oraz zakładów produkcyjnych, obejmowało temat stosowania zasad GHP, GMP oraz systemu HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością. Drugie spotkanie, pt.: „Znakowanie żywności na podstawie obowiązujących przepisów prawa żywnościowego”, było skierowane przede wszystkim do producentów żywności, technologów żywności odpowiedzialnych za przygotowanie etykiet środków spożywczych, a także do właścicieli i pracowników sklepów spożywczych i zakładów żywienia zbiorowego.

Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia brali też udział w akcjach edukacyjnych promujących zdrowy oraz aktywny tryb życia na pikniku pn. „Wielkopolska Ofensywa

Rowerowa 2024” oraz na „Wodnym Evencie Ekologicznym w Gostyniu” na którym prezentowano zagadnienia dotyczące bezpiecznego grzybobrania.

10. Podsumowanie

1. Stan sanitarny obiektów nadzorowanych jest bardzo zróżnicowany. Najwięcej nieprawidłowości stwierdza się w miejscach obrotu żywnością oraz w obiektach żywienia zbiorowego otwartego.
2. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa żywności niezbędne jest nadzorowanie wdrażania zasad GHP i GMP oraz procedur systemu HACCP.
3. Zwiększenie świadomości osób odpowiedzialnych za żywienie w jednostkach oświaty oraz szpitalach wpływa na poprawę ich jakości.
4. Znajdująca się w obrocie handlowym, jak również produkowana na nadzorowanym terenie żywność, jest bezpieczna dla zdrowia, na co wskazują przeprowadzane badania laboratoryjne oraz brak wystąpienia zatruc pokarmowych.
5. Prowadzone działania oświatowe oraz wspólne kontrole z innymi jednostkami mają istotny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa żywności na nadzorowanym terenie.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Informacje wstępne

Działania w zakresie promocji zdrowia, podejmowane w 2024 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gostyniu, wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gostyńskiego.

Prowadzone prozdrowotne działania profilaktyczne miały na celu kształtowanie w społeczeństwie postaw i zachowań zdrowotnych, aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie zagrożeń zdrowotnych.

Dominujące problemy zdrowotne społeczeństwa, problemy środowiska szkolnego skłaniały do realizacji długofalowych programów edukacyjnych, akcji specjalnych i innych działań.

W roku 2024 realizowano i koordynowano działania w zakresie następujących zagadnień:

- ✓ promowania zdrowego stylu życia – głównie aktywności fizycznej,
- ✓ profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- ✓ profilaktyki chorób zakaźnych,
- ✓ profilaktyki w zakresie chorób nowotworowych,
- ✓ promowania racjonalnego odżywiania,
- ✓ profilaktyki uzależnień,
- ✓ profilaktyki grypy.

2. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych

2.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny propagujący zdrowy styl życia wśród młodzieży szkolnej o unikalnym dwukierunkowym podejściu: promującym

zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Odbiorcami programu są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych. Działania programowe kierowane są również do rodziców, ponieważ to oni wywierają decydujący wpływ na wzorce zachowań swoich dzieci. Program realizowany jest metodą projektu, dzięki czemu wykracza poza podstawę programową i programy nauczania szkoły.

W roku szkolnym 2023/2024 placówki realizowały już XVII edycję programu. W powiecie gostyńskim, kontynuację działań prozdrowotnych dzieci i młodzieży podjęto w 9 placówkach (szkół podstawowych). W programie udział wzięło 840 uczniów. Do realizacji programu szkoły otrzymały materiały edukacyjne: poradniki, broszurki, plakaty. W roku szkolnym 2024/2025 trwa XVIII edycja programu.

Z pośród wszystkich szkół podstawowych w powiecie gostyńskim, dwie placówki uczestniczyły w Konkursie wiedzy o zdrowym stylu życia w roku szkolnym 2023/2024, organizowanym w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!”.

2.2. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia 2024 r.

W 2024 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia – „**Moje zdrowie, moje prawo**”. Na całym świecie prawo milionów ludzi do zdrowia jest coraz bardziej zagrożone. Choroby i katastrofy są głównymi przyczynami śmierci i niepełnosprawności. Konflikty niszczą życie, powodując śmierć, ból, głód i cierpienie psychiczne. Spalanie paliw kopalnych powoduje jednocześnie kryzys klimatyczny i odbiera nam prawo do oddychania czystym powietrzem, a zanieczyszczenie powietrza w pomieszczeniach i na zewnątrz zabija życie co 5 sekund.

Temat przewodni obchodów Światowego Dnia Zdrowia w roku 2024 wybrano tak, aby bronić prawa każdego człowieka do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, godnych warunków mieszkania i pracy oraz wolności od dyskryminacji.

Najważniejsze informacje na temat Światowego Dnia Zdrowia 2024 r. przekazano do placówek oświatowych oraz umieszczono na profilu społecznościowym Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

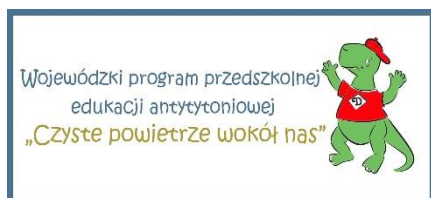
Dodatkowo w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli, wśród uczniów klas 7 i 8 odbyła się pogadanka na temat napojów energetycznych i skutków zdrowotnych ich używania. Natomiast, dla dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 1 w Gostyniu, przeprowadzono krótką prelekcję na temat higieny jamy ustnej.

2.3. Profilaktyka uzależnień

2.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W ramach promocji zdrowia Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje programy promujące profilaktykę tytoniową. Głównym celem podejmowanych działań jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy – palenie czynne i bierne.

Promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego realizowano poprzez programy antytytoniowe:

„Czyste powietrze wokół nas” to program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów, mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci

w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2023/2024 realizacja programu odbywała się w 27 placówkach, w tym: w 12 przedszkolach oraz 15 oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach na terenie powiatu gostyńskiego. Edukacją objęto 753 dzieci oraz ich rodziców.

„Bieg po zdrowie” – w roku szkolnym 2023/2024 trwała VII edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem

programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. W programie uczestniczyło 13 szkół podstawowych

z powiatu gostyńskiego. Edukacją objęto 317 uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców.

W ramach profilaktyki tytoniowej, w 2024 roku na terenie powiatu gostyńskiego obchodzony był również **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Nasze działania kierowane były dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zarówno osób niepalących, jak i palaczy biernych i czynnych.

Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja każdego roku. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu uczestniczyła w imprezie edukacyjno – zdrowotnej zorganizowanej przez Przedszkole Samorządowe „Pod Dębem” w Karolewie, przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Gostyniu. Ponadto, dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Borku Wlkp., zorganizowano prelekcję na temat szkodliwości palenia tytoniu i e-papierosów oraz wykonano pomiary poziomu tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Najważniejsze informacje, związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w roku 2024 umieszczono na profilu społecznościowym Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

Zdjęcie nr 1. Prelekcja w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Borku Wlkp. w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

W roku 2024, w powiecie gostyńskim **Światowy Dzień Rzucania Palenia** obchodzony pod hasłem „Rzuć, nie żałuj!”. W ramach obchodów tego święta, zorganizowano konkurs dla uczniów klas I-III szkół podstawowych z naszego powiatu, na logo akcji pt. "Rzuć, nie żałuj!". Zwycięskie logo zostało nadrukowane na fiszkach zapachowych, które zakupił Powiat Gostyński. Nagrody w konkursie zostały zakupione

również przez Powiat Gostyński oraz przez PSSE w Gostyniu. Fiszki zapachowe do aut, rozdawane były w trzeci czwartek listopada, podczas działań profilaktycznych. Kulminacja działań, w ramach Światowego Dnia Rzucania Palenia miała miejsce 28 listopada 2024 r. W tym dniu, przygotowano stoisko informacyjno-edukacyjnego w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Piaskach oraz przeprowadzono pogadankę dla uczniów i pracowników szkoły. Ponadto, wykonano pomiary poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera wśród pracowników szkoły. Również w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu, przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny wraz z możliwością wykonania badania poziomu tlenu węgla. Pomiary te, wykonywano również u kierowców na drogach powiatu gostyńskiego. Działania te, prowadzone były przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Gostyniu. Na profilu społecznościowym Facebook umieszczono relacje z obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w powiecie gostyńskim.

Zdjęcie nr 2. Laureaci konkursu „Rzuć, nie żałuj!”

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Zdjęcie nr 3-4. Punkt informacyjno-edukacyjny w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu oraz działania profilaktyczne wśród kierowców na drogach powiatu gostyńskiego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Również w 2024 roku zorganizowano szkolenie **Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra Tytoń**. Szkolenie odbyło się w Szkole Podstawowej im. Wandy Modlibowskiej w Sikorzynie. W szkoleniu udział wzięli uczniowie klas VII i VIII szkoły podstawowej, łącznie 10 uczniów. Uczestnicy szkolenia mieli możliwość wysłuchania wykładu oraz wzięcia udziału w warsztatach edukacyjnych dotyczących profilaktyki palenia tytoniu.

W roku 2024 zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu dla uczniów klas V szkół podstawowych, na komiks pt. „**Palić nie palić – oto jest pytanie?**”. Celem konkursu było propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od palenia tytoniu i używania e-papierosów; promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej. Do konkursu przystąpiło 52 uczniów, wszystkich klas V z terenu powiatu gostyńskiego. Na etap powiatowy konkursu nadesłano 9 prac konkursowych. Nagrody w etapie powiatowym ufundował Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu.

2.3.2. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne). Zadaniem programu jest edukacja i ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie powiatu gostyńskiego w programie uczestniczyło 176 uczniów z jednej szkoły ponadpodstawowej.

2.3.3 Panel dyskusyjny „Przeciwdziałanie uzależnieniom”

W poniedziałek 12 sierpnia 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu uczestniczył w **Panelu dyskusyjnym „Przeciwdziałanie uzależnieniom”**, który został zorganizowany w sali GOK „Hutnik” w Gostyniu przez Komendę Powiatową Policji w Gostyniu. Spotkanie było inauguracją działań profilaktyczno – edukacyjnych dotyczących uzależnień w powiecie gostyńskim.

Zdjęcie nr 5. Panel dyskusyjny „Przeciwdziałanie uzależnieniom”

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

2.4. Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu podejmowała działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne poprzez: przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia, czynności higieniczne i szczepienia ochronne, a także edukację społeczeństwa w zakresie dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń. W ramach profilaktyki chorób zakaźnych realizowano zagadnienia dotyczące problematyki zakażeń wirusem HIV, wirusem HCV, wirusem HPV, wszawicy, chorób przenoszonych przez kleszcze, jak również kontynuowano przedsięwzięcia w zakresie profilaktyki grypy.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu również organizowała, koordynowała i realizowała różnorodne działania informacyjno – edukacyjne w celu zapobiegania zakażeniom HIV, zgodnie z założeniami **Krajowego Programu Zwalczania AIDS**. Celem prowadzonych działań było upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

W ramach programu Powiatowa Stacja sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu zrealizowała następujące przedsięwzięcia: **Bezpieczne Walentynki, Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV, Światowy Dzień AIDS, konkurs „Nie daj szansy AIDS”**.

„Bezpieczne Walentynki 2024” obchodzone były na terenie powiatu gostyńskiego w szkołach ponadpodstawowych: Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu, Zespół Szkół Zawodowych w Gostyniu, Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu. Wśród uczniów przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjnych na temat HIV/AIDS oraz chorób zakaźnych przenoszonych drogą płciową (STD) oraz rozdano ulotki „STOP wirusom” – łącznie ok 200 osób. Dodatkowo umieszczono na profilu społecznościowym Facebook informacje nt. profilaktyki HIV/AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową.

Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV, ich celem jest przeszkolenie grupy młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Wyposażeni w wiedzę uczniowie przekazują wiedzę o HIV/AIDS wśród rówieśników poprzez „*edukację rówieśniczą*”. Projekt zrealizowano w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Krobi - przeszkolono 23 uczniów.

Zdjęcie nr 6. Szkolenie MLZ kontra HIV dla uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Krobi

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

„**Światowy Dzień AIDS** (1 grudnia 2024) obchodzony był pod hasłem przyjętym przez Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (UNAIDS): **WYBIERZ DROGĘ**. W ramach akcji, przeprowadzono jedną prelekcję dla uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu. Przygotowano również

punkt informacyjny z ulotkami nt. profilaktyki HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową – łączna liczba odbiorców ok. 50 osób. Dodatkowo zachęcono media lokalne, aby włączyły się do wspólnych działań. Na profilu społecznościowym Facebook umieszczono informację o obchodach Światowego Dnia AIDS i zachęcono odbiorców do włączenia się do akcji, poprzez przypięcie do ubrania Czerwonej Kokardki – symbolu solidarności z osobami żyjącymi z HIV, chorymi na AIDS i ich rodzinami/ bliskimi.

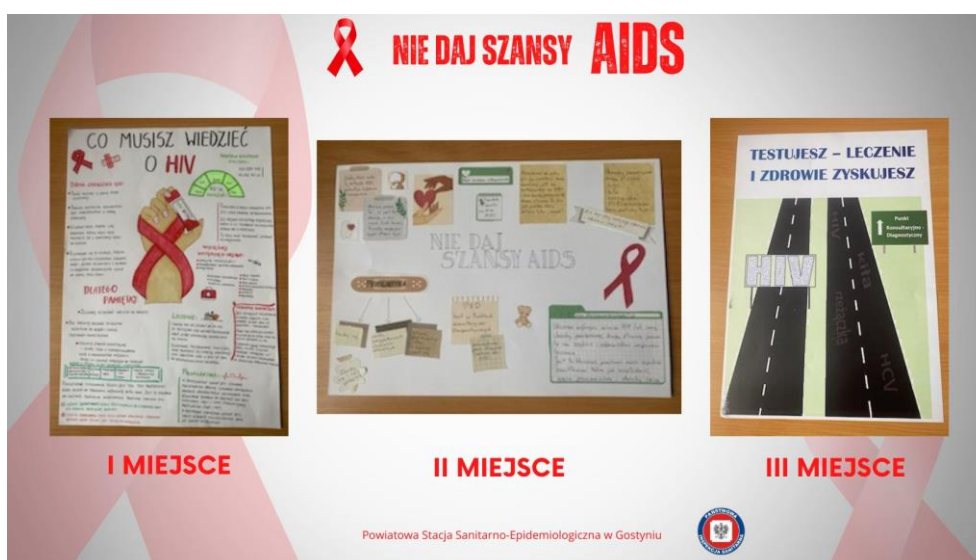
Zdjęcie nr 7. Obchody Światowego Dnia AIDS w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu

Źródło: Portal społecznościowy Facebook ZSO w Gostyniu

Konkurs „Nie daj szansy AIDS” na plakat, którego tematem była profilaktyki HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową (ang. STIs). Celem konkursu było promowanie wśród młodego pokolenia mody i zwyczaju na testowanie w kierunku HIV oraz zwiększenie świadomości na temat ryzyka zakażeń chorobami przenoszonymi drogą płciową. W konkursie udział wzięło 18 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych w powiecie gostyńskim, do etapu powiatowego przekazano 10 prac.

Zdjęcie nr 8. Zwycięskie prace konkursowe

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Prowadzono również szereg działań mających na celu edukację mieszkańców powiatu gostyńskiego w zakresie **wszawicy i grypy**. Ukazywały się w tym celu informacje na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu, a także na profilach społecznościowych Facebook. Ponadto przeprowadzono w jednej ze szkół podstawowych prelekcję wśród rodziców dzieci na temat profilaktyki wszawicy.

2.5.Profilaktyka chorób nowotworowych

„Wybierz życie – Pierwszy krok”

to program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Głównym celem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Działaniami objęci są uczniowie

szkół ponadpodstawowych. W roku 2024, na terenie powiatu gostyńskiego w programie uczestniczyły 2 szkoły ponadpodstawowe, łącznie 272 uczniów.

Program „Znamie! Znam je?” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania

podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. Program realizowany jest we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei. Patronat merytoryczny nad programem objęła Akademia Czerniaka, która jest sekcją naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Patronat nad działaniami Akademii objęły Polskie Towarzystwo Dermatologiczne i Polskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej. Dzięki lekcjom uczniowie: nabyli umiejętności rozpoznania czerniaka, nauczyli się regularnego samobadania skóry, poznali czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka, potrafią zastosować zasady ochrony przed czerniakiem, dzięki czemu uchronią się przed nowotworem. Na terenie powiatu gostyńskiego w programie uczestniczyły 4 szkoły ponadpodstawowe, łącznie 940 uczniów. Dodatkowo przeprowadzono pogadankę nt. czerniaka w Klubie Seniora w Piaskach.

Projekt edukacyjny „Co kryją Twoje piersi”. Celem projektu jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców powiatu gostyńskiego poprzez:

- ✓ dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych). Dostępne obecnie sposoby profilaktyki (samobadanie, usg, mammografia) powinny być powszechnie znane, aby umożliwić ich jak najbardziej optymalne zastosowanie,
- ✓ dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących w/w badania na terenie woj. wielkopolskiego,
- ✓ motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- ✓ uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi; problem raka piersi nie może być kwestią wstydliwą i unikaną.

Realizacja projektu odbywała się podczas szkoleń w grupach.

Szkolenia były podzielone na dwie części:

- ✓ wykład (epidemiologia występowania nowotworów w Polsce i w województwie wielkopolskim, patogeneza, czynniki ryzyka i objawy raka piersi, profilaktyka raka piersi),
- ✓ pokaz nauki samobadania piersi z użyciem fantomu.

Szkolenia kierowane były do: uczniów szkół ponadpodstawowych, rodziców i opiekunów uczniów, pracownic zakładów pracy. Projekt ten realizowany był we współpracy z **Gostyńskim Klubem Amazonek**. W ramach projektu szkolenie odbyły się dla:

- ✓ dla pracownic firmy H.J. Heintz Company Pudliszki,
- ✓ dla uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Gostyniu,
- ✓ dla pracownic Starostwa Powiatowego w Gostyniu,
- ✓ dla pracownic firmy MANN+HUMMEL FT Poland.

Łącznie udział w szkoleniach wzięło 268 uczestników.

Zdjęcie nr 9-11. Realizacja projektu edukacyjnego „Co kryją Twoje piersi” na terenie powiatu gostyńskiego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

2.6. Profilaktyka zdrowia i zdrowego stylu życia

„ **Mamo, Tato – co Wy na to?**” to program edukacyjny opracowany przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Program skierowany jest do rodziców i dzieci w wieku przedszkolnym (5-6-letnich).

Cele programu to:

1. Podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego dzieci 5-6 letnich.
2. Uwrażliwienie rodziców na ich kluczową rolę w rozwoju własnego dziecka.
3. Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów.
4. Uświadomienie rodzicom i opiekunom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci.
5. Przekonanie rodziców i opiekunów o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych w domu i w środowisku przedszkolnym, które służą poprawie oraz umacnianiu właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu, jak i społecznemu.
6. Zachęcenie do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 12 przedszkolach i 14 oddziałach przedszkolnych. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 1061 przedszkolaków.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

to ogólnopolski Program, który skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Głównym jego celem jest wzrost poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych od najmłodszych lat.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 20 przedszkolach. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 493 przedszkolaków.

W 2024 roku Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu zorganizowała **konkurs** dla przedszkolaków pod tytułem „**EKO jest lepsze**”. Przedmiotem konkursu było przygotowanie pracy plastycznej na temat rolnictwa ekologicznego, produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia. W konkursie udział wzięły 3 przedszkola i 4 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi. Do konkursu przystąpiło 21 dzieci 3,4-letnich oraz 135 dzieci 5,6-letnich z 7 placówek z terenu powiatu gostyńskiego.

Na etap powiatowy konkursu nadesłano 2 prace konkursowe dzieci 3,4-letnich oraz 7 prac konkursowych dzieci 5,6-letnich.

Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. wielkopolskiego rozpoczęła w październiku 2024 roku realizację wojewódzkiego projektu edukacyjnego pt.: „Talerz zdrowego żywienia”.

Celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków poprzez:

- ✓ umiejętność odczytywania schematu „Talerz zdrowego żywienia”,
- ✓ utrwalenie wiedzy na temat grup produktów żywnościowych i ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania organizmu,
- ✓ dostarczenie wiedzy jakie produkty i w jakich proporcjach powinny być spożywane ciągu dnia,
- ✓ umiejętność odróżnienia produktów zdrowych dla organizmu od niekorzystnych.

Adresatami projektu są dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I-III szkół podstawowych) z woj. wielkopolskiego. W ramach projektu, na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono pogadanki w dwóch grupach oddziału przedszkolnego Szkoły Podstawowej w Goli oraz w dwóch klasach 3 Szkoły Podstawowej nr 3 w Gostyniu. Łącznie edukacją objęto 73 dzieci.

Zdjęcie nr 12-13. Realizacja projektu edukacyjnego „Talerz zdrowego żywienia” na terenie powiatu gostyńskiego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

„Mam zdrowe zęby” to projekt edukacyjny skierowany do uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad

poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, poprzez:

- ✓ zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów;
- ✓ utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy;
- ✓ kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej.

W ramach projektu na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono pogadanki wraz z instruktażem prawidłowego mycia zębów w 7 szkołach podstawowych (klasy I-III) oraz dodatkowo w jednej grupie dzieci, które uczęszczały na półkolonie podczas wycieczki letniej. Łącznie edukacją objęto ok 458 dzieci.

Zdjęcie nr 14-15. Realizacja projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby” na terenie powiatu gostyńskiego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

W roku 2024, w placówkach oświatowo zdrowotnych na terenie powiatu gostyńskiego, przeprowadzono inne pogadanki w ramach profilaktyki zdrowa i zdrowego stylu życia.

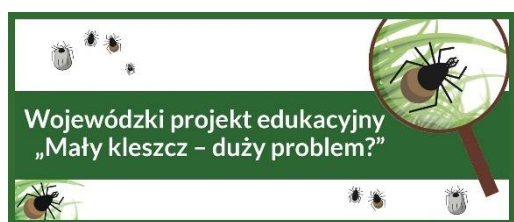
W Szkole Podstawowej nr 5 w Gostyniu przeprowadzono prelekcje dla uczniów nt. **zaburzeń odżywiania** (bulimia i anoreksja). W spotkaniu uczestniczyli uczniowie klas 6 i 7. Natomiast, z okazji Światowego Dnia Mycia Rąk przeprowadziliśmy pogadankę wraz z instruktorem prawidłowego mycia rąk, wśród dzieci przedszkolnych Przedszkola Miejskiego nr 7 w Gostyniu.

Zdjęcie nr 16-18. Pogadanka z okazji Światowego Dnia Mycia Rąk” w Przedszkolu Miejskim nr 7 w Gostyniu

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

2.7. Profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

Wojewódzki projekt edukacyjny „**Mały kleszcz – duży problem**” Celem projektu realizowanego na terenie woj. wielkopolskiego od 2018 roku, jest wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. Podczas realizacji Projektu w roku 2024 na terenie powiatu gostyńskiego, przeprowadzono szkolenie wraz z instruktorem prawidłowego wyjmowania kleszczy dla Klubu Seniora w Piaskach oraz dla pracowników Starostwa Powiatowego w Gostyniu. Wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali ulotki informacyjne – łącznie ok. 32. Dodatkowo cyklicznie umieszczano informacje dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych, występowania kleszczy, prawidłowego usuwania kleszczy, szczepień ochronnych na profilu społecznościowym Facebook.

2.8. Profilaktyka szczepień ochronnych

W ramach **Europejskiego Tygodnia Szczepień** przypadającego na 21 – 27 kwietnia 2024 r. przeprowadzono zintensyfikowane działania na rzecz promocji szczepień ochronnych. Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wspólnie z pracownikami Sekcji Epidemiologii zorganizował 2 stoiska informacyjne: w siedzibie oraz Poradni Ginekologiczno – Położniczej w Gostyniu. Ponadto odwiedziliśmy Oddział Ginekologiczno-Położniczy NZOZ w Gostyniu, Szkołę Rodzenia w Gostyniu oraz Dom Seniora w Szelejewie. Podczas spotkania z pacjentkami przedstawiliśmy najważniejsze informacje nt. korzyści wynikających ze szczepień ochronnych oraz przekazaliśmy materiały informacyjne. Na profilu społecznościowym Facebook umieszczono informację nt. założeń obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień.

Zdjęcie nr 19-20. Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień na terenie powiatu gostyńskiego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

Wraz z nowym rokiem szkolnym 2024/2025, prowadzimy działania informacyjne w ramach powszechnego programu **szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)** w szkołach powiatu gostyńskiego. Zgodnie z założeniami i celami Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020 – 2030, z darmowych szczepień mogą skorzystać dzieci po ukończeniu 9 roku życia, aż do ukończenia 14 roku życia. Kluczowym celem programu szczepień zalecanych przeciw HPV jest zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywoływanymi przez wirus brodawczaka

ludzkiego. W ramach zwiększenia dostępności szczepień przeciw HPV, szczepienia mogą odbywać się na terenie szkoły, jeśli zapewnione zostaną odpowiedni do szczepienia. W powiecie gostyńskim, chęć przystąpienia do szczepienia przeciw HPV zadeklarowało 358 uczniów z 16 szkół podstawowych. Liczba uczniów zadeklarowanych do podania szczepionki Cervarix to 32, a Gardasil to 326. Dodatkowo cyklicznie umieszczano informacje dotyczące profilaktyki szczepień przeciw HPV na profilu społecznościowym Facebook, w siedzibie stacji przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny oraz organizowano spotkania informacyjne z dyrektorami szkół, szkolnymi koordynatorami zdrowia, rodzicami oraz uczniami.

Zdjęcie nr 21-22. Punkt informacyjno-edukacyjny w PSSE w Gostyniu oraz spotkanie ze szkolnymi koordynatorami zdrowia

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

2.9. Działania promocyjne

W roku 2024 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu uczestniczyli w:

- ✓ Festynie z okazji „Światowego Dnia Wody”, zorganizowanym przez Gminne Centrum Kultury w Poniecu. Wystawiono stoisko informacyjno-edukacyjne, przy którym uczestnicy imprezy poznali m.in. sprzęt i metody do poboru próbek wody. Ponadto, mieli możliwość wykonać oznaczenie pH w wodzie oraz eksperymenty ukazujące rolę wody w przyrodzie. Dodatkowo uczestnicy

otrzymali gadżety z logo Inspekcji Sanitarnej (balony, długopisy, ołówki, notesy) oraz ulotki dotyczące Bakterii Legionella sp. w instalacjach wody ciepłej. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem.

Zdjęcie nr 23. Stoisko informacyjno -edukacyjne PSSE w Gostyniu na Festynie z okazji „Światowego Dnia Wody”

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

- ✓ EKO Festynie zorganizowanym przez firmą MONDI. Wystawiono stoisko informacyjno – edukacyjne, na którym uczestnicy imprezy mogli zapoznać się | z m.in.: z zasadami zdrowego stylu życia, sposobami wyjmowania kleszczy, metodą prawidłowego mycia zębów. Ponadto mieli możliwość założenia narkogogli i alkogogli. Są to specjalne okulary, które sprawiają, że świat wygląda podobnie, jak po zażyciu narkotyków lub wypicia alkoholu.

Zdjęcie nr 24. Stoisko informacyjno -edukacyjne PSSE w Gostyniu na EKO festynie

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

- ✓ IV edycji pikniku edukacyjno-profilaktycznym pn. „Bezpieczne dziecko w domu, przedszkolu, na podwórku”, zorganizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Gostyniu oraz Przedszkole Samorządowe „Pod Dębem” w Karlewie, w ramach programu „Razem bezpieczniej”. Wystawiono stoisko informacyjno – edukacyjne, na którym uczestnicy imprezy mogli zapoznać się z m.in.: zasadami zdrowego stylu życia, sposobami wyjmowania kleszczy, metodą prawidłowego mycia zębów. Ponadto mieli możliwość założenia narkogogli i alkogogli oraz wykonania pomiaru poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera.

Zdjęcie nr 25. Stoisko informacyjno - edukacyjne PSSE w Gostyniu na pikniku pn. „Bezpieczne dziecko w domu, przedszkolu, na podwórku”

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

- ✓ „Festynie zorganizowanym przez Ośrodek Sportu i Rekreacji pn. „Sportowy Dzień Dziecka”. Podczas imprezy zorganizowano wiele działań informacyjno – edukacyjnych. Dodatkowo uczestnicy otrzymali gadżety z logo Inspekcji Sanitarnej.

Zdjęcie 26-27. Stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Gostyniu na Festynie zorganizowanym przez Ośrodek Sportu i Rekreacji pn. „Sportowy Dzień Dziecka”.

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

- ✓ Dożynkach Powiatowych” zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Gostyniu. Przygotowano stoisko informacyjno – edukacyjne, na którym uczestnicy imprezy mogli zapoznać się z m.in.: sposobami wyjmowania kleszczy, metodą prawidłowego mycia zębów. Dodatkowo uczestnicy otrzymali gadżety z logo Inspekcji Sanitarnej (balony, plan lekcji, długopisy).

Zdjęcie 28. Stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Gostyniu na Dożynkach Powiatowych

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

- ✓ Wodnym Evencie Ekologicznym zorganizowanym przez Urząd Miejski w Gostyniu. Na zielonym terenie, w pobliżu stawu przy ul. Sportowej, zarówno na dzieci jak i na dorosłych, czekali nasi pracownicy przy stoisku pełnym wodnych ciekawostek oraz eksperymentów z wodą i nie tylko. Ponadto, prowadziliśmy działania edukacyjno-informacyjne dotyczące: zasad prawidłowej higieny jamy ustanej, ochrony przed kleszczami, bezpiecznego grzybobrania, zdrowej żywności oraz zdrowia roślin w ramach kampanii.

Zdjęcie 29 i 30. Stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Gostyniu podczas Wodnego Eventu Ekologicznego

Źródło: z zasobów PSSE w Gostyniu

3. Podsumowanie

1. W 2024 roku realizowano programy edukacyjne o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podjęte zadania zmierzały do ochrony i umacniania zdrowia i skierowane były do różnych grup odbiorców: do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców i opiekunów, młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i opiekunów oraz ogółu społeczeństwa.
2. Wszystkie programy oraz akcje edukacyjne realizowane były w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz wynikały z potrzeb środowiska lokalnego. Były one realizowane przy szerokiej współpracy wielu instytucji.
3. W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu umieszczała regularnie na profilu społecznościowym Facebook najważniejsze informacje z zakresu działania Inspekcji.
4. W placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono łącznie 30 wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia. Podczas wizytacji dokonano 64 ocen realizacji programów profilaktycznych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2024 sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego. W ramach wykonywanych zadań sprawowano nadzór nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy, higieny nauczania i wychowania, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi udzielania świadczeń zdrowotnych. Działania podejmowano na etapie planowania, projektowania i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, zgodnie z zakresem określonym w Ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadania wykonywano współdziałając w postępowaniu administracyjnym prowadzonym w sprawach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w sprawach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy współdziałając w innym postępowaniu prowadzonym przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Ponadto realizowano zadania wynikające z przepisów Ustawy Prawo budowlane, Prawo ochrony środowiska, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także wynikające z rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw. Stanowiska zajmowano na podstawie dokonanej oceny warunków sanitarnych i zdrowotnych. Poprzez takie działanie sprawowano nadzór zapobiegawczy nad stanem sanitarnym terenu objętego kontrolą. Celem nadzoru była ochrona zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób.

W 2024 roku, w ramach działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie gostyńskim, w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, zajęto m.in.:

- ✓ 9 stanowisk w sprawach środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- ✓ 32 stanowiska w sprawach dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- ✓ 5 stanowisk w sprawach dokumentacji projektowej,
- ✓ 35 stanowiska w sprawach dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- ✓ 280 stanowisk w sprawach niewymienionych powyżej.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w roku 2024 wydano łącznie 17 opinii w następujących zakresach:

- ✓ Ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, które zostaną uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego- 14 opinii.
- ✓ Oceny projektów dokumentów strategicznych (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium zagospodarowania przestrzennego) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko- 3 opinie.

Analiza projektów dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów studium zagospodarowania przestrzennego) umożliwia ocenę w zakresie higienicznym i zdrowotnym przyjętych rozwiązań w zakresie: gospodarki energetycznej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami itp.

Uzgodnienia w zakresie przedsięwzięć wymagających oceny oddziaływania na środowisko

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wydano łącznie 41 opinii, w tym 32 opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W jednym przypadku wyrażono opinię, że dla przedsięwzięcia istnieje potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określono zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Dotyczyło to przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy do 30 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną z możliwością instalacji kontenerowych magazynów energii o łącznej mocy do 30 MW.

Ponadto wydano 9 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydane opinie dotyczyły: rozbudowy gospodarstwa rolnego o dodatkową obsadę, budowy obory, budowy chlewni, budowy fermy drobiu, budowy instalacji przetwarzanie odpadów niebezpiecznych w instalacji do przetwarzania w rozumieniu art.3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Uzgodnienia dla przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczą oceny projektowanych rozwiązań w zakresie zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania tych przedsięwzięć na zdrowie i warunki życia ludzi między innymi zabezpieczenia związanego z komfortem akustycznym, ochroną powietrza atmosferycznego, ochroną ujęć wody.

Uzgodnienie dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych.

W procesie inwestycyjnym uzgodniono 5 projektów budowlanych.

Opinie sanitarne dotyczyły projektów takich jak: zmiany sposobu użytkowania z przebudową budynku administracyjno-biurowego na klinikę medycyny estetycznej, zmiany sposobu użytkowania budynku usługowego na pomieszczenia przedszkola, punktu gastronomicznego, budynku usługowo-mieszkalnego oraz zmiany sposobu użytkowania jednego gabinetu zabiegowego na gabinet z usługami ginekologicznymi.

Udział w dopuszczeniu obiektów budowlanych do użytkowania

W roku 2024 uczestniczono w procesie dopuszczenia do użytkowania 35 obiektów.

Czynności kontrolne w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania dotyczyły oceny zgodności wykonania inwestycji z projektem budowlanym w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych. Inwestycje były wykonywane zgodnie z dokumentacją projektową lub wprowadzano nieistotne zmiany w trakcie ich realizacji, stosunku do zgłoszonych tych obiektów nie zostały wydane sprzeciwy wobec dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania. Wszystkie obiekty posiadały decyzje o pozwoleniu na budowę wydane przez właściwy organ. Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w szczególności: budowy hal produkcyjno-magazynowych, hal magazynowych, budynków użyteczności publicznej (sal wiejskich, biblioteki, przedszkola, siedziby urzędu), budynków zakładów produkcyjnych, lokali usługowych (fryzjerstwo, gastronomia, handel), budowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, stacji uzdatniania wody, budowy stacji demontażu pojazdów itp.

Uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Uzgodniono warunki zabudowy w projekcie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zostały wydane 260 postanowienia. W tym 245 postanowień dotyczących projektu decyzji o warunkach zabudowy, a 15 postanowień dotyczących projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny, działający na terenie powiatu gostyńskiego realizuje zadania mające na celu zapewnienie właściwego stanu pod względem wymagań sanitarnych i zdrowotnych w nowo projektowanych lub w modernizowanych obiektach w celu wyeliminowania zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

W roku 2024 liczba spraw rozpatrywanych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Gostyniu wynosiła 378 spraw.

ZAKOŃCZENIE

Na terenie powiatu gostyńskiego, w obszarach nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do lat poprzednich.

Sytuacja epidemiologiczna kształtowała się pomyślnie, nie odnotowano przypadków zachorowań na choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody przeznaczonej do spożycia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu, a także z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gostyniu, w szczególności przeprowadzając wspólne kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją lub obrotem żywności i rolników prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

Programy oświatowo - zdrowotne na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, przedszkoli, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji, towarzystw i z dużym zaangażowaniem uczniów i młodzieży.

Na stronie internetowej oraz na profilu społecznościowy Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu umieszczane były ważne informacje dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa, nasze działania profilaktyczne i promocyjne.

<https://www.facebook.com/psse.gostyn>

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2024 roku przedstawiała się następująco:

- ✓ liczba przeprowadzonych kontroli - **1888**
- ✓ liczba wydanych decyzji merytorycznych - **273**
- ✓ liczba wydanych decyzji płatniczych - **305**
- ✓ liczba postanowień - **269**
- ✓ liczba pobranych próbek - **562**

- ✓ liczba tytułów wykonawczych - **17**
- ✓ liczba wniosków o ukaranie - **1**
- ✓ liczba nałożonych mandatów - **24**
- ✓ kwota mandatów – **8050,00 zł**